

AZPEITIKO GAZTEAK ETA EUSKARA

Maddi Aranguren Zubimendi
Hiznet, sakontze-egitasmoa (2011-2012)

Edukien aurkibidea

1. Sarrera
2. Hurbilpen teorikoa
  - 2.1. Euskalkiak
  - 2.2. Erdialdeko euskalkia
  - 2.3. Sartaldeko azpieuskalkia eta Urolaldekoa
  - 2.4. Azpeitiko euskararen egoera
  - 2.5. Gazte-hizkera
  - 2.6. Azpeitiko gazteen hizkera
  - 2.7. Kode-alternantzia
  - 2.8. Textspeak edo idazkera kolokiala
3. Lanaren helburua eta metodologia
  - 3.1. Aztergaia eta abiapuntuko hipotesia
  - 3.2. Metodologia
  - 3.3. Lagina
    - 3.3.1 Hitzunen fitxak
4. Inkesten emaitzak
  - 4.1. Herriko euskara: kalitatea eta kantitatea
  - 4.2. Gazteen hizkera
  - 4.3. Denek berdin egiten dute?
    - 4.3.1. Zahar eta gazteak
    - 4.3.2. Ikastetxeak
    - 4.3.3. Auzoak
  - 4.4. Batua ala euskalkia?
  - 4.5. Hitanoa
  - 4.6. Kultura-kontsumoa
  - 4.7. Gaztelania
5. Ahozkoaren eta lagunarteko hizkeraren azterketa
  - 5.1. Transkribatzeko irizpideak
  - 5.2. Azterketa xehatua
6. Ondorioak
7. Bibliografia
8. Eranskinak

1. SARRERA

Azpeitiye, Azpeitia, herri euskalduna da, ezbairik gabe. Baina, nola, noiz, zenbat, norekin hitz egiten dute euskaraz Azpeitiko gazteek? Gazte guztiek berdin egiten ote dute? Ari ote da aldatzen azpeitiar gazteen hizkera? Zer bilakaera izaten ari da? Zer iritzi ote dute azpeitiar gazteek beren eta beren herrikideen hizkerari buruz?

“Azpeitiko gazteak eta euskara” da lan honen azterketa-eremua: Azpeitiko gazteen euskara nolakoa den, zer harreman duten hizkuntzarekin... Lanaren bidez, aztertu nahi izan dut Azpeitiko gazteek nola, noiz, norekin egiten duten euskaraz. Lehen ere aztertu izan dira Azpeitiko hizkeraren zenbait alderdi, bai eta Azpeitiko gazteen hizkerarenak ere. Lan honekin, Azpeitiko 20 gazteren hizketa-jarduna, lagunarteko idazkera eta iritziak kontuan hartuta, lehen egindako lanak neurri batean osatu eta eguneratu egin nahi nituzke.

2. HURBILPEN TEORIKOA

2.1. Euskalkiak (ahotsak.com-etik hartua eta moldatua)

Euskararen dialektoak, tokian tokiko hizkerak, dira euskalkiak. Historian zehar, hainbat sailkapen egin izan dira, eta ez ditugu hemen guztiak aipatuko. Koldo Zuazok lan handia egin du alor honetan, eta, gaur egun haren sailkapena da erreferente nagusia; huraxe hartu dut aintzat lan honetarako. Haren arabera, bost dira euskalkiak, eta, halaber, azpieuskalki zenbait ikusten ditu bakoitzaren barruan:

- Zuberotarra

- Mendebaldekoa
  - Sartaldekoa
  - Sortaldekoa

- Erdialdekoa
  - Sartaldekoa
  - Erdigunekoa
  - Sortaldekoa

- Nafarra
  - Ipar-sartaldekoa
  - Hego-sartaldekoa
  - Erdigunekoa
  - Sortaldekoa
  - Burundakoa
  - Baztangoa
  - Aezkoakoa

- Nafar-lapurterra
  - Sartaldekoa
  - Sortaldekoa
  - Kostatarra
  - Amikuzekoa

“Bizkaiera” eta “gipuzkera” deitu izan direnak izendatu ditu Zuazok “mendebaldeko” eta “erdialdeko” euskalki, hurrenez hurren. Euskalkien sailkapen horretan, Azpeitiko hizkera, guri dagokiguna, erdialdeko euskalkian kokatzen du.

2.2. Erdialdeko euskalkia

Erdialdeko euskalkia garrantzitsua izan da euskararen ibilbidean, euskalki horretan oinarritu delako, nagusiki, euskara batua. Beterriko euskara du ardatz, baina, dena dela, Gipuzkoan hizkera asko daude, lurraldearen beraren egitura dela eta. Gipuzkoan ez baita egon hirigune bakar garrantzitsu bat, asko baizik, eta haien inguruan egituratu dira bai eskualdeak, bai hizkerak. Dena dela, Beterriko euskara (Tolosakoa esan izan da sarri) garbitasun- eta edertasun-eredu izan da gainerako hizkeretako hiztunentzat, bai Gipuzkoan, bai eta beste lurraldeetan ere.

Gainera, Nafarroa aldera ere zabaldu da gipuzkera (Basaburua, Imotz, Larraun eta Araitz-Betelu ibarrak eta Azpirotz mendatearen mendebaldera dauden Larraungo herrietan, esaterako, Tolosarekin harreman estua izan dutelako). Erdialdeko euskaran, hiru eremu nagusi bereizten ditu Zuazok: erdigunekoa (Beterri), sortaldekoa (Nafarroako Basaburua, Imotz, Larraun eta Araitz-Betelu eta Gipuzkoako Bidasoaldea) eta sartaldekoa (Goierri eta Urolaldea). Sartaldeko azpieuskalkian sartzen du, beraz, Azpeitiko hizkera.

Erdialdeko hizkerak ezaugarri hauek ditu:

Fonetika

1. *j-ren ahoskera beti da <j> tankerakoa (eta ez Mendebal gehieneko <y>): *jan, jakin...* (eta ez *yan, yakin...*)
2. Erdarazko -(c)ión → -(z)io (*ziyo*) egin da.
3. Hitz hasieran z- > tx-: *txoro, txuri, txilbor, txintxo...*

Morfologia

Izenaren morfologia

1. Gipuzkoan barrena *-raka (>-aka)* atzizkia erabiltzen da norabidea adierazteko, beste alderdi batzuetako *-rantz / -rutz* edo *-ri buruz* bezala: *honeaka, horreaka, kanpoaka...* Ez da edozein hitzekin erabiltzen eta gazteen jardunean indar handiagoa du adinekoenean baino.
2. Aditz-izenak osatzeko *-tzen / -ten* besterik ez: *pentsatzen, ikusten...*

Aditzaren morfologia

1. *edun aditzaren orainaldiko adizkietan *-e-* erroa : *det, degu, dezu...*
2. Izan aditzaren pluraleko adizkietan *-e-* erroa: *gera, zera, zerate...*
3. *Joan* aditzaren *nijoa, dijoa, dijoaz* tankerako adizkiak.
4. *Nor-Nork* saileko aditz laguntzailean *-au-* → *-a-* egiten da hizkera askotan: *nauk/naun* → *nak/nan* ; *nauzu* → *nazu...*
5. *Nor-Nori* saileko aditz laguntzailean *-ai-* → *-a-* egiten da: *zait* → *zat, zaigu* → *zau...*
6. *-zki-* pluralgilea erabiltzen da *edun-en hitanoko adizkietan, ez *-it-* orokorra: *ditut* → *dizkiat/dizkinat, ditu* → *dizkik/dizkin...* Beterritik Urolalde gehienera eta Goierriera ere zabaldu da joera hau.

Sintaxia

1. Galderetan, intonazioaz gainera, oso indartsua da *al* partikula erabiltzeko joera: *etorriko al haiz?*

2.3. Sartaldeko azpieuskalkia eta Urolaldeko hizkera

Urolaldekoak eta Goierriko hizkerak osatzen dute Sartaldeko azpieuskalkia, baina bi hizkerak desberdinak dira. Urolaldekoan, sakonagoa da mendebaldeko euskararen eragina. Eremu lauagoa delako eta, batez ere, Eibar-Elgoibar aldeko industriak eraginda, estuagoa eta sarriagoa izan da hartu-eman. Lexikoan azaltzen da argien lotura, baina lexikoan ez ezik, hizkuntzaren beste sail batzuetan ere ageri da mendebaldeko euskararen eragina Urolaldean.

Mendebaldearekiko lotura gisa, aditzeko ezaugarri bat aipa liteke: Azpeitian “esan debe”, “gustatze(n) zakobe” erabiltzen da, eta ez “dute”, “zaie”.

Sartaldeko azpieuskalkiak ezaugarri hauek ditu:

Fonetika

- -a bokalez amaitzen diren hitzak artikuluarekin batzean, -a + a → -ea (> -ia, -ie) egitea: *patata + a → patatea / patatia / patatie*

Morfologia

-rik atzizkia *etxerik etxe tankerako esapideetan*.

- *egin erroa erabiltzen da ahaleran: *daiket* 'dezaket'
- Gaztelaniatik mailegatutako partizipioetan -ado> -au gertatu da eta, gainera, mendebaldeko euskalkian baino indar handiagoa dauka. Euskalki horretan ez bezala, mailegu zaharretan eta euskal aditzetan ere erabiltzen da: *aukerau, barkau, ingurau...*
- *Irten* aditza iragankorra zein iragangaitza izan daiteke: *erten degu*. Urolaldean jardun erabiltzen da eta hori ere iragankorra da: *jardun degu*.

Sintaxia

Perpaus osagarrietako -(e)na atzizkia: *nik antzeman nion hilko zana. Ezaugarri hau ahulduz doala dirudi eta gazteen artean gero eta gutxiago erabiltzen da.*

- Galdera-perpausetako *ala* juntagailua: *gaztiñea ugarie izango zan, ala?*
- Partizipioa + ta nagusitzen da. Baina Goierriin -rik eta -a ere erabiltzen dira.
- Esaldi kontzesiboetan -arren ere bada aukeran Gipuzkoako ipar-mendebaldean (gaur egun atzeraka doa): *asko saxau arren, atzena allau zan.*

Urolaldeko hizkera

Morfologia

Neuk egiturako izenordain indartuak erabiltzen dira; hala ere, *neronek* sailekoak ere badira Urolaldeko ekialdean.

- *-iu* dago partizipioetan, batez ere Azkoitia-Azpeitia aldean eta, mendebaldean ez bezala, euskal aditzetan ere agertzen da: *garbiu, geldiu, txikiu...*
- NOR-NORK sailean, NOR-NORI-NORK saileko iraganaldian eta trinkoetan hitanoko adizkietako *-txi-* osagaia ageri da, Beterrin moduan: *nau* → *natxiok / natxion, nion* → *nitxuan / nitxionan, nago* → *natxiok / natxion...*

Sintaxia

Kausa eta helburu perpausetako *-tearren* atzizkia dago hizkera batzuetan: *jendiak ez ikustiarren, gauetz ibiltze(n) zan*.

Horiek Urolaldeko hizkeren ezaugarriak dira, ordea. Azpeitiko hizkeraren beraren ezaugarri bat aipatzekotan, nabarmenena izango da, seguru asko, i eta beste bokal bat daudenean y hotsa sartzen dela tartean. *Mendiye* da, beraz, Azpeitian; *mendixe* Azkoitian, eta *mendiya* Zestoan. Baina beste hainbat ere badira desberdintasunak. Izan ere, bertatik bertara egon arren eta tartean oztopo geografiko garrantzitsurik izan ez arren, alde handia dago herri bateko hizkeratik bestekora. Intonazioa, lexikoa... Koldo Zuazorena da ondorengo hau ere:

“Oso aintzakotzat hartzekoa da Humboldttek esandakoa: urruneko herrien artean gertukoetan ez diren kideatasunak azaltzen direla. Ezagunak ditugu zenbait adibide. Bata bestearen ondoan daude Azkoitia eta Azpeitia, eta oso hartu-eman estua izan da bien artean. Bateko eta besteko hizkerak, ostera, nabarmen desberdinak dira, eta hori ez da halabeharraren ondorioa: garbi dago hiztunek nahita zabaldu dutela aldea, batzuk eta besteak argiro bereiztearren.” (Zuazo 2005, Euskara batua, ezina ekinez egina).

Desberdintasun horietako batzuk azaldu zituen Patxi Goenagak Azpeitian emandako hitzaldi batean:

“Fonetika aldetik, Azpeitian mendiye eta ogiye esaten da, eta Azkoitian, berriz, mendixe eta ogixe esaten da. Baina, aita, bi herrietan aitte esaten bada ere, beste hitz batzuetan azpeitiarrek t erabiltzen dute, hau da: kito, ditugu, Azkoitiyen, Azpeitiyen... Aldameneko herrian, aldiz, tt erabiltzen dute: kitto, dittugu, Azkoittixen, Azpeittixen... Doinu aldetik bi herrietako hizkeren artean dauden desberdintasunak ere azaldu zituen, Azpeitian indarra non jartzen den hitz hauek esaterakoan: *sardiñe zarrak (Azkoitian: sárdiñe zarrak); tripékiyek (Azk.: tripekixek); antxóak (Azk.: ántxoak); ikíxtea (Azk.: íkixtea). Hiztegi aldetik ere badira desberdintasunak: Azpeitian karrerie dena, Azkoitian bebarrue da; laisterka edo laistreka, antxintxike; itzeldu, emendau; ude, ure; zibota edo xibota, erremotie; gosaiye, amortzue*...” (uztarria.com)

Azpeitiko hizkeraren beste zenbait ezaugarri ere jaso ditu Zuazok han eta hemen, bere liburuetan:

“u eta i bokalen ondoren, a-> e egiten da hizkera askotan. (...) Gipuzkoari dagokionez, berriz, Goierrin eta Tolosaren hegoaldean betetzen da, eta baita -indartsu, gainera- Azkoitian eta Azpeitian ere”.

“Badira, hirugarrenik, bustidura indartsua duten hizkerak. Aldeak alde, mendebal gehiena, erdialdea eta euskara nafarraren mendebala daude bertan. (...)

Gipuzkoan, esate baterako, badira t bustitzen ez duten zenbait herri: Zarautz, Orío, Igeldo, Donostia, Pasaia, Zegama eta Azpeitia daude, behinik behin, multzo horretan”. (Zuazo, Euskalkiak, euskararen dialektoak)

“Berrikuntza dirudi Euskal Herriko erdiguneko -zki- pluralgileak. (...)

Zuberoan, Amiküzen eta Aturrialdeko hizkera batzuetan -(t)z- da pluralgilea (...)

Harritzekoa badirudi ere, pluralgile berbera aurkitzen dugu -baina i-ren eraginez, tz->tx aldatuta inoiz- non eta Azkoitian eta Azpeitian: zaitxit, zaitxik/zaitxin, zaizko, zaizku, zaitzu, zaitzue, zaizkoe, esate baterako, Azkoitian (Irizar 1991-1)”. (Zuazo, Euskalkiak, herriaren lekukoak)

2.4. Azpeitiko euskararen egoera (uztarria.com-etik hartua eta moldatua)

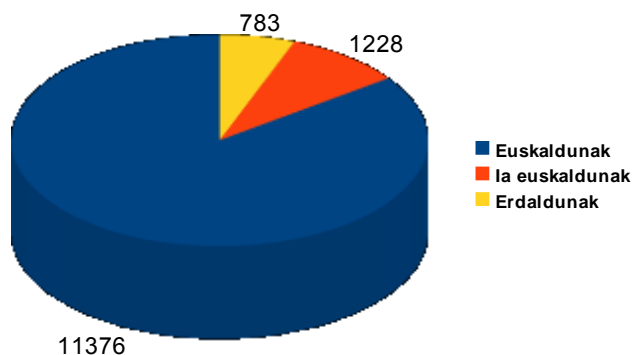
2011n, Azpeitiak 14.351 biztanle zituen. Horietatik % 85 baino gehiago hirigunean, eta, gainerakoak, zazpi auzotan banatuta: Izarraitz, Aratz-erreka, Eizagirre, Elosiaga, Loiola, Odria, Oñatz, Urrestilla eta Nuarben. Azpeitiko populazioa poliki-poliki haziz joan da azken hamarkadan: 1975. urtean, 12.209 biztanle zituen; 1981ean, 13.196; 2004an, 13.893; eta, 2011n, 14.351.

Azpeitiak 69,4 kilometro karratu ditu, eta, hedaduraz, Gipuzkoako udalerririk handienetako bat da. Azkoitia, Deba, Zestoa, Errezil, Bidania, Beasain, Ezkio-Itsaso eta Zumarragarekin egiten du muga.

2006ko datuen arabera (Eustat), Azpeitian 13,814 biztanle zeuden. Horietatik 11.376 ziren euskaldunak, 1.228 ia euskaldunak, eta 783 erdaldunak.

Erabilerari dagokionez, Azpeitian, kale-neurketen arabera, euskararen erabilerak bilakaera hau izan du: 1993an, % 78,2koa zen erabilera. 2001ean, % 80,6koa. 2006an, % 84,6koa, eta, azkenik, 2009an, % 86koa. Erabilera-maila handia da, eta, gainera, goranzko joera du.

Azpeitiko euskararen ezagutzaren datuak. Eustat, 2006

2.5. Gazte-hizkera

Gazteek erabiltzen duten hizkera da gazte-hizkera, eta helduen hizkeratik bereizten duten zenbait ezaugarri izan ohi ditu.

Gazte-hizkera boterearen hizkuntzaren kontrako hizkera gisa sortu ohi da mundu osoan, bai gazte-mugimenduetan, bai inguru marginaletan, drogak direla eta, kartzelan... Eta, euskarazko gazte-hizkeran, zeren aurka egin nahi izaten den? Bada, oro har, hizkuntza arautuaren aurka, erabilera formaletako eta irakaskuntzako erabileraren aurka (euskara batua), familiako (gurasoen) erabileraren aurka (etxeko euskalkia)...

Aurkakotasun-jarrera horri eusteko, batzuek euskara alde batera uzten dute, eta erdaraz hitz egiten dute. Beste batzuek, berriz, euskara batutik edo etxeko euskaratik aldentzen den beste hizkera bat egin (edo asmatu) nahi izaten dute.

Baina ez da hori euskararen kasuan gazte-hizkerak sortzeko arrazoi bakarra, ez eta nagusia ere. Gurean, egoera soziolinguistiko berezia dugu: euskara hizkuntza oso handiekin ukipenean dago, eta, bestalde, euskalkia vs. batua daukagu. Kike Amonarrizen arabera, ezaugarri hauek ditu euskarazko gazte-hizkera kolokialak:

- Euskara nahasia da:
  - Euskara eta erdara(k) nahasten dituzte. Nahasketa-moduak eta neurriak asko aldatzen dira leku batetik bestera eta pertsona edo egoera desberdinen artean. Erdararen eragina orokorra eta sakona da. Euskarazko hitzak edo esamoldeak ezagutu arren, adierazkortasuna lortu nahi dutenean, erdaretara jo ohi dute.
  - Euskarazko zatietan, batua eta euskalkia(k) nahasten dituzte. Eta euskalkirik hitz egiten ez den inguruetan, norberak gertuen sentitzen duen edo gehien ezagutzen duen euskalkiaz baliatzeko joera ari da zabalitzen.
  - Herri bakoitzean, kontsentsuzko forma linguistiko berriak sortzen dituzte, edo usadiozko batzuei bestelako erabilera eman.
  - Euskara zuzena eta euskara akastuna. Akatsak oso modu naturalean onartzen dira idazkera berri honetan.
  - Norberarena ez diren beste euskalkiak ere tarteka erabil daitezke. Joera honen hastapenak sumatu ditugu.
  - E-mailtzan osagai bakoitzak hartzen duen proportzioa hitzun gazte(ar)en ingurune soziolinguistikoak markatzen du.
- Ipar eta Hegoaren arteko leizea gero eta sakonagoa da. Ibon Sarasolak esan izan du etorkizunean euskarak bi euskalki izango dituela: iparraldekoa eta hegoaldekoa. Joera honen inguruko argibideak eskaini ditu Koldo Zuazok bere azken liburuan.
- Euskalkiak adierazkortasuna lorzteko bide bezala erabiltzen dira, baina modu partzialean, ez bere osotasunean. Hizkera tradizionala maiz arbuaiatu egiten da.
- Euskarazko argot berriren baten aztarnak guztiz anekdotikoak dira.

2.6. Azpeitiko gazteen hizkera

Azaldu dut dagoeneko Azpeitia herri euskalduna dela, bai eta gazte-hizkera zer den ere. Eta, Azpeitian, ba al da gazte-hizkera berezirik? Egiten al dute Azpeitiko gazteek aldaketa bereziren bat helduengandik bereizteko, edo beren talde-izaera indartzeko, edo beste arrazoiren batengatik? Azpeitiko gazteen eta euskararen/hizkeraren arteko lotura aztertu duten lan batzuk egin dira, edo, bereziki horretarako egin ez arren, horri buruzko datuak ematen dizkigute. Bi azterketa aipatu nahi nituzke.

Lehena, 2001ean, Josu Goenagak eta Eider Alkortak egindako lana: "Azpeitiko gazteen jarrera euskararen inguruan", Azpeitiko Udaleko Euskara Patronatuaren Iturri-zahar bekarekin egina. Haien lanaren ondorio nagusiak hauek dira:

- Azpeitiko gazteen euskararen ezagutza-maila handia da, etxeko giroaren zein eskolaren ondorioz. Gehienek gurasoak euskaldunak dira, eta gainera, ikasketak euskaraz egin dituzte (multzo horretan ez dira sartzen ikasketak A eremuan egin dituztenak, baina gutxi dira Azpeitian).
- Azpeitian, oro har, euskararen erabilera-maila handia bada, are handiagoa da gazteena. Etxeko erabilera kalekoa baino zertxobait txikiagoa da; horrek esan nahi du etxean erdaraz egiten duten gazte batzuek kalean euskara erabiltzen dutela.
- Lagunartean, guraso, irakasle eta abarren gainbegiratzetik gabe daudenean, gazteek elebakartasunerako joera dute: euskaraz bakarrik (% 82) edo gaztelaniaz bakarrik (% 2,3) egiten dute.
- Euskararekiko jarrera positiboa dute; hizkuntza bultzatu eta defenditu egin behar dela uste dute; baita erdararekin gertutasun handiena dutenek ere.
- Komunikabideei dagokienez, telebista gehienbat erdaraz ikusten dute. Irakurtzeko ohitura handirik ez dute, eta, egiten dutenean, egunkariak euskaraz, baina aldizkariak erdaraz irakurtzen dituzte. Liburuak ere gutxi irakurtzen dituzte, baina, oro har, erdaraz gehiago euskaraz baino. Irratia euskaraz entzuten dute, baina irratia entzuten baino denbora gehiago ematen dute telebista ikusten. Hala ere, horren guztiaren eragina ez da handia erabileran, euskaraz egiten baitute nagusiki.
- GENEROA. Ezagutza-maila bera izan arren, badirudi neskek gehiago erabiltzen dutela euskara, eta hizkuntzarekiko ardura handiagoa dutela. Generoaren arabera, zenbait aldaketa (filologikoak) antzeman dira; hala nola mutilek neskek baino hizkera gogorragoa darabiltela. Elkarriketetan adierazitakoaren arabera, badirudi azpeitiar emakume helduek erdarara jotzeko ohitura handiagoa dutela.
- IKASTETXEA. Elkarriketa nahiz behaketaren arabera, Ikasberri Ikastola (% 100) da ikastetxe euskaldunena, eta Iraurgi (% 70,75) erdaldunena.
- GURASOEN JATORRIA EDO AMA-HIZKUNTZA. Gazteengan eragin handiena duen aldagaia da. Gurasoen jaioterriaren arabera, hiru talde daude:
  1. Euskal Herrian jaiotako gurasoak dituztenak. Hauentzat garrantzi handiagoa du euskarak; ardura handiagoa dute.
  2. Gurasoak Euskal Herritik kanpo jaiotakoak dituztenak. Hauek dute euskararekiko ardura txikiena. Gutxi uste dute euskaldun izateko baldintza

nagusia euskara dela. Gehienek uste dute Euskal Herriak erdalduna baino euskaldunagoa izan behar lukeela, baina elebitasun orekatuaren aldeko iritzia ere asko agertu da.

3. Guraso bat Euskal Herrian eta bestea kanpoan jaioa dutenak. Aurreko bi taldeen artean daude, baina gertutasun handiagoa dute erdaldun jatorriko gurasoak dituztenekin euskaldun jatorrikoak dituztenekin baino. Erabileraren eta jarreraren inguruko esparru guztietan, bi taldeen arteko zubia da talde hau.
- BIZITOKIA. Erabilera handiena Paulo VI auzoan neurtu da, eta txikiena Landetan. Dena dela, Landetan euskararen erabilera txikiena neurtu arren, Sanjuandegin neurtu da gaztelaniaren erabilera-maila handiena. Sanjuandegin soilik neurtu dira gaztelania hutseko hizketaldiak. Elkarrizketatuen ustez ere Sanjuandegi da Azpeitiko auzo erdaldunena, nahiz eta denborarekin euskalduntzen ari dela dioten iritziak ere izan. Badirudi arintzen ari dela garai batean auzo horrek zuen erdaldun *guetto* itxura. Dena dela, oro har erdaldunagoa izan arren, Sanjuandegiko gazteek euskara besteen maila berean ezagutzen eta erabiltzen dute. Haien erdararen erabilera handiena etxean izaten da, baina, kalean, beste auzoetako gazteen antzera erabiltzen dute euskara.

Aipatzea merezi duen beste ikerketa-lan bat da Maitane Izagirrek 2011n Hiznet graduondokorako egindakoa (Hitanoaren erabilera Azpeitian). Lan horretan, Azpeitiko hiketaren erabilera deskribatu zuen, belaunaldien arteko alderaketa eginez: herriko ikastetxeetako ikasleen eta haien gurasoen artekoa. Hitanoa tradizioz hizkera kolokialerako erabili izan denez (eta, gazteen artean eta lagunartean, bereziki) eta Azpeitia hitanoa erabiltzen duen herri oso euskaldun bat denez, pentsatzekoa da azpeitiar gazteentzat tresna egokia dela lagunarteko hizkeran erabiltzeko. Lan honetarako erabilgarria izan liteke, beraz. Hitanoari buruzko lanean, zehatz aztertzen da nork eta norekin erabiltzen duen hitanoa Azpeitian. Haren lanaren ondorioetako batzuk ere aipatu nahi nituzke:

- Azpeitiko gazteen artean, toka bizi-bizi dago; noka, berriz, hilzorian, hilda ez esatearren. Mutilek erruz egiten dute hika, baina neskekin gutxi. Neskek, berriz, gutxi egiten dute, eta egiten duten apur horretatik gehiena mutilekin egiten dute. Neskei gutxi egiten zaie hika, eta, entzun ezear, ezin ikasi, eta are gutxiago erabili.
- Gurasoen transmisioan galera handia egon da. Aitek semeei hika egiten diete; ez ordea alabei. Amek, berriz, ez batzuei eta ez besteei.
- Anaia-arreben arteko harremanean ere noka egiteko ohitura galdu da. Toka egiten jarraitzen da, ordea, lehen baino gutxiago egin arren.
- Lehengusuen artean, toka egiten jarraitzen da, behera egin arren. Noka ez da egiten, ia desagertu egin da.
- Koadrillan, mutilek mutilekin hika egiten dute. Neska-mutilen artean asko jaitsi da, eta ia galdu egin da. Nesken artean, zuka baino ez da egiten.
- Ezagunekin, neskek zuka egiten dute. Mutilek, berriz, mutilekin hika, eta, neskekin hika egiten duten apurrek, toka egiten dute.

- Hika egiteko arrazoen artean, ohitura, gertutasuna eta erosotasuna aipatu dituzte heldu nahiz mutil gazteek. Azpeitiarra izatea eta hika egitea lotu dituzte guztiek. Zuka errespetua zor zaienekin egiten dutela aitortu dute. Neskek, berriz, ez dute egiten, ez dakitelako, inork egiten ez dielako eta ikasi ez dutelako.
- Neska gazteek salbu, hika beren-berena sentitzen dute azpeitiarrek, azpeitiarra izatearekin lotuta doan zerbait. Neskak dira, halaber, hiketaren gainean iritzirik txarrenak dituztenak.
- Hiketaren syntaxizko debekuei dagokionez, helduek arauak errespetatu, eta menpekoetan ez dute alokutiborik erabiltzen. Gazteen artean, berriz, menpekoetan alokutiboa erabiltzea da arruntena. Horren ondorioz, esaldia hika taxutzeko lanak izaten dituzte gazteek, eta aditz zail eta xeble mordo asmatzen dute.

Bi lanak dira interesgarriak esku artean dugun honetan aplikatzeko, eta, aurretik egindako lanen berri izatea komenigarria izan ohi denez dagoeneko aztertuta edo landuta dauden kontuetan indarrak alferrik ez xahutzeko, biak ala biak hartu ditut aintzat eta abiapuntutzat nire lanerako.

2.7. Kode-alternantzia

Hizkuntzen arteko ukipenari lotutako fenomeno bat da kode-alternantzia, gure artean oso ohikoa. Hizketaldi batean bi hizkuntza edo bi gramatika-sistema txandakatzea da, funtsean. Inma Muñoak dioenez, gaiari buruzko ikerketa gutxi egin da, baina jaso izan da zenbait esparrutan izaten direla halako erabilerak, hala nola emakumeen edo gazteen hizkeretan, eskola-umeen artean eta abar. Haren ustez, interes falta hori izan da erabilera estigmatizatua delako, kode-alternantzia erabiltzea ez baita euskara ona (jatorra) erabiltzea.

Lan honetan, hiru mota bereiziko ditugu, Muñoak berak (Poplack-i jarraituz) egin bezala.

1.- Makulu-aldaketa

Hizkuntza batean egiten ari den elkarrizketan beste hizkuntza bateko makuluak sartzea (hau da, ez?). Talde honetan sartzten dira diskurtsoaren markatzaileak (ondo, ba, ados) eta baiezkotasuna/ezezkotasuna adierazteko elementuak ere (bai, ez).

2.- Perpausen arteko aldaketa

Perpausaren edo esaldiaren arteko mugen aldaketa da, esaldi edo perpaus bakoitza hizkuntza batean egotea.

3.- Perpaus barruko aldaketa

Perpaus edo esaldi barruan kodez aldatzea da; hitzaren mugen barruan ere gerta liteke (izen-sintagma, aditz-sintagma, izena, adjektiboak eta abar solasaldikoa ez beste hizkuntza batean agertzea).

Bereizi beharrekoak dira kode-alternantzia eta **maileguak**. Izan ere, maileguak jatorriz beste hizkuntza bateko elementuak izan arren, xede hizkuntzan maila guztietan egokituak

dira. Kode-alternantzia, berriz, jatorrizko hizkuntzan ageri dira elementu guztiak, gordin-gordin.

Eta, amaitzeko, aipa dezagun kode-alternantziatik eta mailegutik bereizi beharreko hirugarren bat: **kalkoa**. Juan Garziak honela definitzen du Kalko okerrak liburuan:

“Hizkuntza batek beste baten eredutik berera egokitzen duen egiturari esaten zaio kalko (mailegu delakoa, berriz, prozedura gordinagoa da: bere horretan hartzen da elementu bat). Hitza ez da, berez, gaitzespeneko. Askotan bezala, ordea (kritika hitzarekin, adibidez, antzeko zerbait gertatzen da), txarrera hartzen da besterik gabe kalko hitza, hots, kalko oker zentzuan.”

2.8. Textspeak edo idazkera kolokiala

Hizkera aipatu dugu orain arte, ahozkoari erreferentzia eginez. Dena dela, SMSen zabalkundearekin (baita Internetekin ere), ahozko hizkera idatzira ere zabaldu zen, eta esan liteke gazte-hizkerak beste esparru bat hartu zuela. SMSetako idazkera oso eztabaidatua izan da sortu zenetik. Hitzak ez dira osorik idazten, ortografia-arauak ez dira betetzen... Horrek hainbat kezka eta beldur eragin ditu. Baina erakarri ere jende ugari erakarri du. Hona hemen David Crystalen iritzia:

“Textspeak delakoak izango al du eraginik hizkuntza osoan? Egia esan, ez dut uste.

Leku-muga estuak uzten dizkigun teknologia batera egokitzea da textspeakeko estiloa erabiltzeko arrazoia, eta halako mugarik ez dugunean ez dugu zertan hizkera laburtua erabili. Esan dugun bezala, gazteen (eta gazte-jitekoen) artean ondo gelditzen da hizkera hau erabiltzea eta hizkera horretako berezitasun batzuk beste leku batzuetara ere zabalduko dira; zenbait laburdura (LOL adibidez) hasiak dira ahozko hizkeran ere erabiltzen, esate baterako. Baina joera mugatuak dira horrelakoak.

Textspeak hizkerak aldekoak eta aurkakoak dauzka: batzuk txundituta daude erabilera horrekin, eta beste batzuk gogaituta. Ni, behinik behin, liluratuta nauka, hizkuntzan sormenez aritzeko eta hizkuntza ingurune desberdinetako beharretara egokitzeko dugun gaitasunaren azken adierazpena dela iruditzen zaidalako. Textspeaken bidez hizkuntzaren iraultza txiki bat ikusten ari gara.” (David Crystal)

Euskal Herrian, eta euskararen alorrean, ETB1eko Mihiluze lehiaketak, SMSen idazkera erabiltzen duen proba baten bitartez, idazteko era hori zabaldu eta ezagutarazi du, gazteenen artetik harago.

Gaur egun, ordea, badirudi bukatzen ari dela SMSen garaia, eta hurrengo mailara iritsi garela. Izan ere, lan honetan parte hartu duten neska-mutil gazteenek (15-16 urtekoek) ia ez dute SMSrik erabiltzen, eta WhatsApp, Twitter edo Tuenti erabiltzen dituzte beren lagun eta ezagunekin komunikatzeko. Dena dela, agian laburdura gutxixeago erabiltzen

badituzte ere, SMSetako hizkeraren antzekoa erabiltzen dute bide berri horietan ere.

3. LANAREN HELBURUA ETA METODOLOGIA

3.1. Aztergaia eta abiapuntuko hipotesia

Azpeitiko gazteen eta euskararen arteko lotura aztertu nahi izan da lan honekin. Batetik, hizkera bera aztertu nahi izan da, hau da, **nola** egiten duten euskaraz. Denek herriko hizkera erabiltzen duten edo badagoen euskara batura jotzen duenik, denek herriko hizkera eginda ere hizkera hori berdina den ala ez, lagunartean hitanoa erabiltzen duten, kode-alternantziarik baden haien elkarrizketetan, gaztelaniaren zer interferentzia nabari diren...

Alde horretatik, abiapuntuko hipotesia da gazteenek agian batura, edo, besterik gabe, hizkera garbiaren eredu izan den Beterriko euskarara gehiago jotzen dutela. Haiek ere Azpeitiko hizkera egitea espero da, baina agian zenbait ezaugarri desberdinekin.

Bestalde, gazteen iritzia ere jaso nahi izan dut: zer iritzi duten beren hizkerari buruz, beste gazteen hizkerari buruz, herriko hizkerari buruz, gaztelaniarekin duten loturari buruz...

Alderdi horiek aztertzeaz gain, belaunaldien arteko alderaketa egin nahi izan dut hizkeraren alorrean, batzuek eta besteek nola hitz egiten duten ikusi ondoren, zer desberdintasun (edo berdintasun) dituzten aztertuz. Hori eginez, Azpeitiko gazte-hizkeran inolako bilakaerarik nabaritzen den ala ez ikusi nahi da: etorkizuneko gazte-hizkera nolakoa izango ote da? Jakin ote daiteke?

3.2. Metodologia

Lehenik eta behin, inkestak egin zaizkie (eranskinen atalean jasotzen da eredia), aztergaiaren inguruko hausnarketa egiteko elkarrizketari ekin aurretik: euskara zenbat erabiltzen duten eta zenbat gaztelania, beren hizkerari buruz zer iritzi duten, hitanoa erabiltzen duten ala ez, hari buruz zer iritzi duten... Hori eginez, gazte guztien iritzia jaso da bakarka, taldean eztabaidatu aurretik. Zuzenean ahoz eta taldean eztabaidatuz gero, baliteke iritzi indartsuren batek beste iritzi batzuk desagerraraztea, eta hori saihestu nahi zen.

Gero, gazteen elkarrizketak grabatu dira, beren artean nola hitz egiten duten aztertzeko. Elkarrizketatzaile/koordinatzailearen presentziak baldintzatu egiten du elkarrizketa, eta, elkarrizketaren batean, nabari da hori. Eztabaida-taldearen metodologian oinarritu naiz elkarrizketak egiteko. Ezaugarri hauek ditu eztabaida-taldearen metodologiak:

- *Hizketaldia da; gutxi batzuen arteko ahozko interakzioa. Partaideen artean harreman simetrikoak hedatzen dira.*
- *Testuinguru linguistikoa (teknikak hedatzen duen hizkuntz harreman sarea) zabala da, teknika honen oinarria hizketa irekia delako.*
- *Testuinguru existentziala (teknikak bere egoeran hedatzen duen gizarte harreman sarea) zabala da; hala ere ez guztiz zabala, taldea gizarte kategoria batzuen arabera egituratzen delako. (Hiznet, 2.1 gaia)*

Elkarrizketarako gaia azterketa honen beraren gaia izan da, inkestan ere galdetzen zena (Azpeitiko hizkeraren kalitatea/kantitatea, Azpeitiko gazteen hizkera, gaztelaniarekiko harremana...), gazteek beren iritziak eztabaida zitzaten.

Hizkera jasotzeko hirugarren modu gisa, gazteen idazkera informala, lagunartekoa, erabili dut: lagunei idaztean (izan SMS bidez, Twitter bidez, Tuenti bidez, Facebook bidez edo WhatsApp bidez) nola jokatzan duten eta zer hizkera erabiltzen duten ikusi ahal izan dut hala.

3.3. Lagina

Lan honetarako lagina 20 azpeitiar gaztek osatu dute: hamar gazte 15-16 urtekoak, eta beste hamar 26-27 urtekoak. Guztiak dira gazteak, baina badago aldea adin batetik bestera. Gazteenak herrian bizi dira, eta ikastolan ikasten ari dira. Zaharrenetan, berriz, ikasketak bukatuta dauzkate guztiek, askok herritik kanpora joan behar izan dute ikastera, eta lanean ari dira (edo langabezian daude). Esan bezala, gazteak dira guztiak, baina ezin ukatu etapa desberdinak bizi dituztela. Adin-tarte hori erabiliz, gazte-hizkera zer bilakaera izaten ari den (edo inolako bilakaerarik izan duen/izaten ari den) ikusi nahi izan da.

Taldea homogeneoa izan zedin, guztiak ere ikastetxe bereko ikasle edo ikasle ohiak dira, Azpeitiko Ikastola Ikasberrikoak. Josu Goenaga eta Eider Alkortaren ikerketan erabilera-emaiztarik onenak zituen ikastetxea da, eta, alde horretatik, badirudi han aurkitu litezkeela hiztunik osoenak eta euskarazko gazte-hizkeraren eredia emango digutenak. Litekeena da herri guztiko gazteen ordezkari ez izatea, baina, hiztun osoenak izan balitezke, euskarazko gazte-hizkerarik bada, hauek izan beharko dute erabiltzaileak, ez bairik gabe.

Gazteak adinaren arabera bereizteaz gain, neska eta mutilak bereiz egin zaie elkarrizketa. Hamarreko taldeak handiegiak dira elkarrizketa egiteko, eta, hortaz, adin bakoitzean bosteko bi talde osatu dira, bost neska eta bost mutil. Batetik, lagun-taldeen osaera ohikoena delako bereizi dira sexuaren arabera (elkarrizketatutako gazteen lagun-taldeak sexuaren arabera bereiziak dira), eta, bestetik, ikusteko Maitane Izagirreraren laneko ondorioak (toka eta noka egitearen arteko aldea) eta Josu Goenaga eta Eider Alkortarenekoak (mutilak hizkera zabarragoa ote duten, neskek hizkuntzarekiko ardura handiagoa ote duten) baieztatzen diren ala ez.

Hiztunen fitxetan, hiztunen izen-abizenen siglak baino ez dira jaso, eta, izenen bat aipatzen dutenean, lehen letra soilik agertzen da.

3.3.1. Hitzunen fitxak**1. taldea, mutil gazteenak**

Izen-abizenak: A.G.-1	
Adina: 16	Jaioterria: Azpeitia
Amaren jaioterria: Azpeitia	Aitaren jaioterria: Azpeitia

Euskaraz hitz egiteko gaitasuna

	Oso ondo	Ondo	Erdipurdi	Nahiko gaizki	Gaizki
Amak	X				
Aitak	X				
Zuk	X				

Euskararen erabilera

	(la) beti euskaraz	Gehienbat euskaraz	Erdia inguru	Euskaraz oso gutxi	(la) bat ere ez
Etxean	X				
Bizimoduan	X				

Izen-abizenak: J.O.	
Adina: 15	Jaioterria: Azpeitia
Amaren jaioterria: Azpeitia	Aitaren jaioterria: Azpeitia

Euskaraz hitz egiteko gaitasuna

	Oso ondo	Ondo	Erdipurdi	Nahiko gaizki	Gaizki
Amak	X				
Aitak	X				
Zuk	X				

Euskararen erabilera

	(la) beti euskaraz	Gehienbat euskaraz	Erdia inguru	Euskaraz oso gutxi	(la) bat ere ez
Etxean	X				
Bizimoduan	X				

Izen-abizenak: A.G.-2	
Adina:15	Jaioterria: Azpeitia
Amaren jaioterria: Errezil	Aitaren jaioterria: Urrestilla (Azpeitia)

Euskaraz hitz egiteko gaitasuna

	Oso ondo	Ondo	Erdipurdi	Nahiko gaizki	Gaizki
Amak	X				
Aitak	X				
Zuk	X				

Euskararen erabilera

	(la) beti euskaraz	Gehienbat euskaraz	Erdia inguru	Euskaraz oso gutxi	(la) bat ere ez
Etxean	X				
Bizimoduan	X				

Izen-abizenak: I.Z.	
Adina: 15	Jaioterria: Azpeitia
Amaren jaioterria: Oiartzun	Aitaren jaioterria: Azpeitia

Euskaraz hitz egiteko gaitasuna

	Oso ondo	Ondo	Erdipurdi	Nahiko gaizki	Gaizki
Amak		X			
Aitak	X				
Zuk		X			

Euskararen erabilera

	(la) beti euskaraz	Gehienbat euskaraz	Erdia inguru	Euskaraz oso gutxi	(la) bat ere ez
Etxean	X				
Bizimoduan	X				

Izen-abizenak: A.G.-3	
Adina: 16	Jaioterria: Azpeitia
Amaren jaioterria: Azkoitia	Aitaren jaioterria: Errezil

Euskaraz hitz egiteko gaitasuna

	Oso ondo	Ondo	Erdipurdi	Nahiko gaizki	Gaizki
Amak	X				
Aitak	X				
Zuk	X				

Euskararen erabilera

	(la) beti euskaraz	Gehienbat euskaraz	Erdia inguru	Euskaraz oso gutxi	(la) bat ere ez
Etxean	X				
Bizimoduan	X				

2. taldea, neska gazteenak

Izen-abizenak: M.A.-1	
Adina: 16	Jaioterria: Azpeitia
Amaren jaioterria: Azpeitia	Aitaren jaioterria: Azkoitia

Euskaraz hitz egiteko gaitasuna

	Oso ondo	Ondo	Erdipurdi	Nahiko gaizki	Gaizki
Amak	X				
Aitak	X				
Zuk	X				

Euskararen erabilera

	(la) beti euskaraz	Gehienbat euskaraz	Erdia inguru	Euskaraz oso gutxi	(la) bat ere ez
Etxean	X				
Bizimoduan	X				

Izen-abizenak: M.A.-2	
Adina: 15	Jaioterria: Azpeitia
Amaren jaioterria: Azpeitia	Aitaren jaioterria: Zestoa

Euskaraz hitz egiteko gaitasuna

	Oso ondo	Ondo	Erdipurdi	Nahiko gaizki	Gaizki
Amak	X				
Aitak	X				
Zuk	X				

Euskararen erabilera

	(la) beti euskaraz	Gehienbat euskaraz	Erdia inguru	Euskaraz oso gutxi	(la) bat ere ez
Etxean	X				
Bizimoduan	X				

Izen-abizenak: A.B.	
Adina: 16	Jaioterria: Azkoitia
Amaren jaioterria: Aizarnazabal	Aitaren jaioterria: Itziar

Euskaraz hitz egiteko gaitasuna

	Oso ondo	Ondo	Erdipurdi	Nahiko gaizki	Gaizki
Amak	X				
Aitak	X				
Zuk	X				

Euskararen erabilera

	(la) beti euskaraz	Gehienbat euskaraz	Erdia inguru	Euskaraz oso gutxi	(la) bat ere ez
Etxean	X				
Bizimoduan	X				

Izen-abizenak: M.B.	
Adina: 15	Jaioterria: Azpeitia
Amaren jaioterria: Azpeitia	Aitaren jaioterria: Azpeitia

Euskaraz hitz egiteko gaitasuna

	Oso ondo	Ondo	Erdipurdi	Nahiko gaizki	Gaizki
Amak	X				
Aitak	X				
Zuk	X				

Euskararen erabilera

	(la) beti euskaraz	Gehienbat euskaraz	Erdia inguru	Euskaraz oso gutxi	(la) bat ere ez
Etxean	X				
Bizimoduan	X				

Izen-abizenak: I.O.

Adina: 16

Jaioterria: Azpeitia

Amaren jaioterria: Madril. 5 urte zituenetik EHn.

Aitaren jaioterria: Itziar

Euskaraz hitz egiteko gaitasuna

	Oso ondo	Ondo	Erdipurdi	Nahiko gaizki	Gaizki
Amak	X				
Aitak	X				
Zuk	X				

Euskararen erabilera

	(la) beti euskaraz	Gehienbat euskaraz	Erdia inguru	Euskaraz oso gutxi	(la) bat ere ez
Etxean	X				
Bizimoduan	X				

3. taldea, neska zaharrenak

Izen-abizenak: O.A.	
Adina: 27	Jaioterria: Azpeitia
Amaren jaioterria: Azpeitia	Aitaren jaioterria: Azpeitia

Euskaraz hitz egiteko gaitasuna:

	Oso ondo	Ondo	Erdipurdi	Nahiko gaizki	Gaizki
Amak	X				
Aitak	X				
Zuk	X				

Euskararen erabilera

	(la) beti euskaraz	Gehienbat euskaraz	Erdia inguru	Euskaraz oso gutxi	(la) bat ere ez
Etxean	X				
Bizimoduan	X				

Izen-abizenak: A.L.	
Adina: 27	Jaioterria: Azpeitia
Amaren jaioterria: Ezkio-Itxaso	Aitaren jaioterria: Azpeitia (Matxinbenta)

Euskaraz hitz egiteko gaitasuna

	Oso ondo	Ondo	Erdipurdi	Nahiko gaizki	Gaizki
Amak	X				
Aitak	X				
Zuk	X				

Euskararen erabilera

	(la) beti euskaraz	Gehienbat euskaraz	Erdia inguru	Euskaraz oso gutxi	(la) bat ere ez
Etxean	X				
Bizimoduan	X				

Izen-abizenak: A.G.	
Adina: 26	Jaioterria: Azpeitia
Amaren jaioterria: Urdaneta (Aia)	Aitaren jaioterria: Urrestilla (Azpeitia)

Euskaraz hitz egiteko gaitasuna:

	Oso ondo	Ondo	Erdipurdi	Nahiko gaizki	Gaizki
Amak	X				
Aitak	X				
Zuk	X				

Euskararen erabilera

	(la) beti euskaraz	Gehienbat euskaraz	Erdia inguru	Euskaraz oso gutxi	(la) bat ere ez
Etxean	X				
Bizimoduan	X				

Izen-abizenak: J.P.	
Adina: 26	Jaioterria: Beizama
Amaren jaioterria: Lasarte	Aitaren jaioterria: Beizama

Euskaraz hitz egiteko gaitasuna

	Oso ondo	Ondo	Erdipurdi	Nahiko gaizki	Gaizki
Amak	X				
Aitak	X				
Zuk	X				

Euskararen erabilera

	(la) beti euskaraz	Gehienbat euskaraz	Erdia inguru	Euskaraz oso gutxi	(la) bat ere ez
Etxean	X				
Bizimoduan	X				

Izen-abizenak: A.I.	
Adina: 27	Jaioterria: Azpeitia
Amaren jaioterria: Aizpurutxo (Azkoitia)	Aitaren jaioterria: Errezil

Euskaraz hitz egiteko gaitasuna

	Oso ondo	Ondo	Erdipurdi	Nahiko gaizki	Gaizki
Amak	X				
Aitak	X				
Zuk	X				

Euskararen erabilera

	(la) beti euskaraz	Gehienbat euskaraz	Erdia inguru	Euskaraz oso gutxi	(la) bat ere ez
Etxean	X				
Bizimoduan	X				

4. taldea, mutil zaharrenak

Izen-abizenak: B.E.	
Adina: 27	Jaioterria: Azpeitia
Amaren jaioterria: Azpeitia	Aitaren jaioterria: Urretxu

Euskaraz hitz egiteko gaitasuna

	Oso ondo	Ondo	Erdipurdi	Nahiko gaizki	Gaizki
Amak	X				
Aitak	X				
Zuk	X				

Euskararen erabilera

	(la) beti euskaraz	Gehienbat euskaraz	Erdia inguru	Euskaraz oso gutxi	(la) bat ere ez
Etxean	X				
Bizimoduan	X				

Izen-abizenak: I.E.	
Adina: 26	Jaioterria: Azpeitia
Amaren jaioterria: Azpeitia	Aitaren jaioterria: Azpeitia

Euskaraz hitz egiteko gaitasuna

	Oso ondo	Ondo	Erdipurdi	Nahiko gaizki	Gaizki
Amak	X				
Aitak	X				
Zuk	X				

Euskararen erabilera

	(la) beti euskaraz	Gehienbat euskaraz	Erdia inguru	Euskaraz oso gutxi	(la) bat ere ez
Etxean	X				
Bizimoduan	X				

Izen-abizenak: J.L.-1**Adina: 27****Jaioterria: Azpeitia****Amaren jaioterria: Azpeitia****Aitaren jaioterria: Azpeitia**

Euskaraz hitz egiteko gaitasuna

	Oso ondo	Ondo	Erdipurdi	Nahiko gaizki	Gaizki
Amak	X				
Aitak	X				
Zuk	X				

Euskararen erabilera

	(la) beti euskaraz	Gehienbat euskaraz	Erdia inguru	Euskaraz oso gutxi	(la) bat ere ez
Etxean	X				
Bizimoduan	X				

Izen-abizenak: J.M.**Adina: 27****Jaioterria: Azpeitia****Amaren jaioterria: Larraul****Aitaren jaioterria: Bidania-Goiatz**

Euskaraz hitz egiteko gaitasuna

	Oso ondo	Ondo	Erdipurdi	Nahiko gaizki	Gaizki
Amak	X				
Aitak	X				
Zuk	X				

Euskararen erabilera

	(la) beti euskaraz	Gehienbat euskaraz	Erdia inguru	Euskaraz oso gutxi	(la) bat ere ez
Etxean	X				
Bizimoduan	X				

Izen-abizenak: J.L-2	
Adina: 27	Jaioterria: Azpeitia
Amaren jaioterria: Azpeitia	Aitaren jaioterria: Azpeitia

Euskaraz hitz egiteko gaitasuna

	Oso ondo	Ondo	Erdipurdi	Nahiko gaizki	Gaizki
Amak	X				
Aitak	X				
Zuk	X				

Euskararen erabilera

	(la) beti euskaraz	Gehienbat euskaraz	Erdia inguru	Euskaraz oso gutxi	(la) bat ere ez
Etxean	X				
Bizimoduan	X				

4. INKESTEN EMAITZAK

Idatzizko galderak egin zitzaizkien lehenik, gazteek iritzia eman zezaten. Bide horretatik, elkarrizketa baino lehen hausnarketa bat egitea lortu nahi zen, eta nork bere iritzia bakarka ematea, taldeko iritzi indartsuren batek besteak ez jateko. Hemen laburbiltzen dut hala jasotako informazioa. Iritzi-ematean, oro har, ez ditut bereizi neska-mutil gazte-zahar multzoka, hitanoaren alorrean izan ezik. Ahozko elkarrizketak egitean gai bera jorratu denez, haietan iritzi desberdinen bat edo aipatzea merezi duen konturen bat egonez gero, hemen txertatu dut, inkestetako emaitzen ondoren.

4.1. Herriko euskara: kalitatea eta kantitatea

Gazte gehienek adierazi dute Azpeitiko euskararen kalitatea ona edo nahiko ona dela. Batzuek arrazoiak ere gehitu dituzte: hitanoa erabiltzen delako eta aditz trinkoak erabiltzen direlako duela kalitate ona batek, beste batek euskalki desberdina delako eta horrek kalitatea erakusten duelako, eta, azkenik, herri handia dela kontuan izanda, ondo egiten dela esan du hirugarren batek. Kalitate ona izan arren, gazte batek aipatu du euskara itxia dela Azpeitikoan, euskara menderatzen ez dutenek arazoak omen dituztelako azpeitiarrak ulertzeko.

Bi gaztek uste izan dute agian beste herri batzuetan baino okerrago egiten dela, baten ustez, Azpeitikoan sinpleagoa delako eta hitanoa gaizki erabiltzen delako. Deigarria da kalitate ona justifikatzeko erabiltzen den arrazoietako bat (hitanoaren erabilera) agertzea aurkakoa justifikatzeko ere (hitanoa gaizki erabiltzea).

Ahozkoan, aipatu da zer herritan egiten omen den Azpeitian baino hobeto: Hernanin, Goierriin, Tolosaldean, Zarautzen... Bestalde, esan dute herri batzuetakoek ez dietela ulertzen azpeitiarrei.

Kantitateaz galdetuta, ordea, erantzunak oso desberdinak dira. Askoz positiboago ikusten dute gazteek alderdi hori. Beste herri askotan baino gehiago egiten dela diote, ia guztiek edo guztiek erabiltzen dutela, horretan parekorik ez duela Azpeitiak, umeen artean nagusiki euskaraz egiten dela, guraso erdaldunak dituztenek ere euskaraz egiten dutela euskaldunekin... Batek dio entzun izan duela lehen kanpoko jende gutxiago zegoenez gehiago entzuten zela euskaraz, baina bere ustez hori ez dela hala. Aipatzekoak dira, halaber, gazte batek esan duela euskara asko erabiltzen dela, eta, horren ondorioz, gaztelania ez dela menderatzen, eta, beste batek esan duela hobetu litekeela kantitate aldetik, aspaldi etorritako etorkinek eta gaur egungoek ikasiko balute.

4.2. Gazteen hizkera

Gazteen hizkeraz galdetuta, hizkera ona dela edo ondo egiten dela da iritzi nagusia, baina, herriko hizkeraren kalitateaz galdetzean bezala, hemen ere ñabardura gehiago sartzen dituzte kantitate-alorrean baino.

Gehienek esan dute ondo hitz egiten dela, baina erdal hitzak sartzen direla gero eta

gehiago, edo erdal hitz gehiegi erabiltzen direla aukeran, edo erdarakadak erabiltzen direla, edo batzuetan akatsak egiten direla.

Puntu hau positiboena ikusi dutenek hitanoa ere aipatu dute. Batek esan du ondo hitz egiteaz gain hitanoa ere erabiltzen dela, eta, mutil batzuek neskei toka egin arren, joera hori zuzentzen ari dela uste duela. Beste batek ere esan du ondo egiteaz gain hitanoa ere mantentzen dela, baina aitortu du toka egiteaz ari zela, noka ez delako hainbeste egiten.

Ulermena aipatu du batek. Azpeitiko euskara bera desberdina dela, eta gazteena are desberdinagoa. Hori dela eta, beste herrietakoek ez omen diete ulertzen Azpeitiko gazteei.

Eta, iritzi negatiboak dituztenetatik, berriz, nabarmentzekoa da kalitate-jaitsiera aipatu dutela hiruk. Batek, erdal jatorriko gero eta hitz gehiago erabiltzen direlako (deigarria, hemen ere, beste batzuek ere aipatu dutela erdal jatorriko hitzak erabiltzea, baina, hala ere, uste dutela ondo hitz egiten dela). Bigarren batek, berriz, esan du gazteek jergak erabiltzen dituztela, eta horrek kalitatea galarazten duela. Hala ere, uste du nahi dutenean badakitela ondo hitz egiten. Hirugarren batek, azkenik, esan du euskara asko erabili arren kalitatea galdu egin dela. Hitzetan ez omen du nabari, egituretan baizik, gaztelaniak gero eta eragin handiagoa omen du horretan. Adibide bat jarri du: "*Biyer plaira jute gea?*" "*jungo gea*" esan beharrean.

Elkarrizketetan, halaber, aipatu da batzuk ez dituztela bereizten *ll* eta *y*: *saninazilluek, ogille...*

4.3. Denek berdin egiten dute?

Azpeitian denek berdin hitz egiten ote duten galdetuta, ikusi nahi izan dut jabetzen ote diren herrian bertan hizkera bat baino gehiago daudela. Galdera ireki horrekin, bakoitzak zer nabarmentzen duen ikusi nahi izan da. Gero, zehatzago, hiru esparruri buruz galdetu zaie: adina (zahar eta gazteak), ikastetxeak eta auzoak.

Galdera orokorrean, nabarmen ikusten da ohartzen direla herrian ez dagoela hizkera bakar bat. Bakarrak erantzun du baietz, denek berdin egiten dutela. Gainerakoek alderdi ugaritatik heldu diote galderari, bakoitzak gertuko ikusten duenaren arabera. Hauek aipatu dira:

- Auzo batzuetan hizkera desberdina dago (Urrestilla, Nuarbe, Lasao)
- Hitzunaren gurasoen jatorria antzeman egiten da
- Zenbat eta gazteago, orduan eta okerrago hitz egiten da. Aldea handituz doa.
- Inguruko jendearen arabera da
- Batzuek gaztelaniaz soilik egiten dute, beste batzuek euskara eta gaztelania txandakatuz, eta, beste batzuek, berriz, beti euskaraz
- Batzuek hika egiteko joera handiagoa dute
- Ohitura handiagoa dutenek hobeto hitz egiten dute
- Gazteok beste espresio batzuk asmatzen ditugu, hitz xelebreak

Ikus dezagun orain, atalez atal, zer desberdintasun ikusten dituzten.

4.3.1. Zahar eta gazteak

Bakarrak eman du baiezko biribila, baietz, berdin egiten dutela zahar eta gazteek. Gainerako guztiek uste dute badagoela aldea batzuen eta besteen artean.

Kantitatea aipatu nahi izan duten guztiak bat datoz: zaharrek gutxiago egiten dute euskaraz gazteek baino. Zaharrek erdararako joera handiagoa dutela, zenbakiak-eta gaztelaniaz erabiltzen dituztela eta batzuek *guay* izan nahian gaztelaniaz hitz egiten dutela aipatu dira.

Kalitatea aipatu dutenek, berriz, esan dute zaharrek hobeto egiten dutela euskaraz: garbiago egiten dutela, haien euskara aberatsagoa dela, gazteek erdararen eragin handiagoa dutela, zenbat eta gazteago izan okerrago egiten dela euskaraz, zaharrek hobeto josten dituztela esaldiak eta esaera zaharrak eta hitanoa erabiltzen dituztela...

Azkenik, beste batzuek, hizkera zaharrak eta hizkera gazteak bereizi dituzte: zaharrek errespetu handiagoarekin hitz egiten dietela elkarri eta gazteek gutxiagorekin, zaharrek euskara zaharragoa erabiltzen dutela eta gazteek hitz berriak dituztela, asmatutako hitzez aparte gazteek aditzak desberdin erabiltzen dituztela, euskara moldatu egin dela gazteen nahi eta beharretara, zaharrek "lehengo euskara" gehiago egiten dutela (esaerak-eta erabiliz).

4.3.2. Ikastetxeak

Erdi eta erdi. Erdiek uste dute eskola guztietan berdintsu hitz egiten dela, eta beste erdiak, berriz, ados daude: Iraurgi ikastetxean (ikastetxe erlijioso da) hitz egiten da gutxienean edo okerrean. Oro har, aipatu dute erdaraz gehiago egiteko joera dutela Iraurgiko ikasleek, edo erdarazko hitz gehiago erabiltzen dituztela. Bik aipatu dute familia erdaldunetan joera handiagoa izan dela seme-alabak hara eramateko, eta horregatik nabaritzen dela aldea. Batek aipatu du Urolan eta Ikasberrin kalitate handiagoz hitz egiten dela, beste batek Ikasberrin gehiago egiten dela Iraurgin baino, eta, beste batek, bere ustez gehiena Ikasberrin egingo dela.

4.3.3. Auzoak

Ez, auzo guztietan ez da berdin hitz egiten. Nabarmendu dute auzo batzuetan badirela hizkera bereziak. Batzuek aipatu dute herritik zenbat eta urrunago egon, orduan eta nabariagoa dela. Beste batzuek esan dute baserri-inguruko auzoetan gehiago eta hobeto hitz egiten dela. Urrestilla, Nuarbe, Lasao, Matxinbenta eta Oñatz auzoak aipatu dituzte.

Kantitatearen aldetik begiratuta, sei lagunek aipatu dute auzoren batean gutxiago egiten dela. Hiruk bakarrik aipatu dute izena, baina badirudi guztiak Sanjuandegi auzoari buruz ari direla. Esan dute etorkin-kopuru handiagoa dagoelako egiten dela

gutxiago euskaraz Sanjuandegin beste auzoetan baino. Hala ere, batek nabarmendu nahi izan du etorkin horien seme-alabek gaur egun euskaraz egiten dutela.

4.4. Batua ala euskalkia?

Honetan, ados daude guztiak. Nahiago dute euskalkia erabili, eta huraxe erabiltzen dute gehiena. Lagunekin hitz egiteko, sare sozialetan, SMSetarako... euskalkia nahiago dute. Euskara batua ere erabiltzen dute, ordea; inkestak euskara batuan bete dituzte guztiek batek izan ezik, eta hark ere adierazi du (euskalkian adierazi ere) idazteko batua erabili ohi duela. Batua ikastolarako eta lanerako erabiltzen dute. Batek esan du egoera formaletarako erabiltzen duela euskara batua, baina gutxitan izaten duela euskaraz egoera formalik.

4.5. Hitanoa

Guztiak erabiltzen dute, neska gazteenen taldekoek izan ezik. Azken talde horretan, bik esan dute batzuetan erabiltzen dutela, baina erabilera murrizta dute oso. Badaude desberdintasunak: neska gazteenek ez dute erabiltzen ez neska eta ez mutilekin, ia-ia. Mutil gazteenek mutilekin soilik erabiltzen dute. Neska zaharrenek neska zein mutil, guztiak erabiltzen dute, eta mutil zaharrenek, berriz, gehienbat mutilekin, baina baita neska batzuekin ere. Aipatu dute konfiantza ematen dutela hitanoak, praktikoa dela, polita, zuzenagoa, aberasgarria euskararentzat, ikasi beharrekoa dela.

Inoiz erabiltzen ez dutenek esan dute, batetik, erabiltzen jakin arren, inoiz erabiltzen ez dutenez, arraroa egiten zaiela, eta, bestetik, mutilen artean normala iruditu arren, norberari egitea ez zaiela gustatzen, txantxa gisa-edo ez bada.

Gero, zehatzago galdetu zaie noka egiteari buruz. Esan zaie badirudiela galtzear dagoela, eta erantzun behar izan dute ados dauden ala ez, eta zer iruditzen zaien.

Ia guztiak daude ados, eta badakite noka ia ez dela egiten. Lauk soilik eman dute ezezkoa. Batek dio ez dagoela guztiz ados, neska batzuk entzuten omen dituelako noka (neska gazteenetako bat da, eta ez du hitanoa erabiltzen, ez neskekin eta ez mutilekin). Beste bi, berriz (neska helduenak), neska zein mutilekin, toka zein noka egiten dutenetakoak dira. Batek esan du bere ustez gero eta gehiago erabiltzen dutela gazteek, eta, besteak, berriz, ez duela uste galtzear dagoenik, bere inguruan hitanoa erabiltzen delako. Laugarrenak ez du uste galtzear dagoenik; haren iritziz, gehiago erabili behar litzateke.

Gainerako guztiek argi ikusi dute baietz, noka egiteko ohitura galtzear dagoela. Azalpen batzuk ere eman dituzte: egunetik egunera gutxiago egiten dela (helduek zertxobait, gazteek gutxi), normalean ez dutela erabiltzen, hogeit bat urtetik beherako nesken artean gutxi entzuten dela, azken urteetan bultzada jaso arren galtzen ari dela, jadanik ematen duela hitanoa mutilen kontua bakarrik dela, eta ez dela ikasten neskei nola egin behar zaien, eta, martxa horretan, galdu egingo dela.

Nabarmentzekoa da, halaber, askok aipatu dutela euskararen aberastasuna dela, gure kulturaren zati bat, gure hizkuntzaren parte garrantzitsua... Eta, iritzi horien ondoren, esaten dute ez luketela nahi galtzerik. Hori diote inorekin erabiltzen ez dutenek ere, bai eta besteek berari hika egitea gustuko ez duen neska gazteak ere.

Galdera honetan agertu diren beste erantzun batzuk dira neska batzuek beren artean toka egiten dutela, eta zenbaitek errespetu faltatzat hartzen duela hika egitea, eta horrek ere eragingo zuela galera.

Ahozkoan, nabarmentzekoa da neska-talde zaharreneko batzuek ez zutela uste noka gero eta gutxiago egiten zenik, eta are gutxiago galtzear zegoenik. Harrituta entzun dute, eta lanak izan dituzte sinesten.

4.6. Kultura-kontsumoa

MUSIKA

Musika zer hizkuntzatan entzuten duten galdetuta, erantzun hauek bildu ditugu:

- 8 lagunek euskaraz, gaztelaniaz eta ingelesez
- 5 lagunek denetik
- 3 lagunek denetik, baina gehiena euskaraz
- 2 lagunek ingelesez eta euskaraz
- 2 lagunek euskaraz eta gaztelaniaz

TELEBISTA

Telebista zer hizkuntzatan ikusten duten galdetuta, berriz, erantzun hauek jaso ditugu:

- 14 lagunek euskaraz eta gaztelaniaz
- 3 lagunek gehienbat gaztelaniaz
- 2 lagunek euskaraz, gaztelaniaz eta ingelesez
- Lagun batek gehienbat euskaraz

Euskarazko eta gaztelaniazko telebista ikusten dutenetako batek esan du ETB1eko programazioa hobea balitz beharbada gehiago ikusiko lukeela euskarazko telebista. Gehienbat gaztelaniazko telebista ikusten dutenetako batek, berriz, esan du “zoritxarrez” gaztelaniazkoa ikusten duela gehienbat.

4.7. Gaztelania

Lehenik, galdetu zaie gaztelania erabiltzen ote duten. Ezezko biribila hiruk bakarrik eman dute. Gainerakoek, ordea, egoera jakin batzuekin lotu dute gaztelaniaren erabilera: lanean edo ikastolan (gaztelaniako eskolan) erabiltzen dute, adinaren arabera. Gutxi batzuek esan dute batzuetan erabiltzen dutela, euskaraz ez dakitenekin, ondo ez dakitenekin, edo familiako kide batzuekin (ez gertuko familiakoak, dena dela).

Gero, galdetu zaie beren ustez gaztelaniak eragin handia ote duen Azpeitian euskaraz hitz egiten denean. Gehienek nabari dute eragin hori, dirudienez. Izan ere, lau lagunek bakarrik esan dute ez duela eraginik gaztelaniak Azpeitiko euskarari. Gehienek baietz uste dute, baduela eragina, baina ez handi-handia ere. Lexikoan ikusten dute eragin hori, batik bat. Askok aipatu dute erdarazko hitzak sartzen dituztela elkarrizketan ohartu gabe, baita gaztelaniaz egiteko joerarik ez eta euskaraz bakarrik hitz egiten dutenek ere. Bestelakoak ere aipatu dituzte, adibidez, egiturari ere baduela eragina gaztelaniak, bai eta egindako esaldietan ere (“ondo ematen naiz”, “norbait ondo erori”). Batzuek diote erdarakadak entzuten direla, baten ustez gero eta gehiago; beste baten ustez, zenbait hitz eta esaldi lotzerakoan erabiltzen dituzte batzuek erdarakadak, eta, hirugarren batek dioenez, gazteek erabiltzen dute erdarakada gehien. Amaitzeko, batek erantzun du gaztelaniak beti eragiten duela, eta euskaldunok beti izan dugula ohitura edo “errespetua” erdaldun bat egotean gaztelaniaz hitz egiteko, nahiz eta bakarra izan euskaraz ez dakiena.

Azkenik, galdetu zaie zer hizkuntzatan sentitzen diren erosoen harremanak egiteko, gaztelaniaz edo euskaraz, eta ea berdinean egiten dituzten harremanak euskaldun zein erdaldunekin. Guztiek erantzun dute erosoen euskaraz sentitzen direla. Dena dela, harremanak berdinean egiten ote dituzten galdetuta, guztiak ez datoz bat. Hiruk esan dute berdintsu egiten dituztela harremanak euskaldun zein erdaldunekin. Uste dut merezi duela hitzez hitz ekartzea galdera honetan agertu diren erantzunak.

- *Euskaraz askoz ere nahiago, ez baitakit ondo gaztelaniaz. Euskaldunekin gehiago ematen naiz.*
- *Ezta pentsatu ere. Oso gaizki hitz egiten dut erdaraz, eta, derrigorrezkoa bada hitz egiten dut, baina oso deseroso sentitzen naiz.*
- *Erdaldunekin egin ditudan harreman gehienak “behartutakoak” izan dira (laneari bezerekin, unibertsitateko lagunak euskaraz ez zekitelako...).*
- *Normalean erdaldunekin harremanak egitea gehiago kostatzen zait.*
- *Erdaldunekin harremanak egitea gehiago kostatzen zait. Nahiz eta erdaraz ondo hitz egin, zailtasunak ditut umorez hitz egiteko eta egoera informaletarako.*
- *Euskaraz nahiago dudarik gabe. Askotan nahiago dut erdaraz hitz egitea baino isilik gelditzea.*
- *Ez da berdina, baina hizkuntza baino pertsona nolakoa den garrantzitsuago iruditzen zait.*
- *Dударik gabe euskaldunekin harremana errazago, eta konfiantza lehenago hartzen da.*
- *Ez dakit erdaldun batekin nolako harreman estua edukiko nukeen, ez baitut inoiz euskaldun batekin eduki dudarik konfiantza eduki. Hala ere, ohituko nintzateke.*
- *Erdaldunekin gehiago kostatzen zait, nire erdara oso aldrebesa delako.*
- *Harremanak berdinean egiten ditut, baina nahiago euskaldunekin, izaeraz hobeto konpontzen naizelako eta errazago espresatzen naizelako.*

Ahozko elkarrizketetan, gazte gehienek esan dute zailtasunak izaten dituztela gaztelaniaz esan nahi dutena ondo adierazteko, eta gehienek dute pasadizoren bat horren kontura, kasuren batean grabatutako elkarrizketatik kanpo geratu bada ere. Zaharrenei, gainera, zaila egiten zaie beren burua bikotekide erdaldunarekin irudikatzea, eta horren inguruko txantxak egin dituzte, bi taldeetan.

5. AHOZKOAREN ETA LAGUNARTEKO IDAZKERAREN AZTERKETA

Ahozko hizkera aztertzeko, grabazioak egin dira lau gazte-taldeekin. Elkarrizketatzailea eta bost gazte elkartu dira guztietan. Aipatu behar da elkarrizketatzailea han izatearen eragina nabari dela, batik bat mutil gazteenen kasuan, ez baita lortu elkarrizketa osoa eta jarraitua izaterik. Gainerakoetan, berriz, hiztunek lasai jardun dutela esan liteke. Badakite euskara batuan hitz egiten, baita idazten ere (hala bete dituzte inkestak) baina inori ez zaio bururatzen lagunei mezuak euskara batuan idazterik.

5.1. Transkribatzeko irizpideak

Edukia transkribatzeko, Karmele Etxabek Hiznet graduondokorako egindako sakontze-egitasmoan (*Kode-alternantzia lagunarteko gazte-hizkeran*) erabilitako irizpide berei jarraitzea erabaki dut, antzeko lan baterako eta antzeko hizkera bat deskribatzeko erabili zirenez, lan honetarako ere baliagarri direlakoan. Hauek dira:

Forma

- Elkarrizketatzaileak esanak, batuan eta parentesi artean.
- Zerbait entzuten ez bada, (xxxx) markatuko da
- H beti agertuko da
- Transkribatu gabeko zatiak adierazteko, (...) erabiliko da

Bestelakoak

- -n + b > m: *baldima* (baldin bada)
- ERE beti bereizita, edozein dela ere forma: re, e (*baita re, nik e*)
- EZEZKOAK elkartuta idatziko dira (eztakit “ez dakit”, etzonat “ez zionat”). Baina aldaera fonetikorik gabekoak bereizita (ez genun).
- ETA kopulatiboa bereizita, edozein delarik ere forma: a, da, ta, eta (*Ta noa ta gañ(e)a Zarautzea, Tolosan? Da hemen?*). Baina multzoa adierazi nahi duenean, edota menpeko kausalak egiteko partikula denean, marratxoarekin (*irakaslikin-da*).
- ADIZKI PERIFRASTIKOAK apostrofearekin idatziko dira aldaketa fonetikoren bat baldin badago edo hizkiren bat galdu bada: *hitzeite'be, ulertze'in*.
- Kontsonante-galera dagoenean, ulermenerako arazo izan badaiteke, parentesi artean agertuko da (*Batzuk etzau(k)eabe ohituraiken*)
- N + b, p > n: kanpoa, konparauta... Ez da “n” ahoskatzen, “m” baizik, baina idazkera baturako hala erabiltzea erabaki denez, horri eutsiko zaio
- BUSTIDURA adierazi egingo da beti, *ñ, ll* eta *tt*-ren bidez (*baño, atte, billau*).

Idatzizko mezuak, berriz, bere horretan jaso ditut, aurreko irizpideei jarraituz gero jatorrizko testuingurutik aldendu eta beren izaera galduko zutelakoan, eta kolorez bereizi (urdinez), ahozkoetatik desberdintzeko.

5.2. Azterketa xehatua

Lehenik eta behin, kode-alternantziaren gaiari helduko diogu. Gaztelaniaren interferentziaren zenbait adibide daude hemen, erabileraren erakusgarri izateko adina, behintzat.

Es que

- *Es que eman ber etzakila ondo erderaz baño (...)*
- *Es que neretzako... Es que hori den hitze.*
- *Es que iñoi etzonat aitzen*
- *Es que haste haiz ondo gelditzeko zeoze esaten (...)*
- *Es que eztakit nik azkenin ondo...*
- *Es que ezin dek konparau*
- *Baño es que frantsesa baldima*
- *Es que egixe dek-eta*
- *eske belauneke lepo nekatze zaixkit..*
- *Sk O-i bialtzeiot d eztzayola allatzen esandit d orreatik...*

O sea

- *O sea, euskeraz uste nun entenditze nula, (...)*
- *Eta mutillek zuka? O sea, hika?*
- *Bai, nik hori behintzet, o sea, bitu, ya geuk etzekiñau (...)*
- *O sea, nik jendii oñ asko aitze zako (...)*
- *O sea, hitzek eztiteula ondo ibiltzen*

Porque

- *Ya, raru den, porque eon den, gurin eon den, gure edadin (...)*
- *(...) baño kriston salbaziyu den baita re porque euskeraz ulertu ulertze'in (...)*
- *Baño hori basarritan e bazion, porque... cincuenta, ta... hoyek...*
- *Nik bai, Portugaleteko horrekin bakarriken batuan ite't, porque horri azpeitiarrez hitzein ezkeo (...)*

Bueno

- *Baño bestela, bueno, ba hik esan denana (...)*
- *Hitz batzuk fallatze'itutela, baño bueno, azkenin bai*
- *Bueno, bueno, goizien behintzat ateri!!!*
- *Bueno ba ni azkenien basarritar jantzita jungo naun (...)*
- *Bueno, nik atzo berrize pintura potie eman niñenan ta gaur pixket txukuno natxion (...)*
- *Bueno, oin junberra zakenat, atsaldien berrize konektako naun!*
- *weno hi eongo gaituk bueltan*
- *Beno beno.. igualduu*

A ver

- *Hombre, a ver (...)*
- *A ver, ezautu bai, baño a ver, ni... etzekiñat nola hitzeite'ben.*
- *aber eon beitu ingoet ze jarri nun*
- *(...) ta J-k etzakiyenan ze ordutan jungoien, segun pelukeitik noiz libratzean, haber A-k ze eiteun...*
- *(...) buelta txikin bat eingo nikin, haber bestiek ze esateben!*
- *Eskerrik asko!!aer noiz eite deun!*

Hombre

- *Hombre, a ver (...)*
- *Hombre, bazion, igual unibersidadin (...)*
- *Hombre, bai, baño Iraurgin bertan irakaslikin-da igual erderaz da hitzeite'bela*
- *(...) hombre, hi, hori bai, baño... ezingo'ik hasi billau ta ya euskeraz*

Vale

- *Hoyek vale, baño geyo?*
- *aa.. bale bale! oi galdetzenizun!*
- *Eztit usten geben bialiko bl?*

Ya

- *Ya, es que nik e ez.*
- *Ya, baño es que ezta.*
- *ya baño... ni alare ez.. eztakit!*
- *Yaa an bera sartu zan artan*

Así que

- *(...) porque nere attonak da eztakibe euskeraz, así que, harea jute naizenin beti erderaz (...)*
- *Nere ahizpen gelakui aituta nao, así que...*
- *(...) ta bueno azkenien gure apuntau ingaitun, asike ni enaun azalduko!*

Ya que

- *(...) afaye eitie pentsau geniñan, yake egualdi earra daon(...)*
- *Ya ke juntau inberdeun ta nik behintzet ordu hortak kixton gosie eukitze'ten...*
- *Ni nahiko lanekin, baño yake EREn gauden ba atsaldie jai (...)*

Claro

- *Ni akordatze naun behin hoixe, Irlandan o hola baita re ta c(l)aro han e españolak zarenan danak (...)*

Como que

- *Ta ni dantzan ibiltze naiz, da joe, herri diferente danetakukin, da danak batea hitzeiten, da... como que... oso ondo eztebela hitzeiten.*

Tío

- *Eske hori ezin da esan, tío.*

Ves?

- *Es que ves, ze... (...) ze euskera jator da aberats daketen!*

Ya está

- *Kantun bat aitu, sartze'ana pixket, gero ikaxi nola ibiltze'an da ya (e)stá.*

Esaerak

- *De fuera vendrán y de casa te echarán*
- *Nada que ver*
- *O sea egiye e, nik de culo. Hamendiken gaxkiyena nik hitzeite'ñat. O sea... egiye e, de culo.*
- *No te jode!*
- *biyer ikastola ke ilision!!!ufaaa*
- *Y NO SE HABLA MAS!*
- *N-ko festak lo mejor! Kupela al poder!*
- *Ba nik azkenien kanbio de planes (...)*
- *Ba ni a lo mio, goizien goizetik egualdiyei beria:*
- *ta biajje ze de lujo ez?*

Biraok eta irainak

- *Attonak ostia earrak emate ziztean nei attei hika iteatiken. Mekauen dios...*
- *Etortze'a erderaz, ta iñok etzeok kaso putaik in (...)*
- *Iruña ta Pamplona, da... nik beti Pamplona esate'iat. Ohitura putie*
- *(...) ostia, nik chumino zala pentsatze nian....*
- *Jodiu hai*
- *Baño Facebook ta Twitter da mierda hauek danak...*
- *Puuuuuutoooo Social Scienses.....!*
- *Gizaaaaaaarteee putieeeee!*

Jo(d)(e)(r)

- *Joe, Bilboa, Bilbo aldea jute zea, ta... zea...*
- *Eske behin, hola, joe, traduziuta bezela dana erderatiken (...)*
- *Bai, baño joe, diferenti da*
- *Joe, ondo, esan nahi det... euskeraz ikixten ai da bat*
- *joeeee.. oi inbiriye!!*
- *Joe, gero ta txarro ai ditun esaten!!!*

Batzuk besteak baino gehiago, baina adibide ugari aurkitu dira elkarrizketa zein mezuetan. Gazteen diskurtsoko ohiko zati dira guztiak; hain sartuak daude haien hizkeran, ezen askotan ohartu ere ez baitira egiten gaztelaniazkoak direnik. Idatzi behar dituztenean ere euskal ortografiarara egokitzen dituzte gehienetan (*haber, aber, porke, asike, eske...*).

Horiez gain, eta, gazte-hizkerarekin lotu ez arren, aurkitu da beste era bateko alternantzia ere, gaztelaniaz izandako elkarrizketak-eta aipatzean erabiltzen dutena. Azalpena beti euskaraz ematen dute, baina aipua gaztelaniaz egiten dute:

- *Ni ikusite nao erderaz, zea, edadetu, andra bat, igual, euskaraz ondo jakin gabe hala re erderaz hitzeiti nahi, o... erderaz ondo jakin gabe halare erderaz hitzeiten, da, bat, da, aitze nun, da, esate zun: "y luego fue y compró gaztaie, y eztaize", ta ni parrez han. Es que eman ber etzakila ondo erderaz baño, eztait, erderaz hitzeiti nahi bezela.*
- *Haste zea beaiekin hitzeiten, da hola haste zaxkizu, ta.. "qué has dicho", esate'izu, ta... oso ondo.*
- *Ta gero galdetze'it "nuevo vocabulario, no?" Ta "sí, nuevo vocabulario".*
- *Ligatzekue, axkoitiarrana bada ba zea, istoriye. Ai omen tzan ligatzen neska batekin, da... zea, "hemos tenido una cena", ta: "Ah, si?", ta: "qué habéis comido?" Ta: "un chumino de trece kilos". Ta ja ta atxo horrek martxa, ta tipu moskeauta, jun lagunena, ta: "ze, ze pasau zak?" da "hola ta hola, ligatzen ai nitxian, da, ze afaldu deun galdeu zik, da esan tzoat: un chumino de trece kilos", da jajaja ta... Baño... guk... zea, antxumi jan tzeben. "Ta nola de(k) pa antxumie?" Ta: "cabrito", ta: "ostia, nik chumino zala pentsatze nian"....*
- *Aurreko astin hotsein niñenan Zarauzko denda, ta "si oye mira es que..." aber, nola esplikau, ta esplika ber nitxonan: atzo jun nitzena naiz. Eta... ber det tela puxketa bat. "Sí, necesito un... un cachito de tela", baño hola... hola, ta hori esateko igual ee... zemat e... ta es que...bestaldin daona aiko'a flipatzen, hau ezta natula.*
- *Ta leno esan denana re, "no sé qué y eztaki(t) ze"*

Edo, bestela, egiaz gertatutako elkarrizketa bat izan gabe ere, erdaldun batekiko elkarrizketa imajinatzean ere berdin jokatzeko dute. Kasu honetan, beren burua gaztelania-hiztun batekin ligatzen edo bikotekide gisa gaztelania-hiztun bat zutela imajinatzen ari ziren:

- *Nola ba, "te quiero" ta... "ayyy mi amor"*
- *Ya, baño, a ver, "sí, oye, tengo ahí... una cosa, un poco de axkure..."*
- *Ze esan be'yok, "te quiero"? Neski bildurtu!*

Interferentzia gehiago ere nabari dira gazte hauen hizkeran, kalko hauek, esate baterako:

- *Baño konparauta beste herriyekin, askoz gutxiyo*
- *Parre (b)atzuk bota gero...*
- *(...) encanta ite zat.*
- *(...) parreguri sartze zatzu.*
- *Ni ondo emate nauk hayekin.*
- *(...) horrenbestek erten giñenan korrika jendiek emate gindula aurea (...)*

Lexikoari dagokionez, hitz ugari aipa litezke, batzuk herriko ahozko hizkerako erabilera arruntekoak, beste batzuk, berriz, gazte-izaerari lotuak.

- *Korrektu zer dek, batua?*
- *Nik esan nian, ba kanbiya ingo'iat, da hika hasi nitxuan (...)*
- *Ebitatzi bazion ebitau*
- *Akordatzen interkanbiyu in genuin Bilbokuk?*
- *Baño eztu hain gaxki sonatzen*
- *Bai, ta igual dana... viejo bat dek, da beak dana zuka.. hika ite'ik, da hik dana zuka.*
- *Ta hori re igual eztiñat superako*
- *Nik behintzet enitxian pistolak eta joditzen.*
- *Tio E!rarue ta dana zonatzeik.jeje*

Horietatik, zail egiten da pentsatzea azken bostak helduagoek ere erabiliko dituztenik. Gazte-hizkeraren ezaugarritzat joko nituzke.

Idatzizkoan, beste hizkuntza batzuetatik euskarara egokitutako zenbait hitz ere badira:

- *Mertzi akordau zeaten danoi.*
- *Hello txikas!*
- *Boooondiaaa*

Bestalde, gazte-hizkerari egotz dakizkiokeen beste zenbait erabilera ere aurkitu ditut. Lehen adibidea, *hola*, barra-barra erabiltzen dute gazte batzuek, eta gutxiago besteek, baina beren diskurtsoan makulu erabilia da zalantzarik gabe.

Hola

- *Ezta(k)ipa, oñ hola esate(k)o baño, batzu(k) hola kalin da aitze'ie hola.*
- *Batzutan ikuste'a, hola, tuentiyen da hola, jendik ese ta zeta ta hola, eztaiz, gexki ibiltze'itula.*
- *Euskeraz gaxki hitzeite'benakin igual hola, erdera.*
- *Da ordun Donostiar bat etorri huan, komertzial bat, da hika atxui, ta atxu hola, pixket... flipatzen.*
- *Aitu izen ditun hola... etzeiñat, oñ etziten etortzen, baño*

Bigarrena, *lepo* (asko). Adierazkortasuna emateko hitza, eta euskaratik sortua, gainera. Barra-barra erabiltzen dute, baina, dirudenez, batzuek bakarrik. Gazte-talde zaharrenean soilik jaso da. Kasualitate hutsa ote zen jakin nahian, horri buruz galdetu zaio gero adin-talde gazteeneko bati, eta, haren ustez, *lepo* ez omen da jada hainbeste erabiltzen. “Moda” hori “pasatzen” ari omen da... Adin-talde zaharrenekoek, berriz, normal-normal erabiltzen dute, eta, esan dutenaren arabera, badirudi hala egiteko jarraitzeko asmoa dutela. Azpeitiko gaztetxeko fanzineak ere *Kontu lepo* du izena.

Lepo

- *Bai, danak beti Xanjuandei, erdaldun lepo, baño...*
- *Nei lepo gustatze zat eta!*
- *Zarauzarrak e lepo hitzeite'gabe erderaz (...)*
- *Guk e lepo len hasi esaten, da beitu'yon. Ta uste'ñat hemendik bost urtea re esango deula.*
- *Nei behintzat, joe, ointxe lepo ta lepo esate'zu, ama nola kejatze zitzaten len, da... Hamar urte beranduo re esan ite'ñau, ta hemendik bost urtea re bai. Ta flipau re ba(i)etz esan.*

Kriston (oso) ere erabiltzen da, baina hau herriko eremutik haratago doa, Gipuzkoan behintzat edozein herritan entzun baitaiteke.

- *Bai, jendik kriston astakeyek*
- *Kriston solturie. Errez, errez*
- *O sea, kriston gaxki, e*
- *Batuan hitzein errez, oin, kriston inkomodue in*
- *Azpeitiarra kriston zakarra den, da.. bai zea!*

Flipatu

- *Da ordun Donostiar bat etorri huan, komertzial bat, da hika atxui, ta atxu hola, pixket...flipatzen.*
- *(...) ta eske...bestaldin daona aiko'a flipatzen, hau ezta natula.*
- *Ba flipa ite al den, da hori gure gurasuk beñ e etziñabenan esango*

Naturala

- *(...) bestaldin daona aiko'a flipatzen, hau ezta natula.*
- *Ikusi benetan naturala dala*

Ja ta

- *(...) ta ja ta atxo horrek martxa, ta tipu moskeauta(...)*
- *Ni(k) askotan erderaz hitzeite'ibe, da ja ta azpeitiarrez*
- *(...) atraziyo baten zea in da ja ta eroi in hunala (...)*

Atxo. Mutilek erabiltzen dute, *neska* adierazteko. Gaztelaniazko *tipa*-ren antzeko zerbait.

- *Horko atxo hori bezela.*
- *Da ordun Donostiar bat etorri huan, komertzial bat, da hika atxui, ta atxu hola, pixket... flipatzen.*

Eta, lexikoaren atalean, elkarrizketaren zati izan ez arren, gazteek berek beste zenbait hitz ere aipatu dituzte, herrian erabiltzen direnak. Hala ere, gure lagineko hiztun-taldean ez dituzte erabiltzen hauetako gehienak.

- *Pertza (bakarrik)*
- *Erdipertz (erdibana)*
- *Piñue (mozkorra)*
- *Eskizue (geldirik egoten ez dena)*
- *Guapue*
- *Jarto*
- *Makinie*

Baina, hainbeste aldiz aipatutako adierazkortasun hori lortzeko, euskarak ere balio die batzuetan:

- *Nik ohitura haundiye daket erderaz hitzeite'benai euskeraz erantzuteko, baño askotan geratze zaxkitzu zuri-zuri inda aurrin, da erderaz bukatze'zu.*
- *Nere ama ta atte beti(d)anik izen di(e) euskeri in debenak, baño hoyei galdeu o pa(r)etiei galdeu... antzea.*
- *Emoixue ta motibaziyue tope. egurre!!*

Arauz kanpoko zenbait erabilera ere badaude gazte hauen hizkeran. Nahita egindakoak, helduei/arauari aurka egiteko, edo ezjakintasunak eraginak? Batek daki. Agian, bietatik pixka bat.

Zeba erabiltzen da *zergatik* erabili ordez.

- *Batua zeba dek bestie baño hobia*
- *Ordun, iruitze ziten errexo emango'itula, etzakiñat zeba (...)*

Baita ere oker erabiltzen da.

- *Hori nei pasa zat baita erderaz*
- *Bai, baño baita re geo hizkuntzie (...)*
- *Bai, baño erderaz geyo aitze'k baita*
- *Beste eragin bat sortze'ñabe baitare hoyek.*
- *Ni(k) uste't zarrouek, eztait, geo baita i(g)ual berrogei urteti(k) gorakuek eta, hola, eztait, geyo bezela, eztait, hola, geyo bezela ibili baño hobeto ibiltze'bela.*

Hitanoa ere bada gazte hauetako gehienek hizkeraren ezaugarria. Neska gazteek izan ezik, hitanoa erabiltzen dute guztiek lagunartean hitz egiteko; zutanorik ez.

- *Hika, launekin da*
- *Ezten aitzen. Hik ite'yon, nik iñ izen tzonat neska gaxtiei, ta eztiñabe erantzuten, e. Zuka ite'ñabe.*
- *Le(he)n, esate'iapa, nere gurasuek e, hayek neskakin, da attek e neskakin eta zea, hika askoz geyo ite'ye gaur egun gure inguruko neskak alkarrekin baño.*

Dena dela, Maitane Izagirreraren lanean jaso bezala, batzuetan, erabili behar ez denean ere alokutiboa erabiltzen dute. Baina batzuek (eta ez guztiek), eta batzuetan (ez beti). Kasu honetan, gainera, mutil-taldeek elkarrizketatzaileari zuka egiten diote, eta horrek esaldi batzuetan zuka eta hika nahastea ekarri du.

- *Baño nik hola esango nun gaztik geyo hitzeite'iala.*
- *Fazilidadi zakeabela, o...*
- *Ondo etzekiatela, asko bai.*
- *Baño azpeitiar korrektu igual zer deken etzakiau*
- *Nik uste niñenan leno galduta zeonala, guk rekuperau bezela in diñaula, ta pentsatze niñenan segiu ingo ziñenala. Ez?*

Eta, azken ezaugarri gisa, aipatu nahi nuke gazte hauek zenbait kontsonante ez dituztela ahoskatzen beren hizkeran. Euskalkietan ohikoa izaten da hori, baita Azpeitian ere (*a(d)arra jo*); baina, kasu honetan, badirudi transgresiorako baliabidea dela herriko hizkera estandarrean ahoskatzen diren kontsonanteak ez ahoskatzea. Gehienbat *k* kontsonantearekin gertatzen da, baina baita gehiagorekin ere. Jakin aditzarekin da agian nabarmenena, baina gehiago ere badira. Badirudi idatzian ez dela hainbeste erabiltzen (ulermenaren mesedetan izan ote liteke?), baina adibideren bat edo beste bada.

- *Segun. Hatxe(k)in a(k)ordaute(k)un hatxe(k)in*
- *Nei etza(t) gustatzen hikaz hitzeitie*
- *Nik etza(k)iñat txiste bat erderaz kontatzen.*
- *Iruitze zik, iruitu o etze(k)iat, berez ezte(k) hala, baño pixkat zea dala...*
- *Bai, ni(k) behintzet*
- *Baño es que hamen ezta to(k)atzen asko erderaz hitzeitie*
- *Eskerrik asko!! aer noiz eite deun!*

Uztarria.com webgunean ere bada halakorik:

- *Nik azkena eskutitze Afrikako txoko batea bialdu nian. Hartzailiek, bueltakuen eskerriasko emantzitean.*

Eta, azkoitiar neska batzuen fotolog batean, honako hau:

- *eeee t miren etortzeo goue daukeu eee*

Azkenik, gaztelaniaren eta gainerako hizkuntzen eragina alde batera utzi, eta euskalkian jarri nahi nuke arreta. Gazte denek herriko hizkeran hitz egiten dute, baina hizkera hori guztia berdina den edo desberdintasunik badagoen jakin nahi izan dut. Aurkitu ditut Azpeitiko hizkera estandarretik kanpoko hainbat kontu ere.

Gazteenetan:

I bokala eta beste bokal bat elkarren alboan daudenean tartean sartu ohi den y soinua ez sartzea:

- *Zumaie* (eta ez Zumaye)
- *Errenteie* (eta ez Errenteye)
- *Beaiei, beaien, beaiek* (eta ez beayei, beayen, beayek)
- *Hoiek* (eta ez hoyek)
- *Garaie* (eta ez garaye)
- *Jaio* (eta ez jayo)
- *Anaiekin* (eta ez anayekin)
- *Hotseite'iobe* (eta ez hotseite'yobe)
- *Esplikatze'iobe* (eta ez esplikatze'yobe)

Herriko hizkeran ohikoa den bokal-aldaketa egin ez eta, estandarrera jotzea:

- *Ikaxi, ikasi* (eta ez ikixi)
- *Izan* (eta ez izen)

Herriko hizkerakoak ez beste hizkera batzuetako adizkiak erabiltzea:

- *Zait, etzait* (eta ez zat, etzat)
- *Ite'ie* (eta ez ite'iabe)

A itsatsia duten herrien izenak ohi bezala ez ahoskatzea:

- *Azpeitin* (eta ez Azpeitiye, Azpeitiyen)
- *Donostin* (eta ez Donostiye, Donostiye)

Herriko erabilerako hitza ez, baizik eta beste bat (euskara batukoa) erabiltzea:

- *Aita* (eta ez atte)

Hitz horietako batzuk nahasian ageri dira, alegia, *aita* dioen neska berak *atte* ere badio aurrerago, eta gauza bera *zait* eta *zat* adizkiekin ere. Hiztunen artean ez da aurkitu bereizgarririk: bi gurasoak azpeitiarrak dituztenek eta kanpotarrak dituztenek erabiltzen dituzte, nahasian. Ez dago profil jakin bat.

Zaharrenetan, herriko hizkeratik urruntzen den erabilera askoz txikiagoa da. Hauek errepikatzen dira gazteenen kasuan aipatutakoetatik:

- *Azpeitin*
- *Donostin*
- *esangoi'ituzten* (eta ez esango'ituben)
- *ite'ye* (eta ez ite'iabe)

Gazteenetan zerrendatutako gainerako hitzetako gehienak ere agertu dira zaharragoen elkarrizketan, baina guztietan Azpeitiko tradiziozko forma erabili dute: *hoyek, hayek, beayen, anaye, ikixi, galdetze'yok, garayen, zat.*

Idatzian ere urruntzen dira, batzuetan, gazteenak herriko hizkeratik:

- *Komuniyon nd ementxe. Errezilgo bidia eterno eintzar*
- *Sk O-i bialtzeiot d eztzayola allatzen esandit d orreatik...*

6. ONDORIOAK

Josu Goenaga eta Eider Alkortaren ikerketak erakutsi bezala, Azpeitiko gazteak (eta, zehazki, aztertutako hauek) euskaraz bizi dira. Guraso euskaldunak dituzte guztiek (Goenaga eta Alkortaren ikerketaren arabera, erabileran eta ezagutzan maila gorenean egoteko baldintzetako bat), eta ez da ahaztu behar erabilera optimoa (alegia, elkarrizketen % 100 euskaraz) neurtu zen ikastolako ikasleak edo ikasle ohiak direla guztiak. Herriko hizkeraren kalitatea ona dela uste dute, baina horrekin ez daude guztiz ziur ere, uste dute kantitatea dela Azpeitiaren indargunea. Horretan ez dute zalantzarik.

Uztarrarian batek zioen bezala:

“Azpeitian hazi, hezi eta lan egiten duen azpeitiar bati, Azpeitian euskaraz bizi al garen ala ez galdetzen diotenean, ikasle bati azterketako lehen galdera ikusi eta bezperan errepasatutako gaia dela ohartzean islatzen zaion irrifartxo agertzen zait ezpainetan.” (Xabier Goenaga)

Kultura-kontsumoan, euskarak ez dauka eguneroko hizkuntza gisa duena bezalako nagusitasunik, ezta urrik eman ere. Gaztelania urrun sentitzen dute gazteek eguneroko hizkuntza gisa, baina telebista euskaraz eta gaztelaniaz ikusten dute gehien-gehienek. Horrek ez die murrizten, dirudenez, euskararen erabilera, kantitateari begiratuta. Kalitateari eragiten ote dio? Ezin jakin...

Generoaren aldetik, ez da aurkitu desberdintasun handirik hitanoaz aparte. Mutil eta neska gazteenek elkarrizketan aipatu zuten neskek gaztelaniaren interferentzia gehiago dituztela, eta baliteke hala izatea, nesken elkarrizketa eta idatzizko testuetan interferentzia ugari baitaude. Dena dela, mutil gazteenekin egindako elkarrizketa guztiz naturala izan ez zenez, ez dut lortu hori baieztatzeko adinako daturik. Mutilek hizkera bortitzagoa erabiltzen zutela ere aipatzen zuen Goenaga eta Alkortaren ikerketak, baina lan honetan ez dut halakorik sumatu. Bestalde, ikerketa horretan aipatzen zen iritzi orokorra zela emakume helduek dutela joerarik handiena gaztelaniaz hitz egiteko, eta lan honetan ere iritzi hori izan da nagusi. Gai horri buruz idatzi izan dute zenbait egilek (Kike Amonarrizen *Euskararen erabilpenaren feminizazioa* artikulua, esate baterako). Aurreko belaunaldietan, hainbat arrazoi sozial zirela medio, emakumeek gizonezkoek baino gutxiago egiten zuten euskaraz, oro har. Lagunartean gaztelaniaz egiteko ohitura izaten zuten askok, herri eta familia euskaldunetakoak izan arren. Itxura guztien arabera, hala ere, joera hori irauli egin da, eta gaur egun dagoeneko emakumezkoek gehiago erabiltzen dute euskara gizonezkoek baino.

Hitanoari dagokionez, neurri batean baieztatu egin dira Maitane Izagirreraren ondorioak. Hark ondorioztatu bezala, toka egitea ohikoa da, eta bizi-bizi dago, ez ordea noka. Dena dela, neurri batean baieztatu dela esan dut, gure lagineko neska-talde zaharrenean noka egitea delako modurik ohikoena lagunarterako, eta mutil zaharrenetako batzuek ere badutelako noka egiteko ohitura. Elkarrizketetan aipatu dutenez, ez dira adin-inguru horretan erabiltzen duten bakarrak, neska gazte gehiagok ere egiten baitute noka; badakite, ordea (batzuek ez zuten irudipen hori, eta elkarrizketan bertan jakin dute), ez dela hori herriko neska gazteen joera nagusia. Edonola ere, ez diezaiozun alde txarrari bakarrik begiratu: errealitate bat da Euskal Herri osoan noketak duen egoera eskasa. Toka egiten jarraitzen da, baina noka ez da ia inon erabiltzen gazteen artean. Azpeitian, berriz, noketa darabilten neska-taldeak gero eta gutxiago izan arren eta joera beheranzkoa izan

arren, badaude oraindik egiten dutenak ere, eta ez dakit beste zenbat herritan egongo diren beren artean normalean noka aritzen diren neska gazteen lagun-taldeak. Askotan ez, behintzat.

Gazte-hizkeraren joera nagusia adierazkortasuna eta transgresioa bilatzea da, eta, horretarako, lanaren hasieran aipatu dugu euskarazko gazte-hizkerak nahastea erabiltzen duela (euskara eta gaztelania, euskalkiak eta batua...). Horiek guztiak aurkitu ditut gazte hauetan. Adierazkortasuna bilatzeko, askotan eta guzti-guztiek jotzen dute gaztelaniara, bai kode-alternantziaren bidez, bai gaztelaniazko gazte-hizkerako lexikoa mailegatuz... Sarri eta asko jotzen dute gaztelaniara; euskarak ematen ez dien horren bila, izango da. Dena dela, askotan bai, baina ez dute erabat jotzen gaztelaniara; euskararen iturriko adierazkortasuna ere badarabilte, herrian edo inguruetan sortutako gazte-lexikoa, ahoskeraren eta halakoen bitartez, eta ez da seinale txarra. Izan ere, sortzekotan ere honelako gazteek sortuko dute euskal gazte-hizkera: herri euskalduna oso, erabilera-maila handia duena, guraso euskaldunak, lagunarte euskalduna, ikasketak euskaraz egiteko aukera... asko dute beren alde. Nork sortuko du, bada, bestela?

Transgresiorako, gurasoengandik bereizteko, balio die euskarak. Gaztelaniazko lexikoa erabiltzen dute batzuetan horretarako, eta, besteetan, gauza berriak asmatzen dituzte. Ahoskeraren aldetik, esate baterako, aipagarria iruditzen zait zenbait kontsonante (k kontsonantea gehienbat) ez ahoskatzeko ohitura; horrela hitz egiten jarraituko ote dute hemendik hogeitaz urtera?

Euskalkiari dagokionez, antzekoa da guztien hizkera, baina, neurri batean, baieztatu da lana hasterako neukan hipotesia: gazteen artean, badirudi fonetika aldetik batura hurbiltzeko joera dagoela, i eta beste bokal baten ondoren sartzen den y soinua ez baitute erabiltzen batzuetan. Aditzetan ere nabari da, batzuetan, aldaketaren bat, baina ez da hain nabarmena ere. Aldaketa fonetikoa deigarria da, ordea, eta zaharrenean artean ez da halakorik. Euskara batura hurbiltzen ari ote da, bada, Azpeitiko hizkera? Men egiten ari ote zaio betidanik dotoretasun-eredu izan den Beterriko euskarari? Denborak esango du. Oraingoan, aldaketa-zantzuren bat badago, baina ez halako baieztapenak egiteko adina. Hemendik urte batzuetara inork aztertu nahiko balu, hemen du lehenengo harria.

Esango nuke euskara salbu legokeela Euskal Herri osoko gazte guztien egoera soziolinguistikoa hemen aipatzen dugun hau balitz. Azpeitia herri koskorra da, ez txiki-txikia ere, baina hala ere hitanoa bizi-bizi dago. Familia, eskola, lagunak, aisialdia, lana... alderdi garrantzitsuenetatik begiratuta, euskarazko ingurune batean bizi dira, eta gaztelaniaren beharrik ez dute ia eguneroko bizitzan. Ez, berez. Baina beren elkarrizketa, mezu idatzi eta abarretan gaztelania ageri da nonahi. Ez dute gaztelaniaz egiten, baina gaztelania barra-barra darabilte: batean egitura bat, bestean maldizio bat, bestean mailegu soil bat... Horrek zer esan nahi du, euskarak izan dezakeen kaleko gazte-hizkera "onenetako" bat dela, eta berak ere ezin diola ihes egin gaztelania erraldoiaren indarrari? Hala dirudi.

Nolakoa izango ote da etorkizuneko gazte-hizkera? Batek daki. Oraingoan, gauza bat ikusten da argi: era batera edo bestera, hitz politagoak edo zatarragoak erabiliz, eta gaztelaniaren eraginpean bada ere, euskaraz egiten jarraituko dute Azpeitiko gazteek.

7. BIBLIOGRAFIA

-ALKORTA, E. GOENAGA, J. (2001): Azpeitiko gazteen jarrera euskararen inguruan. Argitaratu gabea.

-AMONARRIZ, K. (1995): Euskararen erabilpenaren feminizazioa. BAT 15, 89-96.
<http://www.soziolinguistika.org/modules/Bat/artikuloakPDF/15/Amonarriz.pdf>

-AMONARRIZ, K. (2008): Gazte-hizkerak – Hizkera gazteak. BAT 68, 167-183.
<http://www.soziolinguistika.org/files/11%20k%20Amonarriz.pdf>

-AMONARRIZ, K. Gazteen euskara erabilera: hizkuntza kalitatea. HIZNET, Hizkuntza Plangintza Unibertsitateko Espezialista. Donostia. Euskal Herriko Unibertsitatea.

-CRYSTAL, D. http://www.euskara.euskadi.net/r59-bpeduki/eu/contenidos/informacion/artik25_1_crystal_08_06/eu_crystal/adjuntos/David-Crystal.pdf

-ETXABE, K. (2010). Kode alternantzia lagunarteko gazte-hizkeran. HIZNET, Hizkuntza Plangintzako Unibertsitateko Espezialista.

http://hiznet.asmoz.org/images/stories/ikerketa_lanak/2010/Kode_alternantzia_lagunarteko_gazte_hizkeran.pdf

-GARZIA, J. (2005): Kalko okerrak. Gasteiz. Eusko Jaurlaritza.

http://www.hezkuntza.ejgv.euskadi.net/r43-euskcont/eu/contenidos/informacion/dih/eu_5490/adjuntos/estilo_liburua/KALKOAK/AURK_IBID.pdf

-IZAGIRRE, M. (2011). Hitanoaren erabilera Azpeitian. HIZNET, Hizkuntza Plangintzako Unibertsitateko Espezialista.

-MARTINEZ, Z., BERRIO-OTXOA, K., ALTUNA, O., JAUSORO, N.: 2.1. ikerketa soziolinguistikorako metodologiak eta teknikak. HIZNET, Hizkuntza Plangintza Unibertsitateko Espezialista. Donostia. Euskal Herriko Unibertsitatea.

-MUÑO, I. Zergaitik eta zertarako erabiltzen ditugu euskara eta gaztelera solasaldi berean?. BAT 42. zk, 53-63.

<http://www.soziolinguistika.org/eu/node/915>

-ZUAZO, K. (2000): Euskararen sendabelarrak. Alberdania. Irun.

-ZUAZO, K. (2005): Euskara batua, ezina ekinez egina. Elkar. Donostia.

-ZUAZO, K. (2008): Euskalkiak, euskararen dialektoak. Elkar. Donostia.

-www.ahotsak.com

-www.uztarria.com

-www.erabili.com

8. ERANSKINAK

1. eranskina, inkesta-eredua

Izen-abizenak:
 Adina: _____ | Jaioterria:
 (Jaioterria Azpeitia ez bada,) zenbat urte daramatzazu Azpeitian bizitzen?

Euskaraz hitz egin (gaitasuna)

	Oso Ondo	Ondo	Erdipurdi	Nahiko gaizki	Gaizki
Ama					
Aita					
Zuk					

Euskara erabili

	(la) beti euskaraz	Gehienbat euskaraz	Erdia inguru	Euskaraz oso gutxi	(la) bat ere ez
Etxean					
Bizimoduan					

- Gurasoak nongoak dituzu?
  - Ama:
  - Aita:

Azpeitia eta euskara Gipuzkoan eta EHN

- Beste herri batzuekin alderatuta, zer iruditzen zaizu Azpeitiko euskara (kalitate aldetik, kantitate aldetik...)?
- Eta Azpeitiko gazteen euskara?

Euskara Azpeitian

- Azpeitian bertan, denek berdin hitz egiten dutela uste duzu?
- Zaharrek eta gazteek berdin?
- Eskola denetan berdin?
- Auzo guztietan berdin?

- Eta kantitate aldetik, ba al dago desberdintasunik zahar eta gazteen artean, eskolen artean, auzoen artean?

Euskalkia eta kalitatea

- Zer duzu nahiago, batua ala euskalkia? (lanerako, hitz egiteko, idazteko, SMSetarako, sare sozialetarako....) Eta zein erabiltzen duzu gehiena?
- Azpeitian ondo hitz egiten dugu euskaraz? Beste leku batzuetan baino hobeto edo okerrago?

Hitanoa

- Hitanoa (hika) erabiltzen duzu? Zer iruditzen zaizu?
- Badirudi Azpeitian hitanoa galtzear dagoela nesken artean. Ados zaude? Zer iruditzen zaizu?

Kultura-kontsumoa

- Musika zer hizkuntzatan entzuten duzu?
- Telebista zer hizkuntzatan ikusten duzu?

Gaztelaniaren eragina

- Gaztelaniaz egiten duzu batere? Erabiltzen duzu?
- Uste duzu gaztelaniak eragin handia duela Azpeitian euskaraz ari garenean? Baietz uste baduzu, zertan nabaritzen duzu hori?
- Harremanak egiteko, nola sentitzen zara erosoan, euskaraz ala gaztelaniaz? Erdaldun zein euskaldunekin berdina egiten dituzu harremanak?

2. eranskina, transkribaketak

1. TALDEA, MUTIL GAZTEENAK

(Zer iruditzen zaizue, Azpeitian zer moduz egiten dugu euskaraz?)

-Dexente ondo

-Oso ondo

(Bai?)

(Ondo, zergatik, asko egiten delako, edo ondo hitz egiten delako?)

-Asko e(g)ite deulako gehienbat

-Toki askotan baño hobeto bai baño, hobeto re hitzeite'be hemen baño

Non?

-Ezta(k)ipa. Zean da... Hernani ta alde hortan da. Goierri alde hortan da, ondo ite'be nere ustez

(Hemen baino hobeto?)

-Bai

-Hor e danetik eongoa

-Hobeto (b)aña gutxiyo i(g)ual. Jende gutxiyok

(Zer da garrantzitsuagoa, hobeto egitea edo gehiago egitea?)

-Ezta(k)i(t) pa

-Biyek

(Eta hemengoari zer ikusten diozue okerragoa, ez dela hain garbia, adibidez?)

-Bai. Erderakadak eta

(Asko erabiltzen dira?)

-Dexente

-Ezte(t) uste nik behintzet. Ezta(k)it, e, ni(k) behintzet eztet asko ibiltzen

(Ez?)

-Ez neu akordatze naizela behintzet

(Eta zuri zer iruditzen zaizu, zer erderakada erabiltzen direla?)

-Ezta(k)i(t) pa, oñ hola esate(k)o baño, batzu(k) hola kalin da aitze'ie hola.

-Jende batek ibiltze'itu

(Eta zuek ez?)

-Parida da hola(k)u(e)k. Hitz xelebrie(k)

(Baina, bestela, zer egiten duzue, dena euskaraz?)

-Bai, geyena

(Etxean?)

-Bai

(Lagunekin?)

-Bai

(Denekin?)

-Bai

(Eta zer iruditzen zaizue, erderak zuen hizkeran eragina daukala?)

-Hizkeran ez behintze(t), hitz batzuk kenduta

(Hitz batzuk bai?)

-Bai

(Adibidez?)

(isilunea)

(Ez dakizue zein diren?)

(xxxx)

(Eta euskara batuan? Egiten al duzue batere? Idatzi edo?)

-Bai, eskolan

(Eta, gero...)

-Hika, launekin da

(Denok hika egiten duzue?)

-Bai

(Eta neskek?)

-Neskak ez

-Neskai beti zuka

(Zuek neskei zuka, eta berek beren artean?)

-Zuka

(Zergatik?)

-Ezta(k)it

-Ezta(k)ibela(k)o hika neskan artin

-Batzutan jar(d)uteie

-Batzutan gexki re bai, mutilei (b)ezela (xxx)

(Eta zuek ez diezue egiten?)

-Batzuten a(d)arra jotzeko pixket hola, ezta(k)it, i(g)ual imajinau zeoze gexki ite'ula, ta hi zertan a(r)i haiz? Hola(k)o zoze esan, baño

(Normal hitz egiteko ez, ezta?)

-Ez

(Nolatan?)

-Ezta(k)it

-Ohiturie izengoa

-Eske beayek ezpaitugu ikusten igual hola hitzeiten, guri re etzaigu ertetzen beaiei hola...

(Arraroa egiten zaizue? Eta mutil bati zuka egitea?)

-Rarue

(Egiten diozue inoiz?)

-Ez

-Attei da i(g)ual batzutan

(Aitari batzutan bai eta besteetan ez?)

-Bai

-Attei nik beti

-Nik attei ite'yot batzutan zuka ta beste batzutan hika

(Eta zaharragoei, bestela?)

-Zuka

-Za(ha)rrouei zuka

(Osabei-eta...?)

-Zuka

-Beti zuka

(Zer erabiltzen duzue, Facebook, Tuenti...)

-Tuenti

(Nola idazten duzue, hitz egiten duzuen bezala?)

-Bai

-Bai, gehiena

(Eta batuan zergatik ez, adibidez?)

-Ezta(k)it.

(Batuan idazten badakizue...Hemen denok batuan idatziko zenuten..)

-Bai

(Han zergatik ez?)

-Lagunarteku ta, konfiantza geyo. Ezta(k)it.

(Eta idatzi nola, Azpeitiko hizkeran, baina h-ak kenduta, adibidez, edo erabiltzen dituzue?)

-Segun. Hatxe(k)in a(k)ordaute(k)un hatxe(k)in

(Hitza nola idazten den baldin badakizue, beti jartzen duzue?)

-Bai.

-Ni(k) bai.

(Mugikorrean idazterakoan ere bai?)

-Bai

-Mobbille asko ez tet ibiltzen. Mensajik eta bialtzen...

(Ez duzue bidaltzen? Zer egiten duzue lagunekin geratzeko?)

-Tuenti.

-Tuentiye eo bestela hotsein.

(Zaharren eta zuen artean, zer desberdintasun ikusten duzue? Zaharragoek hobeto idazten dutela uste duzue?)

-Hitz xelebrie geyo. Es que gaur egunin hola hitz xelebrik bezela darella. Geldik eote ez tanai da i(g)ual "eskizue" da hola(k)uek hotseite'iobe. Ezta(k)it, hitz xelebriek.
(xxx)

(Eta beti esan izan dena, gazteek ez dutela ondo hitz egiten...)

-Haiek ingo'itu(b)e beaien falluek. Nei hala iruitze zat. Beaiiek gu(k) baino hobeto hitzeite'(b)ela.

(Eta erdarakadarik ez duzue erabiltzen? Hitz horiek bakarrik?)

-Ni(k) uste't zarrouek, ezta(k)it, ya behiñ i(g)ual berrogei urteti(k) gorakuek eta, hola, ezta(k)it, geyo bezela, ezta(k)it, hola, geyo bezela ibili baño hobeto ibiltze' bela. Ta gu berriz ezta(k)it, hola, batzu(k) behintzet ya.... Bo, nik ez tet ibiltzen baño

-Batzutun ikustea', hola, Tuentiyen da hola, jendik ese ta zeta ta hola, ezta(k)it, gexki ibiltze'itula.

-Zea, i griega ta bi ele ta eztitu(b)ela distingitzen batzuk da zean. Ese da zeta ta zea, hoiak etza(t) iruitzen zea...

(Azpeitian normala izango da hori, eta?)

-Bai

(Baina elle? Idazten ezetz esan duzue, eta hitz egiten, jendeak bereizten al du?)

-Ez, batzuk ez. Llantak da yantak da

(Eta zeinek ez du bereizten?)

-Jende askok

(Adibidez, etxean erdaraz egiten dutenek?)

-Ez, e(d)ozeiñ

-Sa(n)inazilluek da...

-Bai, jendik kriston astakeyek

(Eta zuek? Inork ez?)

-Ez, ez

(Eta zergatik izan litekeen?)

(isilunea)

(Zaharragoek egiten dute akats hori?)

-Etza(t) iruitzen

-Nik ez tet ikusi

(xxx)

(Eta erdararekin, ondo moldatzen al zarete?)

-Ez

-Bueno

-Gexki

-Nik eztauket hola...

-Nahikue

(Baina, euskararekin konparatuta, zer?)

-Askoz e gexkiyo.

-Ezer ez

(Adibidez, parrandan jendea ezagutzeko, gaztelania edo euskara hitz egin, muga bat da?)

-Ez

-Ez, mugaik ez, baño.

-Normalien ez

(Ez zaizue inporta?)

-Ezta(k)it, hola, diferentie

-Nik euskeraz errexo

-Bai, da biyetan baldima'ki or(d)un.. Ez balima'ki euskeraz eztit igual zeatzen, baño euskeraz balima'ki ta er(d)eraz hitzeiten haste balima'zait or(d)un nazki emateu.

(Baina ez zaizue tokatuko asko euskaraz ez dakien jendearekin harremanak egitea, ez?)

-Ez.

(Baina egitekotan ere, zailago?)

-Bai

(Elebidun kontsideratzen duzue zuen burua?)

-Bai.

(Erdaraz gutxiago egin arren...)

-Entenditzeko... zea, konbertsaziyo bat emate(k)o moun bai behintzet. Parre (b)atzuk bota gero...

(Baina, zuen eguneroko bizian, hitz egiten duzue?)

-Ez.

- Amama(k)in da le(ng)usu(k)in da

-Baita i(g)ual fuolekukin da hola jendi ezta(k)ina ta er(d)eraz hitzeite' zu, ta. Zemat da geyo ibili, ordun da.. igual soltau ite zea

(Egun normal batean, erabiltzen duzue?)

-Bai

-Ez

-Ni(k) gaztelerako klasin

-Nik e bai. Bestela ez tet ibiltzen.

-Nik le(ng)usu(k)in da. Irunekuk da Errenteien dazket da. Hor gutxiyo ibiltze'a ta. Gutxiyo o... ibiltze'an e ezta(k)it

(Baina, ondo moldatzen zara?)

-Bai

(Zuek, zuen artean.. nola hitz egiten duzue lagunekin?)

-Hika, ta azpeitiarrez

(Erdarakadak aipatzen dituzuenean.. zaharregandik desberdina zer esaten duzue?)

(eten bat izan da elkarrizketan. Irakaslea sartu da gelara, eta elkarrizketatzailearekin hizketan hasi da. Grabatzen jarraitzen da, ordea, eta "no te jode" entzun da atzealdean)

(Zaharregandik desberdina zer esaten duzue?)

-Hitz batzuk

-Nik uste't zaharrak hiztegi zabalo dakebela, ta.. eztaikit. Gu(k) igual erderaz da esate'ien hitzek eztaixkigu euskeraz nola esan, da horreatik jotze deu igual pixke(t) erdera, baño

(Eta erdaraz dakizkizun hitz horiek euskaraz ez jakitea... telebistan ikusten duzulako, edo?)

-Jakin bai, baño ertetze'ana azkarro... hola, segun da ze hitz, hola, errexo esate'ituzu erderaz.

-Imajinau, izurra hai esan berrin, jodiu hai ertetze'igu guri behintzet

-Hola(k)uek

(Eta.. erdi-erdaraz erdi-euskaraz hitz egitea?)

-Hori zaharrai da geyo

-Bai

-I(g)ual kontestaziyue ematen hasi euskeraz da geo erderaz bukau da hola(k)uk. Zaharrai hori

-Ni ikusite nao erderaz, zea, edadetu, andra bat, igual, euskaraz ondo jakin gabe halare erderaz hitzeiti nahi, o... erderaz ondo jakin gabe halare erderaz hitzeiten, da, bat, da, aitze nun, da, esate zun: "y luego fue y compró gaztaie, y eztaize", ta ni parrez han. Eske eman ber etza(k)ila ondo erderaz, baño ezta(k)it, erderaz hitzeiti nahi bezela.

(Eta... en plan...Horiek bai?)

-Bai

-Nik ez, nik hola(k)uk ez

-Igual ba(k)arremat esango't

-En plan da hola(k)uk igual neskak gehio

-Bai. O jodiu hai da hola(k)uk. E(g)unero, ta erozeñi, ta, bai

(Neskek eta zuek desberdin hitz egiten al duzue bada?)

-Bai. Dexente

-Igal bai

-Ni(k) ezdet horrenbeste alde ikusten, baño i(g)ual pixket diferentio bai

(Eta zein da desberdintasuna.... haiek erdarakada gehiago erabiltzen dituzte?)

-En plan da hola(k)uk behintzet gu(k) eztitugu esaten

(Adibidez... como diciendo..)

-Ez, hola(k)uk ez

-O sea ta hola(k)uk bai

(Eta por que...)

-Bai. Hori beti(k)u da

(Eta es que...)

-Bai

(Zuek ere bai, ez?)

-Es que ez....

(Eta por que ez?)

-Ez

(Bueno, eta hitz egin pixka bat... zer iruditzen zaizuen, Azpeitian euskara nola dago?)

-Ondo, berez. Hola, hitzein da behintzet nahiku ite'a

-Geo ta gexkiyo nere ustez behintzet. Eztao hola, atzeapen haundik nere ustez e hola, baño pixkenaka gexkiyo hizeite'a

(Beste herri batzuekin konparatuta? Beste herri batzuetako gazteekin egoten zaretenean, zer iruditzen zaizue?)

-Oso ondo.

(Ondo egiten duzuela?)

-Bai

-Gehienak ondo

-Zumaikuekin da. Bo, batzuk, hor e batzuk eongo'ie ondo ite'(b)enak, baño, beste batzuk..

-Hoiek ondo ite'ie Zumaikuek

-Bai, batzuk

-Zumaie da bertan tzeok, da hoiak ondo ite'iabe

-Bai, baño eztek konparako

-Zumaie ta Zarautz da hauek ondo ite'iabe, baño ya gero pixket kanpoa ertetzen hasita..

-Donostin da...

-Donostin da ya...

-Donostin e jendik ondo ite'ik, baño gutxi

-Batzuk. Oso gutxik

(Eta, zaharrekin gertatzen zaizue, haiek hitz bat esan, eta zuek ez ulertzea...)

-Bestela aldrebeska, guk hitz bat esan, da igual zaharrak (xxx).....

-Zaharrana re bai. Igual euskeraz esan hitz bat, da eztakizula ze esan nahi dun. Zuk hitz hori ba(da)kizu zer dan, baño beste hitz bat dakizu zuk euskeraz.

(Adibidez, ostrokue?)

-Laneko áfaye

Besteek bazekiten?

-Ez

(Azpeitiko hitza da berez, baina...)

-Bai, ta karrerie re bai. Portalai karrerie hotseitie.

(Erabiltzen?)

-Ez. Portala

(Etxean zer zuzentzen dizuete?)

-Ezer ez

-Neri igual ese ta zeta bereiztie.

(Baina, gurasoak nongoak dituzu?)

-Atte errezildarra ta ama axkoitiarra

(Zer gehiago zuzentzen dizuete?)

-Nei attek, afáye ta áfaye ta hola...

(Intonazioa)

-Hori bai.

-Áfayekin bai behintzet. Nik ezta(k)it ze (xxx)

(Áfaye zeinek esaten du, zuk?)

-Bai. Ta attek afáye.

2. TALDEA, NESKA GAZTEENAK

(Hasteko, zer iruditzen zaizue, zer moduz egiten dugula hemen euskaraz?)

-Ondo.

-Nahiko ondo eite deula

-Beste herri batzuekin konparata behintzet hobeto.

-Igual batzutan hitz batzuk eztitugu ondo ibiltzen, baño...

-Joe, zu kanpoko jendekin hitzeitan eote zea, ta pasadi da beste batzuk ze gaxki hitzeite'ben. O sea, hayekin konparata, nik uste't...

-Baño askotan ezta gexkiyo.. guk euskeri asko ibiltze deu, baño ezteu ondo ibiltzen.O sea, ni hori askotan aituta nao, Azpeitin asko ibiltze'ala baño gutxi ibiltze'an herriyetan hobeto hitzeite' bela euskeraz guk hitzeite deuna baño. O sea, hitzek ezteula ondo ibiltzen.

(Non dago ba akatsa?)

-Ezta(k)i(t), igual, erderaz da igual hitz asko esate'iteu, ibilli ite'iteula, gero aditzek e askotan, jo, ya nola gure euskalkira zeatuta dazkeun ba gexki ibiltze'iteula, ta holako...

-Baño gure euskalki(y)en hola baldima (d)ie ta euskalki(y)en hitzeitan ai baldima gea?

-Ya, baño azken fiñin ordi ezta euskalkiye ibiltzie, aditzek gexki moldatze'iteula, gu geu ohituta gaude ta iruitze zagu ondo ibiltze'iteula, baño...

(Eta ondoena non hitz egiten da?)

-Ideiaik ez

-Ze herritan?

-Nere ustez hemen ondo hitzeite deu

-Gu jun gea udalekuta ta hola, ta...

-Joe, Bilboa, Bilbo aldea jute zea, ta...zea...

-Eztizue ulertzen

-Zea, arpeira parre ite'izue. Aizu, halaxe da. Haste zea beaiekin hitzeitan, da hola haste zaxkizu, ta.. "qué has dicho", esate'izu, ta... oso ondo.

-Ta gu jute gea euskerako zeata, udalekuta,

-Ikastolako udalekuta, ta halare...

-Ta ni dantzan ibiltze naiz, da joe, herri diferente danetakukin, da danak batea hitzeitan, da... como que... oso ondo eztebela hitzeitan.

(Zein herri dira?)

-Nik behintzet daket... bat dao Portugaletekue... o sea... eske... eske beakin hitzeitan, da ezin dezu seriyo eon, o sea, parreguri sartze zatzu. O sea, kriston gaxki, e. Es que, behin, hola, joe, traduziuta bezela dana erderatiken, da, joe, se partieron el culo esan nahi zun, da ipurdi partoa egin zuten. O sea, eske hori... es que danok txikitzen, o sea... Es que hori ezin da esan, tío.

(Eta zaharrekin konparatuta, zer iruditzen?)

-Alde zeoze badao. Zeoze badao.. Ni etxin bizi naiz amamakin, da danakin, da... aldi

badao. Baño eztakit, haundiye, haundiye... nei etzat iruitzen alde haundiye daonik. Igual hayek euskalki zarroue ibiltze'be, hitz zarrouekin, da... beaien garaikue. Geo igual hitz batzuk eztitu(b)e entenditzen. Nueva generación, da...

(Haiek zuenak ez, eta zuek haienak bai?)

-Nik, ni txiki-txikitatiken bizi izen naiz, da ondo entenditze'itut nik.

-Askotan asmau re itete'itube, ta gero asko ibiltze'itube...

-Batematek esateu, hola, dixkuromaten hitz raromat, da gero...

(Etxean zuzentzen dizuete?)

-Bai

-Pillue

-Ni(k) uste't etxeko ondona eite'tela. Egiye da, porque nere ama, nere ama ezta, ezta hemen jaio, ordun, nere attekin ikaxi du, ta nere atteke euskeraz eztu ikaxi, o sea, basarriko euskerie, ordun... euskerako galderak da hola... adibidez aurrekun jar(d)un giñen ba lanak iten, euskerako Maijon etxeko lanak, enazkin, da aitai galdetu, ta aitak e etzezkin.

-Ze, aditzenak? A, nere amak e ez. Baño ondo hitzeite'u.

-Ne(re) attek e ondo hitzeite'u, baño eztu ikaxi. Ne attek esateu hasi zala euskera ikasten, ikastolan, igual, ezta(k)it, hamaxei urtekin o. Da ordun hasi zila ikasten, zea, atea, ta mahaia, ta holako gauzak, da nere attek hori ya bazekiyen.

-Nere amak txiki-txikitetik euskeraz hitzein du, dana euskeraz eman du, baño halare batzuten gexki ibiltze'itu

-Nere amak e bai. Nere ama ta atte beti(d)anik izen di(e) euskeri in debenak, baño hoyei galdeu o pa(r)etiei galdeu... antzea

-Zure amak ja(k)ingo zitun...

-Bai, bo, nik enixkon galdeu, porque gaixo neon, da ordun..

-Baño zue(k) biyonak ja(k)ingo zitu(b)en

-Baño jakingo zitun. Andereñuek die guriek

-Baño nere ama(k) ez. Da attek gutxiyo

-Nik nere amak pentsatze't zeoze ja(k)ingo zula, baño

-Ni(k) anaiekin, baño alperrik ordie

-Graziye iteu, gero hori eztala ibiltzen, da M-i bronkie botakoio

(Eta, hika? Ez omen duzue egiten.)

-Nik hitzeite't, batzutan, baño

-Batzutan graxiye iteatik

-Ya. Ni haste naiz, baño ikuste't hauek ezte(be)la iten, da or(d)un, ezta(k)it, atzea... ite'it. Beste bat zarroue da, ta harekin beti hikaz hitzeite't

-Ya, baño eztakigu ondo hitzeiten, hikaz

-Ta mutilekin e...

-Nei etza(t) gustatzen hikaz hitzeitie

-Nei re ez

-Nei bai

-Inkomodue eite zat, da beste batei hikaz hitzeitie re ez. Ez balima nao ohituta beti harei hikaz entzutea, ne(re)tzat rarue

-Arrotza ite zagula(k)o, askotan. Nik adibidez txikitetiken beti amak hikaz hitzein izen dit, da ordun, ezta(k)it, askotan erten e ite zat. Ya ohituri bezela (d)aket

-Nei ama hikaz haste zat, da: ama, ixo

-Ya, ya, ya (aurrekoa baieztatzen du)

(Ez zarete eroso sentitzen?)

-Bai

-Nik gustoa jardutet. Baño, igual, bazaude kuadrillan, da zu bakarriken, da joe, ni bakarriken ez pa. Da ordun normalea beti

-Nei inkomodu ite zat, ezta(k)it

-Nola ez gauden ohituta, ezteun iñorre aitzen, hola

-Nei etortze zatenin, hitzeiñ itet nik e, ta aurrea. Ezta(k)it, askotan, aurrekun gañea hola behin esan tzigun, hiru ahizpe gea etxin, da normalin hikaz ezteu hitzeiten, da esan tzi(g)un, hikaz, hemendik aurrea hikaz hitzein ezkeo ordenadori ekarriko zula. Ta ez genun lortu

(Ez?)

-Ez, eske ya zuzenin, jo, normal ertetze zagu, hikaz etzagu ertetzen, igual, akordatze gea apustukin, da a, bueno, pixket zeatze deu, baño berrize a(ha)ztu ite zagu, ta.

(Baina ari zarete zerbait lantzen ikastolan, hitanoaren inguruan, ezta?)

-Bai, baño joe, differenti (d)a, klasin zeoze lantze' zu, baño gero kanpoa ateatze zea, ta etzazu ertetzen

-Ta gañea hemen emate deuna re, eztaipa, erdiye(k) kasoi(k) eztiyobe iten emate deunin, da

-Ya, ya

-Ezteu hitzeiten

-Hor kanpun azaltze'a zeoze, ta zea, gora ta be(he) ra, ta, hemen ze jarri ber da, ta

-Idazten nola ibiltze'an, baño ezteu hitzeiten. Kantun bat aitu, sartze'ana pixket, gero ikaxi nola ibiltze'an da ya (e)stá. Baño ibili?

-Nola ibiltze'an e.. beak esandaku kopiau, da... Askotan, ariketak eiteakun e danon artin in, da...

(Eta zer lantzen duzue, batuan? Horregatik izan daiteke zuen hizkeran "ezin" erabilia?)

-Horreatik e bai

-Normalin ezteu batuan hitzeiten

-Batua... batua nei zalle ite zait

(Bai?)

-Jode, batuaz haste naiz, da eztet batuan bukatzen

-Ya

-Ba nik bai

-Batuan hitzein errez, oin, kriston inkomodue in

-Ya

-Lotsauta hitzeite deu

-A ni(k) ez

-Nik, e, kanpun, da batemat hola, kanpoko zea balima ta batuaz hitzeite balima'u nei etzait ateatzen azpeitiarrez. Ta ezta...(xxx) Bat batuaz ai baldima nik e batuaz, eske atea ite zat batuaz erantzutie.

-A ba nei ez ba.

(Eta tuintin eta, batuan idazten duzue?)

-Ez

-Nun?

(Tuintin)

-Kanpokukin da

-Kanpokukin erderaz. Ba nik ohitura haundiyo daket kanpokukin erderaz hitzeiteko

-Iguar batzutan beak batuaz hitzeite balima'izu bai, baño normalin ez

-A, nik batuaz hitzeite'maibe nik azpeitiarrez bota, ta...

-Nik bai, Portugaleteko horrekin bakarriken batuan itet, porque horri azpeitiarrez hitzein ezkeo... ezta enteratzen. Ta joe, hola, beste herriyetakukin da, ba.. erdi batua, erdi euskalki, baño hemengukin dana...

-Akordatzen interkanbiyu in genuin, Bilbokuk? Zuk beti batuaz

-Nik batuaz, eske nik kriston ohituri daket

-Ta ni, M, ze ite'zu batuaz hitzeiten? Kriston raru ite ziten

-Es que ohiturie, joe

-Baño ulertze zigu(b)en haiek!

-Baño ohiturie! Bestie hola haste balima ya ohituri daket, joe, eske zu bestikin etzea zeatzen, baño nik dantzatiken da kanpoko pillukin, da... askok eztebe ulertzen. Ta ordun ya ohiturie batuaz ite'izuenin batuaz erantzuteko.

-(xxxx) erderaz hitzein, da nola erantzute'iozu? Ni(k) askotan erderaz hitzeite'ibe, da ja ta azpeitiarrez

-Nik baldima (da)kit euskeraz dakila, erderaz hitzeite baldima'it e nik euskeraz erantzungo'iot

-Nik, nik euskeraz, nik normalea beti euskeraz

-Erderaz hitzeite baldima'u, nik erderaz

-Nik ez

-Nik e bai

-Nik ohitura haundiye daket erderaz hitzeite'benai euskeraz erantzuteko, baño askotan geratze zaxkitzu zuri-zuri inda aurrin, da erderaz bu(k)atze'zu

(Erdaldunekin edo euskaldunekin berdin egiten dituzue harremanak?)

-Bai, ni(k) behintzet

-Bai, euskaldunekin, joe, komodu, ez? Euskeraz errexo zeatze'ala, baño pro(b)lemaik ez

(Eta, parrandan, norbait hurbildu eta erdaraz egiten badizute? Muga bat da?)

-Ez

-Batzutan igual pixket, uf, oiñ erderaz hitzein ber? Baño...

-Ya

-Ez

-Baño hitzein ite' zu, ta eztao pro(b)lemaik, ezta(k)it

(Baina atzerakada handiegia ez dizute ematen, ezta?)

-Baño bestela re, eozein momentutan, oiñ erderaz?

(xxx)

-Pixket indio hitzeite deu, baño bueno, moldatze gea

-Txokau momentuen igual, ez? Erdaldun batek hemen ze ite'u?

-Igual bertaku da ta erderaz hitzeite'u. Famili erdaldune dake

-Eztie asko, baño batzuk badaude

(Gaztelaniaz zer moduz moldatzen zarete?)

-Gexki

Bueno...

-Bueno... pixket indioz

(Euskaraz hobeto?)

-Bai, aldikin

-Bo, nik antzeko, porque nere attonak da eztakibe euskeraz, así que, harea jute naizenin beti erderaz, baño halare euskeraz hobeto

-Ni kanpotarrakin erderaz... Rivadeon da erderaz danak parre ite ziben

-Batzutan botatze'ituzue...

-Batzutan ite'itugu erteera batzuk...

-Nik aitu izan dizut, bai, aitu izan dizut, hola: la ta le ta holako gauzak gaxki, la tenedora ta holako gauzak

-E, e, nik la tenedora ez, e!

-Nik jendi(e)i aitu diyot

-Ez, I zan hori. La tenedora

-Eztakit zein tzan

-Nik igual jendi(e)i holakuk aitu izen dixkot

-Nei parre ite'ibe

-Arpe(g)ira parre

-Juergan igual erdaldunekin, da parre ite'ibe arpe(g)ira. Baño i(g)ual da. I(g)ual i(g)ual dit.

-(xxx)

-Ba ni Rivadeon Madrಿದೆko batekin erderaz ez hitzeitateken neu euskeraz pixket jardun nitzen beai. Ta beak ulertzeko, ta hor jardun genun, zeoze entenditze zun. O sea, hitz batzuk, e, baño...

-Zenekin?

-Etzea akordako. Oin dala hiru urteko bat.

(Eta, euskaraz ari zaretela, gaztelania asko sartzen duzue?)

-Ez

-Hitz batzuk

-Hitzematen eo igual sartze'a zeoze, baño normalin ez

-Normalea bai. Nik esate'izut ez geala ente(r)atzen, baño o sea, ves, hoiiek danak erderaz die. Ta askotan ez gea enteratzen, baño bai. Nik asko ite'itut. Ni amakin hitzeiten haste naiz, da a ver, A, da nik...

-Foto

-Ni nere ahizpekin, oñ, hitzeiten, da pasautekun bakoitzin, L, L, L, jardun ber izitet askotan hitz asko erderaz esate'itulako. Da ni nere garaien holaxe. Da nik akordatze naiz, es que ya ama re pasadi da, amak e askotan esateu, a ver hori nola esango'zu ba, hori nola esango'zu ba...

-Nik M-i askotan esate'iot, zea esate'unin, enkanta ite zat. Ni hola, baño zapla bat bezela sonatze'it.

-(xxxx) Erderaz etzazu iruitzen hitzeite'zunik, baño es que erderaz da

-Ta o sea ta pues da hoiiek danak nik

-O sea ta

-En cambio

-Hori ez. Hori nik ez

-Aldaketa esate'izu?

-Ez, hori re erderaz da

-Baño en cambio ez, beste hitzemat ibiltze't, baño en cambio

(Berriz?)

-Ves? Ves? Ikusten? Hori

-Ya, baño hori igual normaltzat bezela hartu deulako

-Ya baño es que ezta

-Ya baño...

-Hori da ba

-Ya o sea beste hitz bat bezela aitze deu

-Erderaz da ordie o sea re

-Ta hola ya... ta holako hitz geyo re badaude

-Baño eztu hain gaxki sonatzen

-Ba hori ba, eztula sonatzen, baño bada

-Ba nei kixton gaxki sonatze'it

-Ba bakarra zea hori esate'izuna, mongola!

-Beitu, holako zea(k) esateakun e, zea, askotan erderazko hitzek ibiltze'iteu, baño mongola adibidez euskeraz ibili dezu. Ze askotan erderazkuk ibiltze'iteu

-Es que ves, ze...

-Ves!!! (denak barrez)

-Ikusten, ze euskera jator da aberats daketen!

(Eta, erdi-erderaz erdi-euskaraz hitz egitea zer? Ateratzen zaizue?)

-Ez

-Segun igual erdaldun bati hitzeite'yot ta atzeneako igual euskeraz bukatze't. Igual hitzematzuk ezin ditut erderaz, ezin ditut traduziu. Traduktore txarra naiz ni. Eztet asmatzen ondo traduzitzen, ordun euskerako egiturak eta mordu jartze'itut. Ta gero galdetze'it nuevo vocabulario, no? Ta sí, nuevo vocabulario

-Guk ez, baño gure udalekutakuk asko. Gure udalekutako jendi euskeraz haste zan, da gero ahaztu ite zitzakoben euskeraz ai zala re o, ezta(k)it ze, ta erderaz bukatze zebe esaldiye

-Baño normalin guk ez, porque euskeraz hitzeite deu

-Erderaz hasi ta euskeraz bukau geyo. Hori normalea, normala izete'a

-Euskeraz gaxki hitzeite'benakin igual hola, erdera. Por pereza

-Arpei raru jartze'izunin, erderaz hasi bazpane...

(Horrela, hitz sueltoak bai, baina esaldi osorik bai, gaztelaniaz sartzen duzue?)

-Ez, hitzek, hola, normalien, baño

-Igal trabau ta dana, erderaz igual trabau ta dana...

-Ni, ni gexki

(Eta mutilek eta zuek, hika hitz egiteaz aparte, zer desberdintasun daukazue)

-Igal mutillek holako erteera gutxiyo.

-Baño segun ze mutil klase eo...

-Gure gelakuk behintzet gutxiyo. Danak hola, kaxero antzea die, ta. Intentatze'be behintzet, hitzeiten da

-Baño joe, hoyek, da, beste batzuk ordie...

(...)

(Beste ikastetxeetan, zer? Ikastetxe guztietan antzera hitz egiten da?)

-Bai

-Nere ustez bai

-Igal Iraurigin...

-Iraurigin igual erderi re euskeri bezelaxe igual ibiltze'be, bai irakasle partetiken da re

-Bai?

-Askotan esate'be irakaslik beaiei zea erderaz hitzeite'iobela. Ni(k) errezelo hori daket behintzet.

-Herriko jendiekin euskeraz...

-Hombre, bai, baño Iraurgin bertan irakaslikin da igual erderaz da hitzeite' bela

-Bai, elle re badao, elle ta i griega. Ogille botatze' izube, ta a ver

-Ya, baño a ver, horrek eztake ze ikusik Ikasberrikue e(d)o Iraurgiku izen..

-Baño Ikasberrikui aitu a(l)'(d)iozu inoiz?

-Joe, hori ezta Iraurgiko danai re aitze'iozun gauza bat. Ta ni Ikasberrikui aituta re banao hori, barkau baño

-Ba ni ez

-Nere ahizpen gelakui aituta nao, así que..

-Ya, edade hortan daude

-Bueno, allakoa elle ta i griega esplikatzte' ioben garaie, ez? Guri esplikau ziguen

-Ya, baño ezta...

-Hori da pertsoniek gexki ibiltze'ula ta punto. Zeta ta ese bezela.

(Ahizpa-eta gazteagoak dira?)

-Bai, bi gaztio

-Baño gure edadekuk e bai batzuk

-Edadiek eztake zerikusik. Hori da batzuk zeta ta ese bezela, bestik elle ta i griega

-Pixket zeta ta esek e bai, gexki sonatze'be, baño elle ta igriegak geyo, bista geyo emate'u

-Elle euskeraz? Es que hori...

-Hori Azpeitin ye ibiltze'alako baño dixkurun ya igual burun sartutekun lle... O txikitetik eztitu distingiuko, ta hoixe pasatze zako.

(Zuek baino gazteagoekin antzematen duzue alderik? Okerrago egiten dutela esan izan da...)

-Nei etzapa iruitzen

-Nei iruitze zat igual erderaka geyo botatze'ituela. Hitz geyo... bai. Pasadi da... nere ahizpek behintzet...bah. Gañea nabarmen, hitz nabarmenouek. Askotan, da L, hori euskeraz nola da? Ta pentsatzen geratze'a. Hola, ta, joe, ezta(k)it, baño gu baño geyo,

hitz geyo holakuk bai.

3. TALDEA, NESKA ZAHARRENAK

(Zer iruditzen, Azpeitian zer moduz hitz egiten dugu?)

-Bueno, ondo, ezta?

-Bai, hik esan denan bezela, A...

-Ne(re)tzako bai

-Ne(re)tzako re bai. Esan diñat nik, sartze'iteula erderazko hitzek eta zea, ta erdi erderaz erdi euskeraz batzuk hitzeingo'ñabela, baño...

-Orokorrien, hola

-Bai, orokorrien... da gure ingurun da baita re hola... ez?

-Bai, bai, gañea azpeitiarrez hitzeite deu, euskera batuan da hitanoz e bai askok, ordun... abilidadie re...

-Nik euskera batun haiñ ondo re eztiñau iten, baño

-Bueno, baño...

-Bueno, hi...

-Hi, erderaz baño askoz hobeto

-Bai, bai, bai

-Ni(k) behintzet

(Eta beste herri batzuekin konparatuta, zer iruditzen?)

-Segun zeñekin... bo segun zeñekin, c(l)aro. Herri txikiyek eta hola bazaren baita re oso ondo hitzeite'benak, baño...

-Baño ya pixket herri haundi xamarra...

-Biztanle kopuru kontun hartuta, ondo

-Oso ondo

(Eta, lehen, A-k esan du, nola hitz egiten dugu? Eta: ondo, baina "bastue", edo horrelako zerbait.)

-O sea, azeno aldetiken igual geyo

-Da altu hitzeite'ñau

-Bueno, altu... O bajo re bai...

-Baño joe, altu re bai... azpeitiarrak ite'ñ hola brum zea hori.

-Azkar e bai, kanpoko jendintzako Azpeitin azkar.

-Bai

-Ne(re)tzako gaztik geo ta okerro. Bai, ni, jo aspaldiyan behintzet, erderazko hitzek geo ta geyo da hola. Hoi piñue, ta eztakize, ta.... Ya, holako gauzak guk sekula ezitxiñau esan, e... Nei kriston belarriko mine eite ziben, da holako.... geo ta geyo aitze'n.

-Baño gure gurasui re bai igual guk len esate genitun hitz batzuk

-Bai

-Bai, beti, bai, aldatzen ai den beti, baño...

(Nola zen gurasoen hori, ez dut ulertu...)

- O sea, guk gaztioatik esate deun bezela, gu baño zaharrokkuk gureatiken
- Ba flipa ite al den, da hori gure gurasuk beñ e etziñabenan esango, flipa ite al den, da.. Ta guk flipa ite al den erabat. Ta igual eztiñau esango... oain gaur egungo gaztiek, nike hitz batzuk, etze(k)iñat ze hitz esango'ituzten, baño harrigarriyek hola, ez? Aitu izen ditun hola... etze(k)iñat, oñ etziten etortzen, baño
- Nik ordie igual geyena antzemate'tena urte gutxin aldau dala bezela o. Eztakit. Nik e... hotaxei urte zazkenau, ta hotamabost urteko batek hitzeite'un bezela hotaxeiko batek, holako aldeik eztiñat ikusten. Baño hotaxeikue ta hogeikue, ba ya hor xei urten... bo netzat, e...
- Baño hori igual beti, e. Lehen A-k esan duna... gurasuandiken... porque nei attek beti esate'it, igual hitz bat erderaz, da beti esate'it, bueno, hainbeste urtin ikastola jun, da nola leizke hola hitzein! Baño... ezteu gexki hitzeiten, o... ez?
(Aldaketa aipatu duzuenan, esan nahi zenuten kalitatea galtzen ari dela, ezta? Guregandik gazteagoetara, hori. Eta zaharragoengandik guregana?)
- Es que neretzako... Es que hori den hitze. Hik esan denana. Oain kalidadi galtzen ai den, da le(he)n in den aldau. Ba hizkuntzi eboluzionatzen ai dan bezela, ba hitz batzuk alda in dila. Baño... eztakit, nik behintzet oin aldaketa haundiyo ikuste'ñat.
- Ge(r)o baitare, gure ingurun adibidez, gure-gure ingurun, oso hitzeiten euskerie, hola...
- Dana
- Adibidez, ta jute baldima haiz etzekiñat ze kuadrillata, ba nik leno esan diñatena, han oso diferente... guk be(hi)ñ in giñenan ba afaye, zea, L, ta zea, ta... joe, ni flipauta geldiu nitxunan! Es que...
- Iraurgiku beti izen den...
- Iraurgikuk haren joeri zakenabe, ordun baita re den, gaztiek e gaur egun, igual, ba.. oindiken e joera geyo eukiko'ñabe
- Baño nik eskolan diferentziye eztiñat ikusten
- Ezten ikusten?
- Edadina geyo. Le(he)n e Iraurgin gure edadeko neskak ba igual umetan monjakin da ibili hitunan, bi... pare bat asignatura igual erderaz emate zixkiñebenan, oain, gaur egun, gure bezelako eozein zeukenabe irakasle.
- Ta oain eztiñabe ematen ezerre erderaz?
- Ez. Da oain Iraurgin lau urteko ume batek igual gure kuadrilako... kuadrillakue ez, baño gure lagunen bat irakasle zakenabe. Ordun, ni(k) behintzat eztiñat... Lehen bai, lehen gañea beti esate'ñabe, pixkat monjauek ertetze zebela, hori hizkuntziez aparte...
- (denak barrez)
- Bai, ba, monjan eragiñe, hola. Guk zortzi urtekin oandik erderaz... zemat gatxakiyenan ba
- Guk? Ezer ez
- Oain ba al tzekiñau ba?

-Bueno, ba imajinau... Ni akordatze naun Beizama jute zinin, zea, igual kastigauta, ta... "no volveré a hacer esto", igual berrotamar aldiz erderaz hitzeite ziñebenán, o idazte ziñebenán berdiñe

(Kalean antzemateko adina bai?)

-Ez, ez

-Euskeraz aituta ez. Erderaz igual

-Euskeraz danok igual ite'ñau ta

(Eta bestela, Azpeitian denok berdin egiten dugu...? Eskolak, auzoak, zahar-gazteak...? Auzoena, adibidez?)

-Hor, herritik aparte dauden auzotan, bai

-Basarri-ingurutan

-Zemat eta apartio igual

-Baño alde haundiye gañea e

-Baño ya hamen herri-herriyen...

-Ya hamen barruko auzutan igual-igual

(Kantitatez ere bai?)

-Bai, bai

-Xanjuandei

-Baño Xanjuandein euskaldun asko zion, e

-Bai, danak beti Xanjuandei, erdaldun lepo, baño

-Garai baten...

-Datuk zaren kalin da Xajuandeyen erdaldun kopuru iguala omen tzeon

-Ta botaziyotan da re asko antzeman izen den, e. Egiye den, a ver. Etzaken zerikusi zeaiK, baño pixkat bazaken

-Bai

(Mito bat da, beraz?)

-Bai

-Bai, bai, bai

(...)

(A-k esan duena, azkar hitz egiten dela... beti esan izan da gure hizkera pixka bat zakarragoa eta zatarragoa dela, ezta?)

-Baño hori gero kanpokuk gureatik esate'ñabe politte dala

-Hoixe esan ber niñenan nik

-Azpeitiarra kriston zakarra den, da... bai zea! Nei lepo gustatze zat eta! Igual esate'ñabe

-Konpleju dakeula pixket, ez?

-Ba igual bai

- Ze euskera polit! da...
- Bai ba! Euskera jatorra den!
- Normalin bestiena geyo gustatze'a
- Nei azkarrana ya jende lepok esate zin
- Hombre, hiri bai, A! Hiri esango'ñabe! Baño hori ezten azkar hitzeite'ñaula
- Azkar eztiñau hitzeiten
- Ez, ez, o sea....
- Nik uste jan ite'iteula.
- Bai, hori bai. Hori bai, e...
- Aurreko astin e lanea etorri hunan Galiziko bat, eta harek.... ze azkar hitzeite'zue zuen artin. O sea, euskeraz uste nun entenditze nula, ta zuei eztizuet entendi, ta azkar esan tziñenan harek.
- Ya, es que aditzek, da gero hika, ta... baita etziñenalako entendiuko
- Urretxun nik lana in nunien, hare erdaldune hunan, da nik euskeraz ite nitxonan, da... igual, erretza pasako't? Da krixton graziye ite zonan. Pasako't? Aiii, kriston graziye ite zonan, da pasako't, baño hori nundik dator? Esate zitenan, da: pasako dut. Aiii ta bestie hola. Ta hori igual horrena izengo'en, hola zea mozte'itugula eo.
- Joe guri zeak, andereñuek-eta jardute zigunabenan beti, hitzek lepo mozte giñuzela.
- A bai?
- Joe, kuadernu ya kuadernu, ta oñ a ver hurruna ze esan be'zuen, da gexki (xxx)
- Ya, baño oñ kuadernue esate'ñau, ez? Bai, hori bai
- Nik uste'ñat moztu ite'tela
- Baño... kuadernu pasaien? Egiye. Kuadernu pasaien? Kua-der-nu pasaien
- Ya, ya, hola bai, espresiyo horrekin bai
- (Eta, irakurri duzue galderetan, hitanoa galtzear dagoela nesken artean.)
- Neretzat hori nobedadi izen den
- Neretzako re bai
- Gaztietan? Galtzear? Bai?
- Nere ustez ez
- Nik egiye esan eztet aitzen
- Ezten aitzen. Hik ite'yon, nik iñ izen tzonat neska gaxtiei, ta eztiñabe erantzuten, e. Zuka ite'ñabe.
- Ez?
- Nik hemen hogeit urtetik behera jarri'ñat, baño...
- Ta ikastolan e ez?
- Ez
- Jo, M ez al tzion oain?
- Ta hi gaur eon haizenanak zuka hitzeite'ñabe? Baai?
- Baño gaztik orokorrien. Gazten batzuk hika aitu, ta ui, nei behintzat raru ite zin
- Eta mutillek zuka? O sea, hika?
- Bai

-Mutillek bi urtetiken hika

-Ya

-Bai, e?

(Ez zeneukaten irudipen hori?)

-Ez

-Ez ba, nik ez behintzat

-Nik bai, gaztiek gutxiyo ite zebela bai

-Nik bai

-Bai, nik e bai

-Nik tabernan da hola ikusita gaztioko jendie... es que iñoi etzonat aitzen.

-Ta raru ite ziten

-Zuka ze hotza bezela den

-Nik uste niñenan leno galduta zeonala, guk recuperau bezela in diñaula, ta pentsatze niñenan segiu ingo ziñenala. Ez?

-Gu baño bost, xei urte gaztiokuna jun ikastolan, da...

-Bai? A, enetxekiñenan

-Hor mantenduko'en, hoixe, gu baño...

-Ta hik aipa ditunanak, gure edadeko L ta hoyek?

-Hoyek hika? Hoyek eztiñabe jakiñ e ingo hika iten

-Hoyek erderaz

-Ta gure zean e, nik M zea, E ta hauen zea, M oin praktikatan ibiltze'n, da horrek e zuka ite'ñ e, ta nik hika ite zonat

-Bai?

-Bai, M-k....

-Igal hi zaharro haizenalako...

-Hori den

-Hi aizan!

-Errespetoz

-Vale e

-Hoyek kuadrillan beayen artin...

-Bai, e?

-Hoyek zuka ingo'ñabe igual, e?

-K-n eote'itun oste(g)unetan, da nik hika aitu detaniken... Igal batzuk, baño orokorrien...

-M bestie, zea, hire amakin lanin ibiltze'anana alaba, M al den? Ez, M ez

-A

-A. Horrek egiye esan, hori re oin G-n partez zion, da horrek nik hika in, da igual hika ite'in harek e. Bai. Igal tartin eongo'itun batzuk, baño...

-Ezten ikusten hola kuadrila bat dana... hika

-Konbertsaziyue

-Da hayek baño zarrouek ya I ta hauek bai. Hoyek hika ite'ñabe.

- Urtebete zarrouek, ez?
- Bi urte
- A, gurekin bai
- Ez, beayen artin esan nahi diñat
- A, bai, ez?
- Joe... Ba hori peni izengo hunan

(Hori jakin nahi nuen... hauek hitz egiten dute, besteek ez... Baina zer iruditzen zaizue?)

- Oso tristie
- Ta gañea neretzako ezten igualeko... Etzekiñat, inkomodu ite ziten nei zuka batzukin, hola.
- Ya ohituta gaudelako ordie
- Ya, baño...
- Ge(r)o ohitze mahaiz zuka....
- Adibidez aitze'txiñat nik hola, lau urteko umiek hika.
- Eta zarrouei eite al diyozeue zuek?
- Gure amak eta hola? Bai
- Ez, ez, ez, zuek zaharroko batzui
- Segun
- Nik segun
- Bation bati bai...
- Nik hotamabost urteko bati bai, baño ya igual...ba gure aman edadekui ez
- Nik e ez
- Baño pixkat zaharro dinai bai
- Bai, konfiantzi baita re

(Pixka bat zaharragoei, baina, baina muga batetik aurrera?)

- Ez, ez..
- Berrogei bat artekui, hola
- Bai, baño geo ya hortik gora ez
- Nik e lanin zakenat A, ta harek berrotamabost urte o zazken, ta behin esan tziñenan: nei hika iñ, e! Ta ezin diñat iñ
- Ya
- Ta etzonat iten!
- Ya nei re hori...
- A, nik e, behiñ haste banaun batekin zuka...
- Ta A hori dala... baño ezin tzonat iñ

(Baina agian ez da zuka hasi zelako, adin-tarteagatik baizik)

- O baita re zuka hasi nitxunalako. Nei kosta in'tzitenan nere ahizpei re zea itie, ta

anayekin errexo solta nitxunan, da ahizpekin kosta in'tzitenan, da lengusukin e, A ta L-kin e.... oin dala gutxi hasiko nitxunan hika iten lasai. Bai. Igual txikitatiken ohituta zuka-zuka iten, gero..

-Zalle den aldatzie. Oso zalle den

(Eta zuek hasi zineten ba...)

-Bai, baño guk aldau in al giñena... es que etze(k)iñat

-Hombre

-Hombre, guk leno zuka ite giñenan

-Mutillek beti haste' itun oso txikitan

-Guk e euki giñenan tartie biyek nahastuta ta...

-Bai? Ni enaun akordatzen

-Hasi arte...

-Gaña igual batea ibiltzen hasi giñenien

-Mutillek oso txikitatik haste' itun...

-Mutillek bai, mutillek bai

-Guk N-kin da hauekin zuka hitzeite geniñenan

-Enaun akordatzen

-Bai

-Es que mutillek, nere kasun behintzat etxetiken, ya umetatiken. Eztala gero... ikastolakue aparte

-Aurrekun lau urteko ume bat o, neska bat aitze niñenan mutil bati: hi, aizak, ta zea, da mutillei bai, baño neskiei iñoi ez. O sea... da bi neska aitu nixkiñenan: ingo al diau ta etzakiat ze ta zea ta hola, ta... ta neskiei ezerrez. Ta azkenin hori, zea baldima'ken, azkenin ohitura hoyetxek hartze' itun, da...

-Bai, txikitatik gañea....

(Zergatik noka ez eta tola bai?)

-Ya, raru den, porque eon den, gurin eon den, gure edadin

-Igual mutillek askotan neskai zuka

-Hori, hori...

-O hika mutillen era

-Bai

-Ez?

-Gure gelako mutilei re... J hasi den hitzeiten hika, baño... I ta hauek e ite'ñabe, ta I-k-eta, baño bestela.... Oain, leno lotsi emate zonabenan. Bai, bai, ontxe-ontxe.

(Eta erdaraz, zer moduz?)

-Ondo

-Intentako al diñau erderaz?

-Da se(g)uru ixi(l)-ixiliken danok

-Intentako'ñau ta ordun jakingo'en ondo o gaxki hitzeite deun
(...)

(Egiatan, esan. Erdaraz zer moduz?)

-Penagarri. Ta nik usteñat gañ(e)a hitzeiten hasi ta pentsatzen hasi ezkeo ondiken da okerro

-Bai, bai. Hasarautakun hobeto

-Hasi naun idazten. Nei gertatze zin: gauz bat den hitzeitie, ba batemat etortze zan zeoze galdetzea, ta hari esplikaziyo bat eman, eon, da bestie, zea, e... oin ai gean bezela umorin o holako elkarrizketa bat ematie. Nik etza(k)iñat txiste bat erderaz kontatzen. O batemati graziye in ber... eman ber ba'yot es que imposible, ixilik eonda hobeto.

-Baño es que hori asko den. Jode ni, ni natxion, en el primer grado. Ta hori re igual eztiñat superako. O sea, nei H-k zemat aldiz telefonotiken hola gelditze ziten... ta ahizpe re hola, kolgau, ta... baño, baño, ze gaxki hitzeite'zu, ta... benetan e! (denak barrez ari dira) Aurreko astin hotsein niñenan Zarauzko denda, ta "si oye mira es que..." aber, nola esplikau, ta esplika ber nitxonan: atzo jun nitzena naiz. Eta... ber det tela puxketa bat. "Sí, necesito un... un cachito de tela", baño hola... hola, ta hori esateko igual ee... zemat e... ta es que...bestaldin daona aiko'a flipatzen, hau ezta natula. O sea egiye e, nik de culo. Hamendiken gaxkiyena nik hitzeite'ñat. O sea... egiye e, de culo.

-Nik antzemate'ñat jo, len lanin ibiltze nitzenien da... bah. Kriston ondo ez, baño bah, pixkat bai. Ondo. Oin, ya la(ga)tze'mañat, oaiñ adibidez, eonai ordie, oaiñ adibidez ya hillabete batzuk hitzein gabe, ta ya antzeman ite'ñat

-Bale, baño antzemango'n baño halare ondo ingo'en

-Bai? Hik baño hobeto igual ingo'ñat, baño ez ondo, ezta gutxiyoiken e

-Jooe

-Ta antzemate'ñat oaiñ, hillebete batzuk hola hitzein gabe, ya antzeman eite'ñat

-Ta nik hori, joe lanin e, ta telefonu, ta batemat ondun baldima zakenat ya nerbiosa jartze naun, da ordun gexkiyo

-Ya, bestemat aitzen ai bazan.. bai

-Baño bestela, bueno, ba hik esan denana, askotan segun ze esan, da, o sea, aurretik pentsa in ber da hori dana, baño bueno, ni(k) uste moldatzeko moun danok e. Oain, zea, Irlanda jun nitzenin han e, hori, hemengo jendi euskeraz etzakina, ta... danak esate zibela, ixille nitzela ta.. es que nei broma bat etzitenan ertetzen, es que...

-Ya, hik botatze'n hire ustez kistona, ta danak hola beire... Ayyy era un chiste, eh!

-O esplikatzen hasi, ta trabauta geldiu, zea, esplikaziyo erdiyen...

-Baño ez geniñake lotsa ber hola...

-Ez

-Ni lotsau enaun iten e, ni.. gaxki ite'mañat e.. Hi, ze?

-Segun ze botatze'nan

-Ba ni lotsau ez, hi

-Geo den igual haste haiz ta ya esplika berran zeakin, uff, nerbiosa jarri ta ya... puuf hola aditzek eta re...Ni akordatze naun behin, hoixe, Irlandan o hola baita re ta c(l)aro han e españolak zarenan danak, eta nik esplika ber nitxonan nere familiko atte etzaiñat nundiken atraziyo baten zeain da ja ta eroi in hunala. "Y luego jo salió de esto y, ta hola, ta... y se caigó". Akorda ite naun esaldiyekin. Eta danak hola.. aiiii ta hi hantxe...aiiii. Da hori izen dayela, bueno, minimue hori.

(Eta bestea euskalduna edo erdalduna izan, muga bat da harremanak egiteko?)

-Bai

-Joe...

-Bai, bai

-Beitu'yon J etortze hunanin

-Ya.. iñok ez geniñenan nahi etortzie

-Beinga, oin hi haiz, e.. ni eon naun, e. Beinga, oin hiri tokatze zan, e

-Guk e le(he)ngusu bat diskriminauta zakenau. Etzonau hitzeiten

-Asko mozteñ

-Es que haste haiz ondo gelditzeko zeoze esaten, da hamabost le(he)ngusu beira. Ya bakin falluk ateatzea dijuztela, ordun ya, bueno, ba ixildu, ta...

-Nik jarri diñat hor, netzako guk erderaz in ditugun gure erdaldunekin gure harremanak ditun pixkat...

-Fortzauta

-Bai, hoi den, behartuta

-O sea, light

-Bai

-Aidin gelditze'ienak

-Ez, igual den ba lankide o batematen telefonu hartu ta erderaz in ber denalako, o.. ez? Etze(k)iñat. Lagun bat erdaldune, pixkat rarue

(Ez duzue egiten lagun erdaldunik?)

-Ho(r)i den

-Hombre, a ver

-Zea, juerga jundakun e erderaz haste'mazigun, hi, euskeraz o ixo

-Ya, aldein ite'ñau. Ta aldeñ ite'ñau...

-Hori den, ba igual ba unibersidadin ba erdaldune bat ba bale igual lagune ite'n, baño pixkat...

(Baina parrandan norbait hurbiltzen zaizunean, aukera daukazu, elkarrizketarekin jarraitu edo ez, eta aukeratzen da...)

-Ez ematie

-Hoi den

-Hombre bazion, igual unibersidadin, ondun tokatze zan batea, benetan jatorra den, ta erdaldune den, baño jatorra den, esate'n, bueno, aizan, ba gaxki hitzeingo'ñat, baño hire lagune izengo naun. Baño hori hola, aukera ezkeo ta, bueno, bueno....

-Aukera ezkeo, ez

-Baño lagun-lagune in, baño, jo, azkenin harekin hitzeiten kriston trabie

-Hombre baño gero igual jarri ingo haiz, baita re, ta igual beak e...

-Ta mutil batekin ligatzen asmako al tzenuten erderaz?

-Ezez pa, A-k esan din

-Nik beti, nik beti hoixe pentsatze'ñat

-Nola ba, "te quiero" ta... (denak barrez) "aiii mi amor"

-Hori lelengo egunin eztiyon esango, ligatzen esan diñat!

-Ya, baño, a ver... "si, oye, tengo ahí... una cosa un poco de axkure"... Ez, baño egiye den, ta ze esan ber diyon? Egiye den!

(denak barrez)

-Me pica eo...

-Pues ráscate!

-Baño hori den, baño hoyek ditun baita re, hori, hik esan denana, txistik kontatzeko bezela ligatzeko re zea batzuk zaren, ordun, hor... gu geldiuo gitxunan oso motz.

Hoyek J-i galde berko gixkonan.

(Kontua da egoera formaletan nola edo hala moldatzen zaretela, baina egoera informaletan...)

-Bai, hoi den.

-Ebitatzi bazion ebitau

-Ebita ite'ñau, hoi den

-Hombre, ta familikuk, nik bazakenat nere lengusu L-n gizona, M erdaldune den, baño, baño kriston salbaziyu den baita re porque euskeraz ulertu ulertze'iñ, ordun eozer zeatan haste haiz zeoze, hare re den azkenin, nik harekin ondo, gañea maju den, da ondo zea in ber diñat e, baño... Ai haiz, da eozer zeatan bazakenat aiii ta euskeraz saltatze'ñat, ta ulertu ite zin, ordun... nahiko zea den.

-Ya, in leizken hik beai euskeraz da beak hiri erderaz

-Bai, hori den. Ta eozein zeatan ba hori, euskera saltatze'n. Horrek e zea bat emate'in

-Baño hori re kosta iten. Bo nik bat baneukenan Irlanda juntzan hoitako bat, da nik beti beai euskeraz, da beak nei beti erderaz. Ta sekula eztiñat iñokin konsegiu hori itie. O sea, nik esan deten lengusu hori ta osaba ta, a ver, euskeraz dana entenditze'ñabe baño hitzeñ ez. Ta esaten, ba euskeraz hitzeingo'yot, baño geo haste zan erderaz, da azkenin erderaz bukatze'n

-Bai, netzako re bai

-Baño hortan kulpak guk zazkenau e

-Bai, bai

-Beti gu eroitze gaitun bestenetan

(Eta erdi-erdaraz erdi-euskaraz hitz egitea?)

-Kriston amorrue emate'ñ

-Nazki emate'ñ

-Tolosan ite'bena

-Tolosan? Da hemen?

-Zeako atxuek pelukeyen etzate'ienin?

-Bai, zaharrokuk e bai

-Ba igual den, e. Etzion. Leno esan diñaun kuadrilla hori, flipa ite'n, J.

-Es que eztiñat ikusten kuadrilla hori

-Zea ta...!

-A ver, ezautu bai, baño a ver, ni... etzekiñat ola hitzeite'ben

-Ta gero seguru asko, imajinau, hik handiken bat ezautze'n, ba adibidez nik S ezautze'ñat, ta harekin hitzeiten, beñ e ez tin saltako erdera. Baño biyok batea, baño hare, gu eon gitxunan bezela, haren kuadrillie ta gero hu hirurok. Han, hola... Ta A.

-Ondiken etzekiñat nolatan jun tziñeten

-Bai...

-Berez afaye A-na-ta hunan e, gu jun gitxunan hauena e

-Ta gero... etze(k)iñat nola izengo hunan, gu jun behintzet

-Bai, bai

-Ta noa ta gañ(e)a Zarautzea

-Gañea

-Ta hayek lasai, e

-Bai?

-Asko hitzeite ziñabenan erderaz

-Asko

-Hoyek kuadrillan asko

-Ta bestie A-k esan duna, atxuena E-n da hola, ta gañea askotan gaxki ite'ñabe erderaz, o sea, saltatze'itun erderaz hitzeitea baño eztiñabe ondo iten

-Ta geo ezin debenin euskeraz berriz e

-Inportantik sentitze'itun

-Bai ba

-Ta beste zea bat, toke bat, beayen ustez

(Zaharrek hori, eta gazteek?)

-Netzako bai, e

-Bai? Netzako ez

-Netzako hoyek bezela eongo'itun kuadrillak, e

-Hoyek vale, baño geyo? Ikastolan adibidez bai?

-Ez. Nik horreatiken, leno re hor jarri'ñat, nei iruitze zatela kantidadez euskeri geyena igual Ikasberrin ingo'ala. Ba etzakiñat, iruitze ziten Ikasberrira emate'ituzten jendi, ba, dila famili euskaldunetakuek. Emango'xkiñabe igual baita re zea, baño... Ta

ordun, horrek gero eragiñe zaken. Bat etortze balima'en adibidez horko Iraurgiko jendie, ez? Bat nahiku den gero kuadrillan igual beste bat e baldima'en nahiko zea hola, bueno, nik e bai, erderaz, nahiz ta gurasuk euskaldunek euki o zea, o... Beste eragin bat sortze'ñabe baita re hoyek. Eongo'itun netzako e, kuadrillak, e...

(Eta gaztelaniazko esaerak-eta sartzea?)

-Erderaz?

-Bueno, guk hitz batzuk e sartuko'txiñau. Espresiyo batzuk e igual e bai, e

-Nik atzo jarri niñenan imellin, y no se hable más

-Ta leno esan denana re, "no se qué, y eztaki(t) ze"

-De fuera vendrán y de casa te echarán

-Nik adibidez erderaz etzakiñat zeaiken, holako esaldiken

-Hori ez, baño bestelako gauzak hola...

-Bai, eongo'itun, e... guk e esango'ixkiñau

-Sin mas, da holako gauzak.. Hola nik dexente

-Bai, danok asko

-Bai, bai

-Hoyek nahi o ez nahi askotan pe(g)a ite'itun

-Nik besti lanin, hola ohitura txarrak, zenbakiyek eta hillabetik eta bizi guztiyen euskeraz esan dixkiñat, ta ge(r)o ingurun danak bai, nobienbrin da dizienbrin eztakit noa guz, da... batzutan geo neu konturatze naun hori esaten, o... zea, probeedorik eztakize, ta jo, oñ arte hornitzailea idazte niñenan, da

(A-k ere bai, hori, ezta?)

-Sumak-eta...

-Hori, hori ez...

-Sumie, pentsa in ber, zer da sumie, lelengo

-Hik gure tallerrin esaten batuketi, ta... ze?

-Bai, e?

-Ta geo hoixe, sumie, danak entenditzeko

-Ba ze gaxki sonatzeñ

-Ni(k) justu hitz hori ez, baño geo gañontzeko danak e, ba prebisiyuek eztaize...

-Baño prebisiyu ta hoyek nik e esango'xkiñat e

-Bai, ta probeedori ta hoyek nik e bai

-Nik oñ arte ez, probeedori ta klienti ez

-Nik igual hamar hitz egunin berrotamar aldiz esate'itutenak, eta len, ba oin dala bi urte, euskeraz ite niñenan, baño oñ ya erderaz

-Hillabetik eta jende pillik esate'itu erderaz

-Joe, bai, bai, bai, ta hori herri zeatan da re, H-k eta re... hillabetik erderaz

esate'xkiñabe, ta ni gañea igual euskeraz esan, da... a ver zein dan hori, hola ite'iñ, e.

-Hori esan ber niñenan.

-Baño hori basarritan e bazion, porque... cincuenta, ta... hoyek...

-Numeruek eta.. baño hori igual geyo zaharretan, ikixi ziñebenalako eskolan erderaz
 -Bai ba, baño gero horrek e eragiñe zaken beayen seme-alabatan baita re. Nahiz da eskolan eman euskeraz...

(Etxean zuzentzen dizuete?)

-Bai. Sekau/legortu

-Nei iraun/durau. Durau, igual. Eztakize durau, ta amak: ze durau? Iraun

-Nei attek asko

-Nei ez

(Baina zer, hitz zehatz batzuk?)

-Ez, ez, hitzek. Ba erderaz esan, da...

-Erderatik sartutako hitzek

-Guk geuk normalidade osukin ibiltze'iteunak, ba...

(Gazteek esan dute berek esaten dituzten hitz batzuk, hitz berriak, zaharrek ez dituztela ulertzen. Gure adinean bada horrelakorik?)

-Es que hor gauza batzuk, eongo'itun

-Flipau igual lelengo aldiz etxin esan geniñenanin etziñebenan jakingo, bakarriken...

-Baño hor bazaren hitz batzuk, iñok ez al tzezkin, es que nik e bat aituta o bakarremat aituta hola... Zer da hori?

-Zea, pertzero jun nitxuan, da...

-Ta holako gauzak. Pertzero. Zer da pertzero?

-Ta erdipertz, da. Erdipertzien, erdibana.

-Ostras, ba guri ya...

-Piñue. Piñue, mozkorra, o...

-Piñue?

-Ikixten ai gaitun, e.

-Bai, nik hori behintzet, o sea bitu, ya geuk etzekiñau, eztiñau jun ber zea, zaharreta, geuk eztixkiñau entenditzen

-Piñue, hori bai dala erderazko hitze, ez?

-Ya, hori esate'ñapa, nei holako hitzek kixton belarriko miñe emate'ibela.

-Nik usteñat hori ordie igual edadekue ez al den izengo? Edade bateko zea

-Ba igual bai, e

-Guay zea hitzein nahi denan garayen... hemezortzi urte, hamaxei... guaytasun hortan sartzeko nik e hitzeñ ingo'et, hola, ta.. Geo nik uste'ñat hoyek baita re normaldu ingo'iel, e. Ez? Etzekiñat, e porque, gure zean-da re batzuk esate zixkiñebenan holako zeak, pertz eta ni re, oiñ esan denanin... Guk ibilli ez baño....

-Neretzako ordie ezten...

-Ta hiri iruitze al tzan horrek ho(gei)tamar urte ite'itunin erdipertz hartuko al diau konbinau bat esango'yola?

-Ez

- Ez, netzako galdu ite'n ya beñ e...
- Nik usteñat... baño hitz batzuk adibidez e...
- Hitz batzuk igual geldiuko'itun
- Zea, e, hoi morae harrapa niana, zea, ba igual e porruk erretzeatiken, da, holakuk za(ha)rrouei re aitu izen tzixkonat nik, e.
- Igual ondiken guayek izengo'itun
- Joe dana.. bai, o... bai... parrandako hitz askotan behintzat, o kololauta, eztaize, ta... bai
- Guk e lepo len hasi esaten, da beitu'yon. Ta usteñat hemendik bost urtea re esango deula.
- Lepo, baño lepo...
- Lepo ta kriston
- Baño lepo erdaldune al den?
- Ez, hori euskaldune den, ez?
- Etza(k)iñat nundik datorren, baño...
- Euskaldune izengo'en hori
- Hala izengo'en
- Baaai
- Esan nahi diñat holako hitzek len e...
- Bai, bai, guk e lepo esango'ñau
- Nei behintzat, joe, ointxe lepo ta lepo esate'zu, ama nola kejatze zitzaten len, da... Hamar urte beranduo re esan ite'ñau, ta hemendik bost urtea re bai. Ta flipau re ba(i)etz esan
- Bai, bai, baño hoyek ditun halare, bueno, hola... baño ya... etzakiñat
- Hombre, ba hik esate'n rarue igual, ez, berrogei urtekin, hi, tio, ezta(k)ize, hola eztebela hitzeingo, ez?
- Zea, hoi piñue!
- Bai, bai ba
- Espero
- Igual neretzako edadekuk izengo'itun gauze batzuk hola

(...)

- Jo, eztixkiñat kontrolatzen ezta. Ikasberrikuk bai, baño Iraurgikuk eta... ta nola hitzeite'ben e, jaki'zan, es que... Nik behintzet...
- Ya, es que nik e ez
- Nik e etzakiñat, ordun, ta geo hori re.... ezin diñat antzeman ezta re, hori esan denana igual...
- Hik esate hunan ba zea, gurasuandiken da aldie, bo nere ustez irakaslik e asko esan nahi diñ, e. Lehen, hasi andereñu aurrena monjie, ta gero Iraugin ibiltze zin askok, hik esan denan bezela, guraso erdaldunek, ordun beayek beste ohitura batzuk, o...
- Bai, dudaik ez

-Hayek ya azpeitiar-azpeitiarra re eztiñabe ingo igual. Hola... zeoze...

-Oañ ordie, bo ni jartze naun, ba imajinau, beste generaziyue, ez? Ba.. nere edadeko batek ume bat izen din, da Iraurgin apunta din. Holako jende pila bat daola, oñ e beteta zion Iraurgi. Eta gurasuek 35 urte baño geyo etzazkenabe, ordun, guraso hoyek ya euskaldunek ditun, monjaik etzakenabe. Ordun, eragiñe eon in ber tziñenan hor o Karmelo Etxegarain ikixi?

-Ez, baño nei iruitze ziten adibidez

-Teoriz e, teoriz, nik e etzekiñat geo bost urteko bat... nola eztituten ezautzen, nik e etzekiñat nola hitzeite'ben.

-Baño hori, iruitze ziten famili erdaldun batek, segiuko'ñ eoten erdaldunek familiyek, beti eongo'itun. Ordun, iruitze ziten errexo emango'itula, etzakiñat zeba, o ez, baño... nere... etzakiñat, errexo emango'itubela Iraurgira ta zea, ta horrek beti eukiko'ula eragiñe berrize. Etzakiñat

-Eta erdaldunek eztinanak jute'ienak?

-Bai, ta gero bat jute'an horrek e igual eragiti badaukela kuadrillakungan

-Bai, ta kuadrillan bi holako toka ezkeo, ba...

4. TALDEA, MUTIL ZAHARRAK

(Azpeitian, oro har, nola hitz egiten da?)

- Ondo
- Ondo. Hitzein nola ite'an, ondo
- Da asko
- Asko
- Nik ondo etzekiat, baño asko bai
- E?
- Ondo etzekiatela, asko bai

(Ondo zergatik ez?)

- Es que eztakit nik azkenin ondo...
- Hombre, Goierri aldikin konparauta, o Tolosaldeku...
- Baita Zarautzen e, hobeto hitzeite'k
- Baño ze, batuakiko ondo ez, baño...
- Baño hori eztek ondo o gaxki
- Batua zeba dek bestie baño hobie
- Hori, baño zerrekiko dek ondo o gaxki?
- Aldameneko herriyek
- Gurie pixkat itxiyo bezela dek, Goierri ta hoyek garbiyo hitzeite'ie
- Korrektu zer dek, batua?
- Ez
- Baño azpeitiar korrektu igual zer deken etzakiau
- Guk erderazko hitzek sartze'itugula geyo
- Zarauztarrak e lepo hitzeite'iabe erderaz, bo etzekiat. Pixke(t) garbiyo. Baño Andoainguk eta hoyek adibidez batuan hitzeite'iabe
- Baño zematek hitzeite'iabe euskeraz?
- Hitzeite'iabenin
- Itxiye

(Beste herri batekoekin hitz egiten ari zaretela, zer sentsazio izaten duzue?)

- Gu bastuek geala, eta jendiek e hori zeaitze'igüe, transmititze'igüe. Azkenien, a(d)arra jotze'igüela nola hitzeite deun, ze azentu emate'youn
- Eta aparte nik uste't hika hitzeite, nola bestik ezteben hika hitzeiten... Igual bastuo ite zakobela
- Segun, segun, baita. Batzuk etzau(k)eabe ohituraiken
- Ta gero euskeraz asko eztikena hitzeiten o eztikena dominatzen harekin hitzeindakun igual antzemate'k eztikela entenditzen
- Itxiye dala

-Ba hori euskaldune(k)in e bai

-Ez

-Hoixe baietz

-Ez

-Bai

-Hik euskaldune o Zarauzkue o Tolosa o Donostikukin hitzein, ta normalin entenditze 'iabe, igual pixket geyo kostau, baño entenditze 'iabe. Baño hi Gasteizko bat hika juntu-juntu zakikenakin, ni... iye...

-Ba Markiña jun hai, da danak ee, ee, ee jardungo zatxik. Ze esan dek?

-Baño ba(d)ek, e. Hik nola izena dek? Da: bai. Gasteizko bati galdetze 'yok, hik nola izena dek? Eta: bai

-Igual, egualdi ona iñ al dik astebukaran Gasteizen? Da: bai. Bo, hori ez... Ze egualdi in dik? Da: bai.

-Ikixi dunantzat guri zallo dek, azkenin esan deuna, Goierri aldekontzako ta... bastante errezo dek hayena entenditzi guri entenditzi baño

-Garbiyo hitzeite 'ye ta

-Bai

-Hayen naturala hori dek, da guri hau

-Bai

-Hoi dek

-Baño eman ber nola gertuo zeoken batuatiken, eman ber...

-Es que batua hango geyo... identifikauta o inda eongo 'ek

-Bestina re beti hobi ikuste 'k

-Azkenin batuan da bizkaiera ta bate ba al tzeo(k) pa?

-Ez

-Gutxi, azkenin Goierri alde hori, ta hor ba... Gipuzkuko...

-Tolosa, ta...

-Barandiaran Ataungu ez al tzan? Horreatik izengo 'a (denak barrez)

-Ta Barandiaranek asma al tzian ba?

-Euskerie?

(denak barrez)

-Joe...

-Euskara batu ez al tzian harek asmau?

-Batua ez

-Da zeakin da? Arantzakukin? Guk hoyek ezautze 'xkiau.

-Jarri ite haiz

-Ez, baño esa(n) nahi 'at, hayek o guk hobeto?

-Netzako...

-Ezin dek konparau ordie. Hori etzeok konparatzeik

-Ez ba. Ne(r)etzako...

-Ne(r)tzat guk erderazko pixket zea... zabarroue ite deula. Oañ, hoyek berez garbiyo hitzeite'be.

-Bai, baño Bergara aldin da garbiyo? Da Oñatin garbiyo eztiabe iten, xe xa xau, xa xau, ta hola

-Oñatiko.... buf

-Es que ezin dek konparau

-Ta hori bai, kantidadez ne(r)etzako biztanleko konparatze baldima'a geyena hamen hitzeingo'a. Hemen da Axkoitin.

-Hau, ta... Axkoitin baño hamen geyo hitzeite'a

-Bai

-Hau ta Ondarru nere ustez

-Ondarru?

-Igual oin ya ez, leno behintzet hala esate ziaben

-Ondarrun e bai

-Baño han e nik uste't halare erderin influentziye geyo eongo'kela hamen baño

-Ta Ordinzin da re kastillano dexente. Zuk jakingo'zu hobeto hori, baño...

-Hombre, baño hamen e bazaudek. Azkenien...

-Bai, baño semiek derriortuta euskeraz ikixi'(d)iabe e... Gutxi eongo'ituk gaztiek euskeraz ite....

-Hamen e gure edade samarreko batzuk bazaudek halamouz ite'benak

-Hori bai

-Bai, baño... Eztatuk relazionatzen jende geyengukin, e

-Hori bai, hori bai, hori egiye

(Eta, oro har, Azpeitian gazteek nola hitz egiten dute?)

-Zemat eta gazteo, ta ordun da gexkiyo

-Bai, bai

-Nik geru ta... erderin geru ta influentzi haundiyo dao, baño ez hitzetan, neretzat.

-Baño Facebook ta Twitter da mierda hauek danak...

-Estrukturan. Osea, nik jendi(e)i oñ asko aitze zako: biyer jute gea?

-Hori donostiarrak ibiltze'iabe

-Bai, ta hori dek "nos vamos". Berez, jungo gea?

-Biyer jute gea ibiltze al dek hemen?

-Bai, bai

-U, nik ez!

-Nik batzuten aitu'iat, da igual askokin enauk akordako, baño horrek ya atentziyu emate zik, da leno hori hamen ez... Hitzetan da.. hitzetan ya igual ingleseaz da dana

-Baño hori... Internetaatik

-Bai

(Eta, bestela, oro har, gazteen eta zaharren artean aldea dagoela esan duzue denok.)

-Za(ha)rrak beste hitz batzu(k) da ibiltzei'tube, azkenien, ba... Esaerak ta baita... hitzek e bai. Guk askotan... baita baserri munduko ikutu geyo zaukeabe, ta ordun, ba baserri munduko hitzek geyo zazkiabe gu(k) baño

-Ta egokiyuek

-Bai

-Askoz... gauzak esplikatzeko hitz esaktuouek bezela

-Azkenin ordi hitz hoyek ber izen dixkiabelako

-Hoi dek

-Ta guk oñ...

-Ez

-Dife(re)nti (d)ek

-Azkenin basarriyen bizi bahaiz, da...

(Baserriko hitzak bai, baina beste batzuetan gertatzen da hitz batzuk erderaz erabiltzen direla, nahiz eta euskeraz horretarako hitzak egon)

-Bai, baño.... Bai, bokabulayo aldetik gu baño.... Baño bakoitzek...

-Oñ hortan baita ingleseuek e

-Hori azkenin, ze hizkuntzekin kontaktun daon jendie, ba hori kontajiatzen jungo'ek

-Ta telebisiyue zea

-Aditz trinkoak eta hoyek behintzet bai, geyo ibiltze'itube

(Bai?)

-Nere ustez za(ha)rrak bai, e. Guk ez. Ekatzu, lehen esan de(t) pa... Ekatzu aditz trinku da, ez? Nik beñ e eztet ibili. O... eztakit geyo nola izengo litzekin

(Eta etxean, eta... zertan nabaritzen duzue desberdintasuna zaharrekin?)

-Zaharrakin, nere attek neskai re hika ite'yola, da amak bean lagunekin e hika ite'ula, ta gaur egun ez

-Gaur egun e bazaudek batzuk

-Bai, bai, bai. Hauek bai

-Hori galtzen ai dek

-Galdute zeok ordie ya

-Asko galduta zeok

-Nere amak arrebai, o.. ahizpei eite zeok, baño adibidez ne(re) arrebak-eta kuadrillan eztibe iten

-Ezta... Ne(re) arrebak e ez. Da ne(re) amak bean lagunekin e bai. Da nere amamak e ite'ik, zea, bean ahizpekin

(Bestela, nabarituta zaudete galtzen ari dela?)

-Bai

-Baño baita mutillena re. Ez Azpeitin. Baño zuk Azpeititik erten, da...

-Hika neskana ai zeate?

-Bai

-Galtzen?

-Baño nik usteiat azkenengo urte batzutan...

-Bai, le(he)n baño gutxiyo

-Le(he)n baño gutxiyo?

-Bai

-Bai

-Azkenien, zean da...

-Mutillek baño gutxiyo?

-Bai, bai. Neretzat bai. Le(he)n, esate' iapa, nere gurasuek e, hayek neskakin, da attek e neskakin eta zea, hika askoz geyo ite' ye gaur egun gure inguruko neskak alkarrekin baño

-Nik tallerrin tzakeat adibide bat. Bat berrotamar bat urte eu(k)i(k)o' txik, da erabaki zian: nik hemendik aurrea neska danai hika in ber tzoat. Da ordun Donostiar bat etorri huan, komertzial bat, da hika atxui, ta atxu hola, pixket... flipatzen. Hare ohituta eongo' k.

-Iruitze zik, iruitu o etze(k)iat, berez ezte(k) hala, baño pixkat zea dala...

-Bordio bezela?

-Bai.

-Eztek berez, e. Konfiantzie...

-Baño nik... bo nik mutillena, e, nei, nik mutil danai hika ite zoat, ta lanin etzi(k) ertetzen jendii hika.

-A nik.. bo, segun.

-Baño laneko jendii zuka ite zoat, gazte batzui kenduta

-Nik gure edade samarre(k)u balima beti hika, ya zahartxoo balima' ek...

-Nik uste' iat attei ez beste danai hika ite' yotela...

-Da batzutan dudie, honi hika in, o...

-Bai, bai, bai, da askotan zuka hasi, da gero hika bukau re bai, ta

-Baño gero segun beak ze ite' iken...

-Bai, ta igual dana... viejo bat dek, da beak dana zuka... hika ite' ik, da hik dana zuka.

-Ba attekin, attekin... nik danakin hika hitzeite' iapa

-Nik...

-Danakin

-Nik attekin zuka, ta tiokin da hika...

-Nik tiokin, aman alde(k)u(k)in bai, biyekin hika. Da atten alde(k)u(k)in zuka. Atten alde(k)o le(he)ngusu(k)in e... zukako ohitura geyo zaukeabe

(Zuek neskei?)

-Nik bai, nik bastante

-Nik e(d)andakun

(Zergatik ez?)

-Ohiturie

-Nik zuei.. nik zuei hika ite'izuet eandakun askotan. Nik O-i askotan. Normalin, igual bai, baño ya pentsatzen jardun ber dezu. Es que oin batzuten ertetze'it, baño e(d)andakun, bestela... Ta adibidez zeak eta re, L-k eta re beti hika ite zibek nei, ta ni(k) geo askotan ezin erantzun

-Joe, nik hoyei bizi osun hika

-Bai, hik bai, baño ni askotan gero ezin erantzunda

(Zergatik? Ez duzelako ikasi, ohitura, muga bat delako, bortitza egiten delako...?)

-Baño guri berez hoixe transmitiuko zigun, bestela gu zeatik hasiko giñen

-Ez, nei ez

-Joe, etze(ki)apa, baño ni bestela hasi(k)o nitxuan

-Ba neri ohituriatik dek

-Bai, bai, ohiturie ta erreztasune, askotan guk neskakin zuka nik neuk errezo hitzeite'iat, nahiz da jakin hitzeiten hika, askotan hitz batzugin da erdi-katiau ite haiz, da ordun, ba...

-Hika iten hasi, ta zea, gero hitzek eziñ erten, da ontxe mutillen era erten, da...

-Hori...

-Errezea dek

-Beste batzuntzat, osea, erderaz da euskeraz ite'be, baño erderaz errexo ite'be, ta azkenin bukatze'be beti erderaz eiten. Ta guri igual hika neskan era ta zukakin pasatze zagu

-Mutillekin hika ta neska(k)in hika zeatik eztaue iten?

-Ohiturie

-Ohiturie ta ohituriak ekartze'una: erreztasune

(Bizi guztian ezagutu duzuen mutil bati zuka egitea zer da zuentzat?)

-Marikitie

-Bai

-Bai

-Guk mutil bati?

-Hombre, txikitan, komuniyoko garai hoyetan da guk zuka ingo genun elkarrekin

-Bai

-Alkarrei?

-Bai?

-Eztiat uste

-Gero haste giñela uste't, e

-Bai, bai, bai, ni seguru

-Attonak ostia earrak emate ziztean nei attei hika iteatiken. Mekauen dios!

-Ni akordatze nauk, bu..

-Hik anayei, ni akordatze nauk gu mutikozkorrak giñela zuka ite hiyoan. Nik ez, nik beti hika

-Ta zuek beti esan ite zizuen, nolatan ite'yok, nolatan ite'yok, eta behin... Bai!

-Akordatze nauk

-Nik esan nian, ba kanbiya ingo'iat, da hika hasi nitxuan, da oin ya beti hika ite'iat. Baño.. baño hori neretzako ohituri dek, ta gero ya pertsona batzuk ohitu zea era batea iten, da... Hori nei pasa zat baita erderaz. Eon hituan ba aurreko astin hamen beste bi hoyek... Euskeraz bazakiabe. Baño ohitu iñ haiz pertsona hoye(k)in erderaz eitea, ta ge(r)o kosta ite'k aldatzie

-Hayei erderaz ite'yok?

-Bai, donostiarrai euskeraz e bai, baño bitorikuei... beti erderaz in diau, ta etzik ertetzen. Ta neskan hika iguala

(Eta erdaraz zer moduz moldatzen zarete?)

-Kriston solturie. Errez, errez

-Solturie haundiye baño esan, e... buf... kriston barbaridadiek

(Lasai hitz egiten duzue?)

-Ya bai

-Praktikatzie da

-Ya bai

-Bai. Nahiz da gexki hitzein...

-Txipe aldatzie, ontxe euskeraz da gero ontxe erderaz hotseite'izue igual telefonu o ezta(k)ize, ta gero berrize euskeraz, da...

-Ni neu konziente nauk erderaz hitzeite'(de)tanin eztetela ondo hitzeiten. Hitz batzuk fallatze'itutela, baño bueno, azkenin bai

-Baño horreatik lasai hitzeite'k

-Igual lotsi, lotsi o... emate zik apurue. Nik lanin asko hitzeite'iat, dana erderaz ite'iat, baño... batzuten konturatze nauk, uff, hor...

-Nei hamen baño geyo behealdea jun lanea, lanen bat eitea o, ta han hola hasi erderaz, da han katiauta, ta horrek zea geyo...

-Tartamutue?

-Horrek zea geyo emate'ik. Hamen, ba bueno

(Baina zuen eguneroko bizimoduan tokatzen zaizue erdaraz egitea?)

-Bai

-Asko

-Bai

-Lanin dana erderaz ite deu

(Denoi?)

- Nik oso gutxi
- Nik tallerrin batekin ba(k)arririk
- Nik e birekin o

(Azpeitian, lanetik aparte?)

- Azeitunerun
- O Ertzañekin, o...
- Hori bai
- Baño hayek iye danak zekiabe, ez? Trafikoko zeak? Bo etze(k)iat, nik...
- Azpeitin o beste lekutan egunerokun?

(Zuen eguneroko bizia Azpeitian izango da gehiena, ez? Lana kenduta...)

- Hombre, ta etxepien e izete'k asintsorien, hola, kastillanon batekin o...
- Gure etxien etzeok iñorre kastellanoik
- Gurin bai
- Gurin ez
- Baño es que hamen ezta to(k)atzen asko erderaz hitzeitie
- Hoixe, dendan batzutan
- Noizin behin toka ezkeo
- Emigrantikin
- Jun daneko hotamar urtien hamen dauden...
- Emigrantie(k) pa
- Hoixe
- Len etorritakuk da ikixi etzebenakin. Eta hayen ondorengo batzukin
- Bitu, askoz hobe da erdaldune etortzi baño inglesa etortzie. Inglesak nola erderi eztakin da zeoze ikixi in ber dun, euskeri ikixte'u
- Segun
- Segun nun tokatze'an
- Da ze jendekin juntatze'an
- Azpeitin tokatze balima'zako... bai, baño... segun ze herritan, ba...
- Amerikanu etorri huan erderaz ikixtea
- Ta euskeraz ikixi zian
- Da erderaz ez
- Axkoitiarra? Axkoitira jun tzana?
- Bai

(Eta, harremanak egiterakoan, berdin zaizue erdaraz edo euskaraz?)

- Iy(e)-iye
- Ez
- Hasieran ez behintzet ne(re)tzako behintzet

- Ez, ez
- Euskaldun batekin ya se(g)itun konfiantzi askoz lenuo hartzek
- Bai, baño baitare geo hizkuntzie, ta nik idatzi'(di)atena re dek ze pertsona dan e, nola ze transmititze'ikan e aldie daola
- Ta geo espresatzeko errexo askozaz. Nahi deken nahi deken moun esateko
- Hori bai
- Ze esan be'yok, "te quiero"? Neski bildurtu!
- Bo ta geo nik bai antzemate'iatela asko erderaz...
- (xxx)
- Hi, billatze baldima'ek ze in ber dek pa?
- Euskeraz era(k)utsi
- Ez, baño erdaldune... hombre hi, hori bai, baño... ezingo'ik hasi billau ta ya euskeraz. Hik hala ite hiyoan, baño... Zuazan.
(barrez)

(Egoera bat planteatuko dizuet: parrandan zabilzate, eta norbait etortzen zaizue erdaraz hitz egiten. Muga bat da hori? Pertsona bera euskaraz hitz egiten etorri edo erdaraz hitz egiten etorri, desberdintasunik badago?)

- Bai
- Bai
- Bai
- Bai
- Betire euskeraz hitzeite'izunakin, I-k esan duna, konfiantzi errezo hartu.
- Ta imajinau pertsona bea?

(Bai, gainerakoa kontuan eduki gabe. Etorri, eta "Iepa, zer moduz?" edo "Hola, qué tal?")

- A(d)ar geyo jotze'you erdaldun batei
- Nik uste't ...
- O erderaz haste haiz hitzeiten, da nahita len azento haundiye balima'ukek dobli emat'eyok, eta astakei haundiyo esate'ituk
- Bai

(Ligatzera joan, eta neska batena hurbildu, eta konturatu erdalduna dela. Muga bat da?)

- Segun nolaku dan
- Bai
- Bai, hori...
- Baño adibidez tipo bat etortze'a imajinau bakarrik daola juergan, da gu kuadrillan gaude. Etortze'a, ta nahi dula, bakarrik daola, ta eztakize, juergan. Etortze'a

erderaz, ta iñok etzeok kaso putaik in, ta martxa in dik. Da euskeraz etorri ezkeo, intenta ingo genun behintzet igual, da igual gure(k)in ibiliko zan. Ta erderaz etorri ezkeo, doble meritu in berko zitun gure(k)in ibiltzeko

-Doble, o...

-O triplie

-Lau aldiz, o...

-Ikusi benetan natuala dala

(...)

-Bai, ez, hizkuntzi lelengo inpresiyue bai. Oain gero igual lelengo pausu pasau ta gero, ze pertsona klase dan e...

-Baño lelengo hori itie...

-Bai, baño, lelen hizkuntzik ite'ik. E(g)iyue da

-Ligatzekue, axkoitiarrana bada ba zea, istoriye. A(r)i omen tzan ligatzen neska batekin, da... zea, "hemos tenido una cena", ta: "Ah, si?" Ta: "qué habéis comido?" Ta: "un chumino de trece kilos". Ta ja ta atxo horrek martxa, ta tipu moskeauta, jun lagunena, ta: "ze, ze pasau zak?" da "hola ta hola, ligatzen ai nitxian, da, ze afaldu deun galdeu zik, da esan tzoat: un chumino de trece kilos", da jajaja ta... Baño... guk... zea, antxumi jan tzeben. "Ta nola de(k) pa antxumie?" Ta: "cabrito", ta... "ostia, nik chumino zala pentsatze nian"...

-Bu, ligatzen erderaz, kostau, e

(Baina ezinezkotzat jotzen duzue?)

-Ez

(Alegia, ez duzuela egiten: erdalduna baldin bada, ez)

-Ez, ez, ez

-Baño es que frantsesa baldima

-Segun

-Ez, ez, frantsesakin ez

-Segun

-Ez, zea

-Hasi hai ba gabatxoz iten

-Hoixe baietz

-Aguanta zak

-Ez, ez, segun ze interesekin

-Badaude ba azpeitiarrak holaxe, ez? Erdaldunekin... Neska erdaldunekin, hola..

-Azpeitiarrak?

-Bai. Nik bat o beste ezautze't. Ta ondo. Joe, ondo, esan nahi det... euskeraz ikixten ai da bat

-Zema(t) eongoitu(k) pa

-Asko eztituk eongo

- Ekarridak e bai, e
- Ez, ez, eztek hola, e
- Baño bazeok!
- Bazeudek neretzat e guraso bat euskaldune ta bestie erdaldune, ta...
- Bai
- Bazaudek. Normalena eztek izengo, baño
- Hi, ne(re) neskin kuadrillan pilluk zaukeabe bat o bestie erdaldune, gurasuek
- Axkoitiyen geyo hamen baño
- Gure kuadrillan iño(k) eztauke
- (xxx)
- Purismue

(Eta lehen galdetu dituet.. auzoetan, eskoletan.. berdin egiten al da?)

- Ez. Neretzat ez
- Tankera ite'a, oain...
- Neretzako ez.
- Nuarben da?
- Hitzeiteko erie. Kantidadie, o...

(Adibidez, Nuarben, Urrestillan, beren ukitua dutela, ados. Baina, kantitatea, kalitatea... horretan?)

- Hor, emigrantiek nun asentau zien le(he)n, ba... Hori bai, pixkat bai. Oain, han e euskeraz asko ite'a
- Baño... lehen e
- Han euskeraz ite'iabenak gure igual-igual
- Igual igual igual igual
- Bai, baño erderaz geyo aitze'k baita
- Esan tzak auzue, J, esan tzak
- Badakizue
- Da zapatun juerga jun ber al de(k) hareak?
- Bai, gustoa gañea. Biyer e bai igual
- Baño, zea, le(he)n geyo ingo huan, e. Danak etorri zinin batea... hantxe dana(k) erderaz
- Baño baita re bazeok generaziyue handiken etorritakun hurrenguek, ikixi eztebenak. Gu baño zaharrouek, e. Berro(g)ei urte ingurukuek bazaudek hamen jayotakuek
- Hor bi generaziyo zeudek
- Baño hayek ya entendi u ite'ye
- Gure edadekuek ya danak za(ki)abe iye, ez?
- Bai
- Igual eztibela gero hitzeiten, da horren ondo, baño...
- Ibili ez

(Eta desberdintasunik nabarmentzen da?)

- Ondo ite'ben hoyek, esate'zu?
- Gurasuk erdaldunek dazkebenak batzuk eztebe ondo iten
- Antzeman ite'a hori
- Batzuk igual nere ustez
- Bai, ta beste zenbaitek ite'ik guk baño hobeto

(Baina horretan nabaritu liteke agian?)

- Bai, bai, bai, bai
- Bai, zema(t) ibiltze'zun... euskeri, ba...gero... gutxi ibiltze bazu, ba gero lagunartin, ba...
- O ze kuadrilla dakeken...
- Batzuk igual e eztiabe iten

(Nik esan nizuenean grabaketa hau egingo genuela, batek esan zidan: egin daiteke auzo horretan bezala?)

- Es que... hango imajena
- Bai? Hori esan al genun? Ni enauk akordatzen
- Ni enauk akordatzen
- Nola in al leike?

(Egin daiteke Sanjuandegin bezala?)

- Igual ni(k) esango nun
- Nik ez, ni bizkaitarrez hasi nitxuan, así que...
- Ba...(xxx) kiston ondo ite'be

(Baina okerro egiten dutela zen kontua...)

- Nik okerro enun esan

(Zertan nabaritzen duzue?)

- E Xajuandeiku da, ta nahiko zea hitzeite'u. Nahiko normal
- E, nik.. barriyu baño geyo da neretzat...

(Agian kontua da, lehen esan duzuen bezala, balitekeela desberdintasuna egotea gurasoak kanpotik etorri, eta seme-alabek euskaraz ikasi duten familietan, normala den bezala, etxean erdaraz egingo dutelako)

- Berez ezta barriyuna, berez da gurasuek ze hitzeite'ben. Baño kasualidadi dala igual bastante kontzentrauta daola Xanjuandegin.
- Arrasaten sarreran bezela, ta bukaeran bezela... etxe hoyek

(Baina nik jakin nahi dut... zein da gazte horiei bilatzen diozuen desberdintasuna?)

-Leyú ta esate'be. Iriki zak leyú, ta... Hola(k)o batzuk badazkebe

-Ze in dek eskun, da: erori, ta hola(k)o gauzek

-O urdaiázpiku, ta zea... gauze batzuk badauzkebe. Basériye, ta...

(denak barrez)

-Ta eztakebela fluidez gu(k) aña igual. Geyena hori nik esango nun

-Ez, ez. Azkenien hik konbertsaziyo baten askoz ajillo emate'k, hayek pixkat geyo pentsa in ber diye. Guri, ba nei erderaz pasatze zatena, gutxi (g)orabehera. O igual pixkat errexo gu(k) baño.

(Eta erdi-erdaraz erdi-euskaraz egitea? Entzuten duzue?)

-Bai.

-Bai. Mordue

-Nere amak...

-Gero ta geyo

-Bai, berrogei urteko... geyenak gañea andrak

-Guayek

-Hoixe

-Gañea hori jarri'(d)iat

-Es que egiye dek-eta

-Hala dek, hala dek

-Horko atxo hori bezela

-Zein dek horko atxo hori

-Zea, A, andra hori

-Bai

-Beak erderaz iteik mordue, ta euskeraz... azpeitiarra dek

-Bai, bai

-Baño hoi dek azkenin pertsoni nola(k)u dan, bean burui inportantziye emate(k)o zea hortan, hola... ni enauk hola zea, nik malla geyo zaukeat

-Bai, bai, hori bai, e

-Baño nik hola esango nun gaztik geyo hitze'iteiabela

-Igual horreatiken

-Ez, neetzat hor tankera eongoek, e. Le(he)n e eongo'ituk hola(k)o atxo zarrak, da gaur egun e bai

(Eta gazteak badaude horrela hitz egiten dutenak?)

-Bai, J-k esan duna

-Baño nik gutxiyo esango nian, edade batekuk da geyo hola hitzeite'benak

-Gaztik ez

-Bai, batzuk bai

-Azpeitin? Baño gutxi

- Baño zea hoyek...
- Kontauta kuadrillak. Eskukin kontau.. eskukin sobra itek
- Fazilidadi zakeabela, o...
- Ez, ez, euskeraz, guraso danak euskaldunek izen arren, beak bean burui inportantzi hori emate(k)o pixket erdera jo. Hori gure tallerreko batek esate zian, Martitteko baserritarrak emakumie(k) da pixkat hola kapitalea jun da hoteletan da lana ite zebenak, ge(r)o erromeira jun, da jata erderaz da hola buf, beste nibel bat bezela
- Nik erderaz igual ez, baño, adibidez L-n da hauek kuadrillan erderaz hitzein-hitzein eztiabe ingo, baño..
- Hi, grabatzen ai dek
- Konfidentziala dek
- Baño hauek, hoyek hitzek asko ibiltze' xkiabe erderazkuek
- Asko
- Ni ondo emate nauk hayekin. Bai, ta hitzek, da esaldiyek, eta... ez, ez, baño... hi, etzekiat zea, noa jun nitxunan, super... bo, super eztebe esango, baño
- Arrasaten nei ba(da)kik zea...
- “Ay, tia, qué bolso”.... ta holakuek
- “Está super guapa, ay, eztakize”, ta geo...
- Hainbeste eztek ize(ng)o
- Bai, hoyek pixke(t) bai
- Baietz ba, nik “ay tía qué bolso” hori aitu nula...
- Hala re geyena euskeraz ite' iabe hoyek, e
- Bo, Zarautzen da adibidez grabie dek
- Grabie?
- Saltatze' iabela...
- Hamar hitzetik bost euskeraz da bost erderaz. Arrasaten da re bai

(Eta hemen ez? Besteek tarteka esaldiak erdaraz erabiltzen dituztela esan duzue. Zuek ez?)

- Bai, tarteka
- Bai, pixke(t) bai
- Nik uste' t kanpun aldin oso gutxi
- Baño ze hitz sartze' ituk? O esaldiyek? Hitzek, baño esaldiyek?
- Kanpuen, beste herriyetan asko sartze' ituk
- Igual, “nada que ver” botatze' ia(t) batzutan
- Baño hori espresiyue dek
- Baño konparauta beste herriyekin, askoz gutxiyo
- Egunin behin geyenez
- Bai, baño eztala zea, igual, “jo, ese guepardo está corriendo”. Ta holakuk
- “Ay, mira qué guepardo más guapo...”
- Hori dek hijoputa ostiye

-Es que gero guk hori zakeau, guk bazazkeau hitzek, holako hitzek, erderaz gero etzazkiaunak. Porque erderazko holako jergie nik.. Erderazko kuadrilla batea jun, eta erdiye enian entenditzen, porque hitzek...

-Igual ordi Arrasaten, ai haiz hori ikusten da euskeraz itek, da esate'iabe, "jo, mira cómo corre ese perro", esate'iabe erderaz, da gero berriz euskeraz. Guk ezta hori esaten

(Ez zaizue iruditzen, orduan, hemen esaten direnik tarteka hitzak, esaldiak...)

-Bai. Esate'ielat? Bai

-Batzuk bai, e, igual batzuk bai, baño...

-Baño nei.. hitz sueltuek

-Berrogei urteko andrak

(Gazteetan ez?)

-Ba nik bazeuzkeat batzuk lanin, e baño aman da etxin, gurasun etxin erdaldune(k) (d)ituk

-Kuadrillan hitzeingo'iabe

(Eta sin mas, eta porque... eta horrelakoak?)

-Porque ezta...

(Jada euskarazko hitza al da bada? Guretzat hartu dugu?)

-Azpeitiarrez. Sin mas ez, nik igual sin mas asko ibiltzet, baño sin mas bale, baño porque... jo, es que... asko... konsidera laizke, e, baño....

(Eta... de culo, eta...)

-Ze mouz? Da de puto culo ta..

-Bai, insulto danak erderaz

-De puta pena re bai...

-Biraorikan ere ez duen hizkuntza garbia

(Eta lehen aipatu duzue jerga edo... gazteena. Badago Azpeitian?)

-Gaztiena?

-Bai, hitzek beti eote'ie. Guapue, ta... jarto ta holako zea batzuk

-Kriston makinie

-Pertzien

-Erdipertza. Makinie

-Baño gero bazaudek hitz batzuk betidaniken erderaz esan dinak hamen, da oin euskeraz hasi dinak

-Adibidez?

-Txartela. Lehen tarjeti esate huan. O argazkiye

-Argazkiye nik ibiltze'iat

- Le(he)n Azpeitin ez
- Erretratue izengo huan
- Baño txartela bai?
- Zer, hori...
- Hori Ikasberrin influentziye
- Txartela ez, etzekiat, baño argazkiye nik bai

(Ikasberrirena?)

- Es que nik uste'iat hitz batzuk pixket batuakuk ibiltzea...
- Bazarek hitz geyo, oñ etziztek etortzen, e, baño...
- Argazkiye oñ asko ibiltze'a, ta behiñ e ezta esaten hamen argazkiye
- Ez ba
- Nik esate'iat
- Bai, bai
- Lehen ez
- Lehen ez, erretratue
- O igual ezta Ikasberri, igual eskolana da, generala da, batuan erakuste'bela, ta ordun umiek batuaku(k) hartze'itubela, ta gero pixket...
- Iruña ta Pamplona, da... nik beti Pamplona esate'iat. Ohitura putie
- Hoyek ya alda dixkiabe
- Bai, da gero urtik e bai
- Zenbakiyek e bai
- Urtiek?
- Bai, ba...
- Dos mil siete
- Del noventa y seis, da hola(k)uk

Idatzizko testuak

WhatsApp-eko elkarrizketa

- Nai, ninaiz! Pixkat moderniza naiz
  - Ongietorri wapaal!
  - Mobil berri ekarri azu?
  - Baai, len artuet.
  - Z mobil?
  - ZTE Skate
  - Jesus ama z mobil d ori?
  - Dana.. oañ letu inbetpa.. auo
  - Ayoo
  - Aiooo!
  - Asko letu?
  - 90 orri falta!
  - Ondo zuz
  - M, galderaa baat. Nik zuri zeoze biali ezkeo nun azaltzea?
  - Zemooz kumuniyueen?
  - Nola zoze bialii??
  - Komuniyon nd ementxe
  - Errezilgo bidia eterno eintzar
  - Ze esndezu?
  - Argazkinbat biali ezkeo o...
  - Nei imagenesetan. Recibidosetan
  - Nai azu argazki bat bialtzie?
  - M... balee.
  - <Archivo omitido>
  - Allauu??
  - Argazki zzaltzezt d jartzezin deskargaar..
  - Sk O-i bialtzeiot d eztzayola allatzen esandit d orreatik...
  - Abnerr
  - Nun azaltze otezan bñ danoidire toki difeentin azaltzezaku...
  - Zuk biali nei
  - Proa ingodeu
  - Allauzait e
  - <Archivo omitido>
  - Balee
  - Bano O-kin zer eztezu asmatzen?
  - Beai nun azaltzezaxkon...
  - Bana deskarga aldu9

- ?
- Esandit etzayola azaltzen deskargar..
- Beno beno.. igualduu
- Liburu bukaeet ee azkeniin!!
- Obtener imagen
- Ori aslduko zako iual
- Bale balee
- Ta zms ko bukaerie?
- Txarra
- Bate intrigaikpe..
- Ersialdie aldin earra zan..
- Yaa an bera sartu zan artan
- Laba artea
- Baai...
- Pss
- Beno beno..! Ondopasaa, nik gizarte pixkat ikasiberkotetaa!! Bestela...
- Biyerrartee
- Baleee
- Muxubat asko ikasi asta manan
- Bestebaat
- M, geo albazu hemndik esamiñetako ordutegiye pasako faoreez?eske ezindet tuentitik deskargau.. mertzi!
- Gero bialiko bl?
- Balee! Mertzii
- Zke ztit billatzen da etxea jundakun bialikoizut
- Balee, lasai!
- Okokk
- Eztit usten geben bialiko bl?
- Balee
- O oin bezu??
- Ezeez, lasai! Da kontue tuintin sartu t atea billau eziñik ibillibe mobillin eukitzeko eskura.. lasai!
- Gaben bialikoizut!
- Lasaiibilli
- Baleeee
- ze aizea ikasten!
- Bai, euskara bukau xamartuta deet
- Beno beno M, ikasi inbeet.. geo albazu pasau t bestela lasai ibili!! Muxuaat
- Jejeeje bai baiii
- Balee geoo bialikoizut lasai eon
- Muxubat ta asko ikasi

- Ayoos, berdiñ
  - M, ya baaket argazki ee, lasai!
  - Aa balee juxtu ointxe ai nitzen ordenaorie pizten
  - Z, faore batt
  - Zee
  - Bialtzeik bai argazkin aditzen taula
  - Eskerrikasko.bat zor dizut
  - Lasai, ezta eze!
  - Z, galdea batt
  - Zee
  - An age of conflict en lelengo itzen z jartzeu?
  - Ta biarrena
  - Revolutions brought
  - Thankiu
  - Zemat papel die?
  - Lau
  - Geroo bestik iyokoitut. Partikularra do, etorri nabazu!
  - Bialtzie bai emendik?
  - Noiz daoba?
  - Ordenaoran altzabiltz?
  - 4t'erdik
  - Eznao ordenaoran
  - 4.30tatik noiz arte dao?
  - Bale bal
  - 5al et a
  - 5.30?
  - Eztakit juteik eokikotan zayakonaiz
  - Bale
  - Ta beste fitxak albaz_ eemenbdik pasa
  - Iyoiutenak?
  - Bai
  - Eskerrikasko!
  - Ezta eze
  - Ta glossari noiz jasobeu?
  - Eztakit!
  - Biar usteik bai kopiatzeko zke galdu indet
  - Nikebai.. gutxi guutxi neken d eztakit nun sartueten...
  - Okok
- Eunoan!!

- Aimaa.. barkau!! Dixkura in naiz!
- Zeintzea?
- Aaaa..jaa
- ;)
- Jaj
- Zemooz??
- Aspaldi eonbee e..
- Ndoondooo..hire baii?baii neska!jaj dana txiintxotuta ya sabees..
- Baai, nire ondio..!! Danaa txintxotutaa?? Niree enaizpa asko atatzen oantxe..
Errezillen politt bat botako otetenba o..
- Hii Errezillea baai??
- Niii urrengo zapatun salouranitxin amakindata noo puedoo..gaur axkoitin zeoze
aberr..jaj..
- Gaizkitxo biziaiz!! Laaa ostra..! Jajaja. Morenatukoaiz han!! Alare aurrekun
xajuandein herrikiroletan ikusi nizun da bazpareko kolirie hakenan! Gaur ordun toka?
Jajaa
- jaja..koloretik ze iteun ee!jaaaj..gaur?ba oindik etzekinat..aberr..
- Koloretiek.. jajaja politt politt bat bota atatze baaz!

Posta elektronikoko mezuak

Akordatzan oin dala hilabete batzuk O-k nola esan tzigun ezkondu ite zala? Ta noiz, ta ekainien, puf oindiken...

Ba ni a lo mio, goizien goizetik egualdiyei beria:

Bueno, bueno, goizien behintzat ateriiii!

Bueno ba ni azkenien basarritar jantzita jungo naun, ze atzo proau niñan soñekue ta bueno, soñeko horrekin ta gero alpargatakin eozar gauza emateñat!!!

A-k eta eamango omen diñabe kotxe bat eta J-k eta beste bat. gu 11.45 etan geldiu gitxunan ta J-k etzakiyenan ze ordutan jungoien, segun pelukeitik noiz libratzean, haber A-k ze eiteun... ordun 11.45 etako ez bazeate alleatzen bazpaere J-i kaso ein, igual hayek oaindik hemen eongoitun da.

Kaixol!

Bueno, atzo ondo ertentzigunan ensayuek e! S-ke ideiak emantzixkigunan ta... ondo ez?

Bueno, nik atzo berrize pintura potie eman niñenan ta gaur pixket txukuno natxion, mantxa gutxiyokin.... jajaj.

jesus, hau den email pillie!

Nik hik esatenan bezela joskura gabeko mediak ibili nizkiñan behiñ baño neretzako txarrak ditun ze normalak seitun puskatze baitun hoyek... nik erosi dizkiñatenak joskura mehe bat zakenabe ta hoixe azpira pasa ta listo!

ta basarritarrana etzakiñat, eo nere soñuekuekin eingoñat eo bestela ya zuzenien basarritar jantzita jungo naun, hola ezten sorpresie izengo baño... O-k 30bat aldiz esan zitenan oso gaixki geldiukoala nere soñekuekin einda!

bai eske neretzakore pena bat den, baño bestiek esateñabe basarritarrakin jutie hobe dala, etzakiñat neska, hau den liue!

Joe, gero ta txarro ai ditun esaten!!!

Zemouz? atzo A-kin eon nitxunan ta afaye eitie pentsau geniñan, yake egualdi earra daon uranganien kanpuen bokaillo bat jan eo, zuek ze asmo?

Kaixo,

Ba gu azkenengo egunearte eon gaitun hotela hartu eo ez hartu egualdiye dala ta.... ta total ezerrez ze zapatu gabeako okupauta zaren...

Biherko egualdiye kili-kolo zeon ta azkenien biher ertetzie pentsau diñau furgonetan nunabaitea astelenearte. Baño amak eta plana inda zakenabenan gaur baserrira jun ta han lo iteko.. ta bueno azkenien gure apuntau ingaitun, asike ni enaun azalduko!

haber ordun O-k eta O-k ze esateben...

Ta biharko neuke parranako gogoik ez baño buelta txikin bat eingo nikin, haber bestiek ze esateben!

Bai bueno, afaye, eo afai-paxari, behin tortillie ta janda gero nik behintzat etxien eztiñat afalduko... Nike tortillak iteko gaizki, baño A geldiu hunan laguntzekotan, ez??
Bueno, oin junberra zakenat, atsaldien berrize konektako naun!

bueno, nik eamangolat tortillie ta postrie, hik urdaiazpikue eo zeoze erosi.
Y NO SE HABLA MAS!

Hau den email festie!!!

Bai, bai, ni biyer ixilik-ixilik eongo naun, justukue hitzeingoñat bazpare!!

Ba nik pate pixket emangoñat, aurreko astien sozidadien bazkaye euki genunin sobra

zigunan ta gure etxien eztebenez jaten biyer emangoñat tostada batzukin.

Kaixo,

Ba nik azkenien kanbio de planes, atzo M-ktsein zitenan 19:30tan juteko esanaz, ta ordun 18:30tan puntual azalduko naun ta gero lenuo atea. A allautakun kaso ingoñat, ta A, kotxien jungo naun ni, bille pasatzeik eo nahi baen esan

Kaixo neskak!!

Zmz zien astie?? Ni nahiko lanekin, baño yake EREn gauden ba atsaldie jai, egualdiyek ez tin geyegi laguntzen baño... gustoa hartzen!!

ah..... aclarado! ezagune ein zitenan baño ...eske O falta zigunan!!!

Ba uste baño hobeto in giñenan, horrenbestek erten giñenan korrika jendiek emate gindula aurrea, ta jende lepo animatzen.... hirukote haure han tzeonan... ambiente earra! Halare bukaerako rektie luze xamarra in tzitenan, baño ondo! Ta gero horren aitzakieyen bazkaye, poteue ta afaye, azkenien egun konpletue!!!

Hor altzaudete? Jarrita???? Majas, mezue bialdu zin eguardiyen J-k!!!!

hello txikas!!

atzo ta gaur bai aitonena ta bai txokoa otseiten ai naun baño iñok etzin telefonoik hartzen.

Berta junberkoñau, nik aste hontan ahal bañat pasako naun baño zueke akordatze bazeate jun da galdeu

Eunon!!

Zemouz atzo? sayo ona? Sarriegi ondo eh!! illuntzien ikusi nizkiñan bertso batzuk...

Ke fallo! Hainbeste sayo ikusi ta finala galdu!!!! Ba ondo ibili gitxunan! Lelengo parte zarrien (hasieran etzeonan jende asko baño gero bai), trago batzuk hartu, Herrikuen bazkaldu ta Illunbea. Ez gitxunan oso leku earrien jarri ze gu juteako ya lekuik onenak okupauta! Baño ondo! Halare hanbientie ez hunan bestetan bezelako berue izen, bukaera bukaeran bai baño bestela ez! halare earki! Ta bai, Sarriegi nagusi! Ondo!!!! Nik etxea allautakuen telebista piztu niñenan ta EITBko hauek ditun pakietiek, jendien agurrike etziñabenan bota! Gero hor ibiltzeitun askotan ezin programaziyue osauta repetiziyuek bota ta bota ta.... A! ta M lotsagabe! Ni adelantatzen ta.... jajajaja.

Ba preokupauta eon gaitun eh, iye "quien sabe donde"-a otsein diñau, nun ote zabiltzetan... je je!!

Mugikorreko mezuak

Kaixo wapala bale, oso ondo!6tan erten eo ya 6tan hemen eongo haiz?etortze haizenanien abixau eo ya nahi baen nunbaiten geldiu ingoaitun ordu 1en.euk esan!

Eneee, aztuta netxeonan neska!aber biyar bertan eote naizen.ondoloin wapal!mx1

Facebookekoak

Tio Elrarue ta dana zonatzeik.jeje

Ta urrengo astie ere.Oi bizi ori

Mertzi akordau zeaten danoi.

Furgonetie preparaute.Biher lanetik ertendakun destino margalef 9 egun.Emoixue ta motibaziyue tope. egurre!!

Gaur triste eongo aiz ez? Oain azpeitiarrik ez realien...

Ba mottel,batenbat fitxau berkoiau.hik 2. Portero nahi al dek?

Nik behintzet enitxian pistolak eta joditzen.

Hirukote wapisima zeok hemen e. Erdikue gerente atso zahar bat da...jeje. Nik usteiat wapana ezkerreko Margarita izeneko hori dala.

Bizer zahar hori ez al zak sastrakatan katiatzen o?

Jaja!! Bai mertzi hi! ya zahartzen ai gaituk ta zapatuen kankarrota jun berkoiau orduen!

Eskerrik asko!!aer noiz eite deun!

Joe autentikue haiz ba!!!!jaja!! Hik segi holaxe!!

Hi zmz habil? azkenien ondo bodie? ta biajie ze de lujo ez?

Twitterrekoak

N-ko festak lo mejor! Kupela al poder!

biyer ikastola ke ilision!!! ufaaaa

Egunoon!Gaaur 2.na aber ke sale

Puuuuutoooo Social Scienses.....!

Gizaaaaarteee putieeeee!

Boooondiaaalaber gaur depresiyun ezgean eroitzen

Goodmorning!Lelengo esaam..

oin asibeuu klasiiee lasaiii nesikkaa

Tuentikoak

lengua iten aialtzea?

inda daket

bukazenduun??

bai

joeeee.. oi inbiriyeel!

astebukaeran in nun

:-@

attek esan dit esamiñetan da olakota ez azaldutare ez omen da eze esaten ikasberrin

ya baño... ni alare ez.. eztakit!

eske belauneke lepo nekatze zaixkit..

nekau ez, izurrau jarri nahinun

bñ zu portera eongo ziñeke

ta bestelare... no no

yaa... olaxe izurratze zaixkitpa..!

galdera baat: capitan ariostoaik ze jarri?

kapitañe dala ta

esan naet.. fisikuatik eztu eze esaten baño nei personalidadeike etzait geau nolakue dan..

aber eon beitu ingoet ze jarri nun

bale..

tiempon ze inberda.. interno externo... eje, ta orden?

bai bñ nik eztitut aipau re iñ

walimai inber al da personajetan
??

ta nola jarrizuba tiempo ordun?
bai, inberda

ti: jarri berrien
el ti es ...

walimai inber al da
??

baai

aber aber, ze jarrizu ordun tiempon??

la historia transcurre eu una epoca actual.....

aa.. bale bale! oi galdetzenizun..!

espacio ze, etxie, amazonas, beste... walimai ta hirurak eontzineko toki are o nola?

bai